

RODICA DUMITRACHE

NICOLETA ALBIȘORU

Lumina Învierii

*Lucrările simpozionului "Lumina Învierii"
Grădinița Nr. 191, Sector 3, București*

Editura Atelier Didactic

București, 2023

ISBN 978-606-8923-80-2

Lumina Învierii. Lucrările simpozionului „Lumina Învierii”/ Grădinița Nr. 191, Sector 3, București

Casa Corpului Didactic a Municipiului București
Editura Atelier Didactic

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DUMITRACHE, Rodica; ALBIȘORU, Nicoleta

Lumina Învierii : Lucrările simpozionului "Lumina Învierii"/
Coordonatori Rodica Dumitrache, Nicoleta Albișoru/ Grădinița Nr. 191,
Sector 3, București . - București : Atelier didactic, 2023

Conține bibliografie

I. DUMITRACHE RODICA

II. ALBIȘORU NICOLETA

ISBN 978-606-8923-80-2

37

ISBN 978-606-8923-80-2

Casa Corpului Didactic a Municipiului București

Editura Atelier Didactic

Director: **Nicoleta Briciu**

Coordonator editură: **Laura Rudeanu**

București, Splaiul Independenței nr. 315 A, Sector 6

Tel: 021/313.49.01; Fax: 021/313.49.27, email: atelier.didactic@ccdbucuresti.org

www.ccd-bucuresti.org

COORDONATORI:

DIN PARTEA INSPECTORATULUI ȘCOLAR AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI:

1. Inspector școlar pentru management instituțional, sector 3: Prof. Camelia Chitcă
2. Inspector școlar pentru învățământ preprimar, sector 3: Prof. Liliana Carmen Popa
3. Inspector școlar pentru resurse umane Sector 3: Ionescu Alina
4. Director Casa Corpului Didactic București: Nicoleta Briciu
5. Consilier CMBRAE-CMBAP: Robert Florin Florea

DIN PARTEA GRĂDINIȚEI NR.191, SECTOR 3, BUCUREȘTI:

1. Director Grădinița Nr.191: Prof. Rodica Dumitrache
2. Profesor învățământ preșcolar: Nicoleta Albișoru

CUPRINS

1. ALBIȘORU NICOLETA, Grădinița Nr.191, Sector 3, București	PAȘTELE SĂRBĂTOAREA CREȘTINĂ A ÎNVIERII	6
2. BACIU NICULINA, Școala Gimnazială,„Mihai Vodă” com. Mihai Viteazu, jud.Cluj	TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTI ÎN ARDEAL	7
3. BĂCANU MARIANA, Grădinița „Floare de Colț”, Sector 3, București	TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE	9
4. BĂLAȘA LIDIA/ MANDACHE MIRELA, Liceul Teoretic Mihai Ionescu, Sector 3, București,	ÎNVIEREA DOMNULUI ISUS HRISTOS	10
5. BERECHET AURELIA RALUCA, Grădinița “Floare de Colț”, Sector 3, București	PAȘTELE - SĂRBĂTOAREA CREȘTINĂ A ÎNVIERII	12
6. BUSUIOC CRISTINA, Școala Gimnazială „Mihai Vodă” Com. Mihai Viteazu, Jud.Cluj	SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII ÎN ARDEAL-TRADIȚII ȘI OBICEIURI	14
7. CIOBANU LOREDANA FLORENTINA, Grădinița Nr.191, Sector 3, București	LUMINA SFÂNTĂ A ÎNVIERII	15
8. CIUNEL IULIA, Grădinița Nr.154, Sector 3, București,	PRIMĂVARA ȘI TRADIȚIILE ȘI OBICEIURILE ROMÂNEȘTI	17
9. CONSTANTINESCU MIRELA/ FLOREA ALINA, Grădinița „Strop de rouă”, Sector 4, București	SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI VĂZUTĂ PRIN OCHI DE COPIL	20
10. COSTEA CRISTINA, Școala Gimnazială „Mihai Vodă” Com.Mihai Viteazu, Jud. Cluj	SFINTELE SĂRBĂTORI DE PAȘTE – ÎNSEMNĂTATE, TRADIȚII, OBICEIURI	22
11. DONA MIHAELA CRISTINA, Grădinița Nr.191, Sector 3, București	TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE	23
12. DRĂGHICIU FLORENTINA Școala Gimnazială Nr.88, Sector 3, București	OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTI	24
13. DUMITRU LUIZA CAMELIA, Școala Gimnazială Nr.81, Sector 3, București	OBICEIURI ȘI TRADIȚII INEDITE OLTENEȘTI DE PAȘTI	26
14. GHEOGHE MARIANA ROXANA, Grădinița Nr.191, Sector 3, București	TRADIȚII ȘI DATINI PASCALE	28
15. GHEORGHIULESCU EMANUELA, Grădinița Nr.191, Sector 3, București	TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE	30
16. IACOB ȘTEFANIA-GABRIELA, Grădinița “Peștișorul de aur”, Sector 3, București	TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE ȘI IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EDUCATIVEÎN PARTENERIAT CU FAMILIA	31
17. ILIESCU DANIELA MIHAELA, Grădinița “Brândușa”, Sector 3, București	TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ÎN CULTURA ROMÂNEASCĂ-MIJLOACE DE PĂSTRARE ȘI VALORIFICARE	33

18. IONESCU ALINA-MARIA, Grădinița Nr.231, Sector 3, București PAȘTELE, TRADIȚII ȘI OBICEIURI STRĂVECHI	36
19. JOIȚA DIANA-ELISABETA, Grădinița Nr.191, Sector 3, București OBICEIURI ȘI SUPERSTIȚII DE PAȘTE	37
20. LUNGU ANDREEA ROXANA, Grădinița Nr.185, Sector 5, București CE SĂ ȘTIE PREȘCOLARII DESPRE SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI?	39
21. MACARIE DANIELA, Grădinița “Albinuța”, Secor 2, București TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE LA ROMÂNI	41
22. MANCIULEA MIHAELA ELENA, Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” , Sector 3, București OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTE ÎN ARDEAL	43
23. MANDACHE MIRELA, Liceul teoretic Mihai Ionescu, Sector 3, București A ÎNVIAT ISUS!	44
24. MANEA MARIA-GIANINA, Școala Gimnazială Nr.55, Sector 3, București TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE SFINTELE PAȘTI	46
25. MARINESCU MIRELA, CN Școala Centrală, Sector 2, București TRADIȚII ȘI OBICEIURI ÎN TELEORMAN	49
26. MIHART ELENA-MARIA, Grădinița Nr.187, Sector 3, București PAȘTELE - SĂRBĂTOAREA LUMINII	50
27. MITRACHE ANA-GABRIELA, Grădinița Nr. 191, Sector 3, București TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE PRIN OCHI DE COPIL	52
28. MOCOFAN IULIAN Liceul Tehnologic Elie Radu, Sector 3, București OBICEIURI, TRADIȚII ȘI SUPERSTIȚII POPULARE DE SFINTELE PAȘTI ..	54
29. MUȘAT MELANIA LILIANA Grădinița Nr.240, Sector 3, București TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE	57
30. NAE-ANDREESCU SANDA Școala Gimnazială Nr.88, Sector 3, București TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTI PE INȚELESUL COPIILOR	59
31. NEDELICU MIHAELA, Școala Gimnazială, Nr.3, Moreni, Dâmbovița TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE	61
32. NISTOR ROXANA, Grădinița Nr.191, Sector 3, București TRADITII SI OBICEIURI PASCALE	62
33. OANCEA ANDRADA IONELA, Grădinița „Peștișorul de aur”, Sector 3, București TRADIȚII SI OBICEIURI PASCALE	64
34. OVEDENIE JANA / PELTEA GEORGIANA, Grădinița „Strop de rouă”,Sector 4, București SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI ÎN COPILARIA NOASTRĂ	65
35. PANDURU NICOLETA, Liceul Teoretic Mihai Ionescu, Sector 3, București PROIECT DE ACTIVITATE „Cina cea de taina”	68
36. PÂRVU MIRELA, Grădinița Nr.196, Sector 3, București TRADIȚII SI OBICEIURI PASCALE	74
37. RADU ELENA FLORENTINA, Grădinița „Brândușa”, Sector 3, București ROLUL SĂRBĂTORIRII PAȘTELUI ÎN FAMILIE PENTRU DEZVOLTAREA ARMONIOASĂ A PERSONALITĂȚII COPILULUI	76
38. ROHRMANN SIMONA, Grădinița “BRÂNDUȘA”, Sector 3, București PAȘTELE – O MARE SĂRBĂTOARE ORTODOXĂ	77

39. STAN ANDREEA-CAMELIA, Grădinița Nr.191, Sector 3, București	PAȘTELE ÎN MUNTENIA	78
40. STĂNICĂ VASILICA, Grădinița Nr.191, București, Sector 3	TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE	80
41. ȘTOTII DANIELA MARIANA, Grădinița „PEȘTIȘORUL DE AUR”, Sector 3, București	SĂRBĂTORILE PASCALE LA CATOLICI	81
42. STRUGAR PETRUȚA–ALINA, Grădinița „BRÂNDUȘA”, Sector 3, București	IMPORTANȚA REALIZĂRII ACTIVITĂȚILOR DIDACTICE DESPRE OBICEIURILE ȘI TRADIȚIILE DE PAȘTE	83
43. ȘERBAN NATALIA / FĂȚĂCIUNE ANDRA, Grădinița „Strop de rouă” Sector 4, București	PAȘTELE PE ÎNȚELESUL CELOR MICI	84
44. ȘERBAN SPERANȚA ELENA, Grădinița Nr.240, Sector 3, București	TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE	86
45. TOADER LUCIANA, Școala Gimnazială nr.55, Sector 3, București	PAȘTELE LA ROMÂNI	88
46. TOMA MARIA-MIHAELA, Grădinița Nr.185, Sector 5, București	PROIECT DIDACTIC „Iepurașul”- memorizare	90
47. UNGUREANU MIRELA, Grădinița „Floare de Colț”, Sector 3, București	TRADIȚII SI OBICEIURI PASCALE	96
48. VASILACHE IRINA, Grădinița Nr. 191, Sector 3, București,	TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE	97
49. VASILESCU NICOLETA-TATIANA, Grădinița Nr.191, Sector 3, București	TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE	99
50. VASILIU FLORENTINA ELENA, Grădinița Nr.185, Sector 3, București	TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE	100
51. VOINEA ELENA DANIELA, Școala Gimnazială Nr. 88, Sector 3, București	OUĂLE DE PAȘTI LA ROMÂNI	101
52. VRĂJITORU ALEXANDRA Grădinița Nr. 191, Sector 3, București	OBICEIURI, TRADIȚII ȘI SUPERȘTIȚII POPULARE ROMÂNEȘTI	103

PAȘTELE - SĂRBĂTOAREA CREȘTINĂ A ÎNVIERII

**Prof. înv. preș. ALBIȘORU NICOLETA,
Grădinița Nr.191, Sector 3, București**

Ultima săptămână a postului care precede sărbătoarea este săptămâna mare, care începe cu duminica Floriilor și se termină cu duminica pascala. Sărbătoarea începe de fapt cu duminica Floriilor, când se sărbătorește intrarea lui Hristos în Ierusalim. Săptămâna mare are menirea împărtășirii chinurilor lui Iisus. În această săptămână se termină postul de 40 de zile și natura renaște. În ziua de joi a săptămânii mari clopotele încetează să mai bată, vor mai bate doar Sâmbăta Mare. Această zi este totodată și începutul chinurilor Mântuitorului.

Sărbătoarea Paștelui începe în după masa zilei de sâmbătă. Cel mai important moment al zilei este sfințirea apei botezătoare la biserică. Se spunea că prima persoană care urmează să fie botezată cu această apă "nouă" va avea noroc toată viața. Apa prezintă un rol important și duminică. Creștinii mergeau la biserică ducând mâncarea și vinul pregătit pentru a fi sfințite. Postul se termină oficial prin consumarea acestor bucate. În unele regiuni această tradiție este vie și în zilele noastre. Se spunea că dacă găinile apucă, să mănânce din rămășițele acestor mâncăruri vor oua mult. Se obișnuia ca oul sfințit să fie consumat în mijlocul familiei, pentru ca în cazul în care careva s-ar rătăci să își amintească cu cine a mâncat și să își regăsească calea spre casă. Mâncarea tradițională este carnea de miel pregătită după mai multe rețete specifice. Mielul este simbolul lui Hristos...

Înainte de anul 325 î.H. Paștele se sărbătorea în diferitele zile ale săptămânii, chiar și vinerea, sâmbăta și duminica. În acel an, s-a convocat consiliul de la Nicaea de către împăratul Constantin. A emis legea pascală care stabilea că această sărbătoare să aibă loc în prima duminică după luna plină de sau după echinoxul de primăvară sau prima zi de primăvară.

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Inviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Inviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucatele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga seceta), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), făina (pentru ca rodul grâului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pască, șuncă, brânză, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfeclă roșie cu hrean și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continuă în familie.

În părțile Sibiului, există obiceiul ca de Paști să fie împodobit un pom (un arbust) asemănător cu cel de Crăciun. Singura deosebire constă în faptul că în locul globurilor se agață ouă vopsite (golite de conținutul lor). Pomul poate fi așezat într-o vază frumoasă și farmecul sărbătorii sporește cu o podoabă de acest fel.

O foarte frumoasă datină se păstrează în Maramureș, zona Lăpușului. Dimineața în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor “Sărbători fericite!”. La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

În Argeș, printre dulciurile pregătite de Sfintele Paști se numără covrigii cu ou (numiți așa pentru că în compoziția lor se adaugă multe ouă, 10-15 ouă la 1 kg de făină). Fiecare gospodar se străduiește să pregătească o astfel de delicatose, care este și simbolul belșugului.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințită). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continuă masa cu friptură de miel.

În Tara Moților, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori, iar dacă nu au păzit-o bine și a fost furată, sunt pedepsiți ca a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfruptă atât “hoții”, cât și “păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Pe valea Crișului Alb, la Almaș, toată suflarea comunei se adună în curtea bisericii. Femeile și fetele din localitate se găsesc în straie de sărbătoare și vin în curtea bisericii unde vopsesc și “împistrișesc” (încondeiază) ouă.

Să ne bucurăm de această sărbătoare a primăverii, anotimpul în care natura își arată toate frumusețile și care aduce lumină în suflet, bucuria de a trăi și de a descoperi minunile naturii.

Bibliografie:

Niculiță – Voronca Elena, 1995, Datinile și credințele poporului român adunate și așezate în ordine mitologică, Editura Polirom, Iași;
www.didactic.ro;

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTI ÎN ARDEAL

Prof. înv. preș. BACIU NICULINA
Școala Gimnazială „Mihai Vodă” com. Mihai Viteazu, jud. Cluj

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină a anului. De Paște se sărbătorește învierea lui Isus, fiul lui Dumnezeu.

Creștinii cred că, prin învierea lui Isus, pot primi o nouă viață după moarte. Sărbătoarea Paștelui poate fi asociată și cu primăvara. Trezirea naturii la viață simbolizează o nouă viață.

Sărbătoarea Paștelui își are obiceiurile și tradițiile specifice în funcție de zonele țării în care tradiția paștelui este respectată conform datinilor.

În Ardeal datorită confluențelor orientale și occidentale pe care le are această zonă din țară, Paștele a adoptat de-a lungul timpului tradiții specifice atât de la sași, de la maghiari cât și de la români.

În această zonă, în zilele de miercuri, joi și vineri, femeile pregătesc pasca, mielul și ouăle a căror încondeiere se distinge în Transilvania printr-o varietate mare de modele și culori.

Încondeiatul ouălor se face de regulă în Joia Mare sau Vinerea Mare. Ouăle se încondeiază cu chișița care este o unealtă foarte simplă compusă dintr-un bețișor, o bucățică de alamă sau tinichea subțire și din unul sau trei fire de păr de porc. Se ia chișița într-o mână, iar în cealaltă se ține oul fiert, călduț. Se înmoaie chișița în ceară de albine topită și se pictează pe ou diferite forme, apoi se vopsesc. Pentru vopsitul ouălor se folosesc diferite plante sau cojile de la diferite legume cum ar fi: din cojile de ceapă roșie și galbenă se obține o culoare roșcată, din frunzele de dediță se obține culoarea galbenă, din coada păducelului, culoarea roșie.

Ouăle roșii, se ciocnesc la masa de Paști după un anumit ritual: persoana mai în vârstă de la masă ciocnește cu un comesean în timp ce spune „Hristos a înviat!” la care se răspunde cu „Adevărat a înviat!”.

Un alt obicei care se practică în dimineața primei zile de Paști în unele sate din Ardeal, este că toți membrii familiei se spală pe față cu apă dintr-un vas în care a fost pus un ou roșu, un ban de argint și o crenguță cu busuioc.

Tot în această zi, în unele zone există credința că îți va merge bine dacă prima persoană care intră în casă va fi un bărbat.

Un obicei în zona Transilvaniei, cunoscut sub numele de „*Stropit*” sau „*Udat*” este preluat de la maghiari. Astfel, în a doua zi de Paști, feciorii îmbrăcați în haine tradiționale merg la familiile în care există o fată sau mai multe pe care le stropesc cu parfum „ca să nu se veștejească”. Acestea la rândul lor oferă băieților de băut și câteva mici daruri. Se spune că aceste fete vor avea noroc tot anul, iar băieții care uită de acest obicei vor fi urmăriți de ghinion.

Ardealul încă păstrează obiceiuri de Paști ce ne trimit în trecut, la strămoși, la cei care și-au plămădit ființa lor creștină pe temelia tradiției apostolice.

Bibliografie:

Vodă, Claudiu, Vodă, Ștefan, *Panorama curiozităților lumii*, Editura Aramis, București, 2002
Aurelia Ana, Smaranda Maria Cioflica, *Proiecte tematice orientative*, Editura Tehno-Art, 2003

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Profesor: BĂCANU MARIANA
Grădinița „Floare de Colț”, Sector 3, București

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină. Este o sărbătoare plină de obiceiuri și tradiții care diferă de la o zonă la alta a țării. De asemenea, în ziua de Paște sărbătorim și trezirea la viață a naturii. Pentru românii de pretutindeni, pregătirea pentru Paște înseamnă aranjarea casei de sărbătoare și prepararea bucatelor tradiționale.

Deși sărbătoarea Paștelui este una plină de obiceiuri și tradiții care diferă de la o zonă la alta a țării, semnificația principală este dată de un sentiment unic din interiorul nostru, care oferă bucurie și liniște în suflet.

Cele mai populare tradiții și obiceiuri de Paște din țara noastră, care sunt menite să ne aducă liniște și pace sufletească sunt:

Ouăle roșii: cel mai cunoscut obicei de Paște își are originea în scena în care Iisus a fost răstignit pe cruce în Vinerea Mare. Venind să-și vada fiul aflat pe cruce, Fecioara Maria avea în mână un cos cu ouă care s-au înroșit de la sângele Mântuitorului. În tradiția populară ouăle roșii sunt purtătoare de noroc.

Tocmai de aceea, în dimineața zilei de Paște este bine să ne uităm în oala cu vopseaua în care am vopsit ouăle și să ne spalăm cu apa dintr-un vas în care am pus un ou roșu și o monedă de argint.

O altă tradiție este cumpărarea de haine noi pe care le îmbrăcăm în prima zi de Paște.

Gestul simbolizează reînnoirea trupului și a sufletului.

În Vinerea Mare sau Vinerea Seaca, atunci când se scoate Sfântul Epitaf înseamnă scoaterea unei mese în mijlocul bisericii și trecerea pe sub aceasta. Preparatele tradiționale sunt din miel. Pasca este coaptă o singură dată pe an și are formă rotundă, deoarece se crede că scutecele Mântuitorului au fost rotunde. În Vinerea Mare se ține post negru și nu se face treabă.

Conform tradițiilor populare românești lumânarea de Paște cu care a fost luată Lumina Sfânta trebuie păstrată în casă tot anul.

Tocmai de aceea, în dimineața zilei de Paște este bine să ne uităm în oala cu vopseaua în care am vopsit ouăle și să ne spalăm cu apă dintr-un vas în care am pus ouă roșii și o moneda de argint.

Totodată, ouăle roșii se ciocnesc la masa de Paște alături de binecunoscuta replică "Hristos a Înviat! - Adevărat a Înviat!", care simbolizează iertarea unui păcă greu al celor care au spus-o. Mai mult decât atât, dacă cineva descoperă într-un ou două gălbenușuri, acea persoană se va căsători în curând.

În a doua zi de Paște s-a păstrat (în special, în Transilvania) obiceiul udatului, având semnificația unui act de purificare. De obicei, feciorii stropesc cu apă sau parfum persoanele iesite în cale, în special fetele. Ele trebuie să le ofere daruri.

Sărbătorile Pascale și-au păstrat pâna în prezent farmecul și semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere a familiei. Aceste sentimente sunt date de semnificația religioasă a Sărbătorilor Pascale.

ÎNVIEREA DOMNULUI ISUS HRISTOS

Prof. înv preș.: BĂLAȘA LIDIA

Prof. înv preș.: MANDACHE MIRELA

Liceul Teoretic Mihai Ionescu, Sector 3, București

În viața Domnului Hristos de perfectă ascultare de voința lui Dumnezeu, în suferințele Sale, în moartea și învierea Sa, Dumnezeu a oferit singurul mijloc de ispășire pentru păcatul omenirii, astfel încât aceia care prin credință primesc această ispășire să poată avea viața veșnică și întregul univers creat să poată înțelege mai bine sfânta și infinita iubire a Creatorului.

Sfânta Scriptură ne prezintă un Dumnezeu care Se preocupă extrem de mult de salvarea omenirii. Persoanele Dumnezeirii sunt unite în lucrarea de aducere a oamenilor înapoi la comuniunea cu Dumnezeu, Creatorul lor. Domnul Hristos a scos în evidență iubirea mântuitoare a lui Dumnezeu, spunând: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (Ioan 3,16).

Scriptura declară că „Dumnezeu este dragoste” (1 Ioan 4,8). El S-a îndreptat către omenire „cu o iubire veșnică” (Ier. 31,3). Dumnezeul care adresează invitația mântuirii este atotputernic, dar iubirea Lui Îl obligă să permită ca fiecare persoană să aibă libertatea de a alege cum să răspundă (Apoc. 3,20.21). Constrângerea, o metodă contrară caracterului Său, nu poate juca niciun rol în strategia Sa.

Jertfa ispășitoare a Domnului Hristos la Golgota a marcat punctul de cotitură în relațiile dintre Dumnezeu și umanitate. Deși există un raport în care sunt consemnate păcatele poporului Său, ca rezultat al împăcării Dumnezeu nu îi mai pune în socoteală păcatele (2 Cor. 5,19). Aceasta nu înseamnă că Dumnezeu anulează pedeapsa sau că păcatul nu mai trezește mânia Lui. Ci, mai degrabă, înseamnă că Dumnezeu a găsit o cale de a le acorda iertare păcătoșilor pocăiți, în timp ce încă susține cu tărie dreptatea Legii Sale veșnice.

Persoanele care nu sunt dispuse să accepte sângele ispășitor al Domnului Hristos nu primesc iertare de păcat și sunt încă obiectul mâniei lui Dumnezeu. Ioan spunea: „Cine crede în Fiul are viața veșnică, dar cine nu crede în Fiul nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el” (Ioan 3,36).

Sângele a jucat un rol central în jertfele ispășitoare din cadrul serviciilor din sanctuar. Dumnezeu a luat măsuri pentru ispășire atunci când a spus: „Căci viața trupului este în sânge... căci prin viața din el face sângele ispășire” (Lev. 17,11). După sacrificarea animalului, preotul trebuia să ia sângele și să-l ducă în sanctuar înainte să se acorde iertarea.

Noul Testament arată faptul că ceremoniile Vechiului Testament pentru obținerea iertării, a curățării și împăcării prin sângele înlocuitor și-au găsit împlinirea în sângele ispășitor al jertfei Domnului Hristos la Golgota. În contrast cu vechile obiceiuri, Noul Testament spune: „Cu atât mai mult sângele lui Hristos care, prin Duhul cel veșnic, S-a adus pe Sine Însuși jertfă fără pată lui Dumnezeu, vă va curăți cugetele voastre de faptele moarte, ca să slujiți Dumnezeului celui viu” (Evrei 9,14). Vărsarea sângelui Său a adus la îndeplinire ispășirea pentru păcat (Rom. 3,25). Ioan spunea că, datorită iubirii Sale, Dumnezeu „L-a trimis pe Fiul Său ca jertfă de ispășire [hilasmos] pentru păcatele noastre” (1 Ioan 4,10).

Prin moartea Sa, Domnul Hristos a pus capăt stăpânirii păcatului, a pus capăt captivității spirituale, a îndepărtat condamnarea și blestemul Legii și a făcut viața veșnică posibilă pentru toți păcătoșii ce se pocăiesc. Petru a spus că cei credincioși au fost „răscumpeți din felul deșert de viață pe care-l [moșteniseră] de la părinți...”

(1 Petru 1,18). Pavel scria, de asemenea, că aceia care au fost eliberați din sclavia păcatului și din faptele lui moarte sunt acum în slujba lui Dumnezeu, „având ca rod sfințirea, iar ca sfârșit, viața veșnică” (Rom. 6,22).

A ignora sau a respinge principiul răscumpărării ar însemna „a pierde tocmai esența Evangheliei harului și a nega cele mai profunde motive de recunoștință față de Mielul lui Dumnezeu”. [11] Acest principiu este elementul central al imnurilor de laudă cântate în sala tronului ceresc: „Căci ai fost junghiat și ai răscumpeți pentru Dumnezeu, cu sângele Tău, oameni din orice seminție, de orice limbă, din orice norod și de orice neam. Ai făcut din ei o împărăție și preoți pentru Dumnezeul nostru și ei vor împărăți pe pământ” (Apoc. 5,9-10).

Învierea Domnului Hristos i-a dat crucii un sens pe care ucenicii zdrobiți nu-l puteau vedea în vinerea crucificării. Învierea Sa i-a transformat pe acești oameni în forțe irezistibile care au schimbat istoria. Învierea – niciodată separată de crucificare – a devenit punctul central în misiunea lor. Ei L-au propovăduit pe Hristos cel viu, pe Hristos cel crucificat, care a triumfat asupra forțelor răului. În aceasta constă puterea mesajului apostolic.

„Învierea Domnului Hristos”, scria Philip Schaff, „este realmente o probă de care depinde caracterul real sau fals al religiei creștine. Ea este sau cel mai mare miracol, sau cea mai mare amăgire pe care istoria o înregistrează.” [13] Wilbur M. Smith comenta: „Învierea Domnului Hristos este citadela credinței creștine. Aceasta este doctrina care a răscolit lumea în primul secol și care a ridicat în mod distinct creștinismul mai presus de iudaism și religiile păgâne din lumea mediteraneană. Dacă ea este adevărată, la fel trebuie să fie tot ceea ce este vital și unic în Evanghelia Domnului Isus Hristos: ‘Dacă n-a înviat Hristos, atunci credința voastră este zadarnică’”

(1 Cor. 15,17). [14]

Deși jertfa ispășitoare de pe Golgota a fost suficientă și completă, fără înviere nu am avea asigurarea că Domnul Hristos și-a încheiat cu succes misiunea divină pe pământ. Faptul că Hristos a înviat confirmă realitatea vieții de dincolo de mormânt și demonstrează temeinicia promisiunii privitoare la viața veșnică, în El.

Când noi înșine am avut atât de mult de câștigat, nu vom mai putea ține secret faptul că Dumnezeu nu mai pune în socoteală păcatul în dreptul aceluia care acceptă jertfa Domnului Hristos pentru păcat. Atunci le vom transmite și altora invitația mișcătoare a

Evangeliei: „Împăcați-vă cu Dumnezeu. Pe Cel ce n-a cunoscut niciun păcat, El L-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El” (2 Cor. 5,20.21).

Bibliografie:

- ✓ Seventh-day Adventists Answer Questions on Doctrine (Washington D.C.: Review and Herald, 1957),
- ✓ Biblia
- ✓ Atonement” (Ispășire) SDA Bible Dictionary
- ✓ George E. Ladd, A Theology of the New Testament (Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans, 1974
- ✓ Bart D. Ehrman (23 septembrie 1999). Jesus: Apocalyptic Prophet of the New Millennium.
- ✓ Walter Thomas Turpin, Învierea Domnului Isus Hristos dintre morți

PAȘTELE - SĂRBĂTOAREA CREȘTINĂ A ÎNVIERII

Prof. inv. Preș. BERECHET AURELIA RALUCA
Grădinița “Floare de Colț”, Sector 3, București

Ultima săptămână a postului care precede sărbătoarea este săptămâna mare, care începe cu duminica Floriilor și se termină cu duminica pascala. Sărbătoarea începe de fapt cu duminica Floriilor, când se sărbătorește intrarea lui Hristos în Ierusalim. Săptămâna mare are menirea împărțirii chinurilor lui Iisus. În această săptămână se termină postul de 40 de zile și natura renaște. În ziua de joi a săptămânii mari clopotele încetează să mai bată, vor mai bate doar Sâmbăta Mare. Această zi este totodată și începutul chinurilor Mântuitorului.

Sărbătoarea Paștelui începe în după masa zilei de sâmbătă. Cel mai important moment al zilei este sfințirea apei botezătoare la biserică. Se spunea că prima persoană care urmează să fie botezată cu această apă "nouă" va avea noroc toată viața. Apa prezintă un rol important și duminică. Creștinii mergeau la biserică ducând mâncarea și vinul pregătit pentru a fi sfințite. Postul se termină oficial prin consumarea acestor bucate. În unele regiuni această tradiție este vie și în zilele noastre. Se spunea că dacă găinile apucă, să mănânce din rămășițele acestor mâncăruri vor oua mult. Se obișnuia ca oul sfințit să fie consumat în mijlocul familiei, pentru ca în cazul în care careva s-ar rătăci să își amintească cu cine a mâncat și să își regăsească calea spre casă. Mâncarea tradițională este carnea de miel pregătită după mai multe rețete specifice. Mielul este simbolul lui Hristos...

Înainte de anul 325 î.H. Paștele se sărbătorea în diferitele zile ale săptămânii, chiar și vinerea, sâmbăta și duminica. În acel an, s-a convocat consiliul de la Nicaea de către împăratul Constantin. A emis legea pascală care stabilea că această sărbătoare să aibă loc în prima duminică după luna plină de sau după echinoxul de primăvară sau prima zi de primăvară.

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Inviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Inviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucatele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga seceta), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), făina (pentru ca rodul grâului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pască, șuncă, brânză, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfeclă roșie cu hrean și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continuă în familie.

În părțile Sibiului, există obiceiul ca de Paști să fie împodobit un pom (un arbust asemănător cu cel de Crăciun. Singura deosebire constă în faptul că în locul globurilor se agață ouă vopsite (golite de conținutul lor). Pomul poate fi așezat într-o vază frumoasă și farmecul sărbătorii sporește cu o podoabă de acest fel.

O foarte frumoasă datină se păstrează în Maramureș, zona Lăpușului. Dimineața în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Invierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor "Sărbători fericite!". La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

În Argeș, printre dulciurile pregătite de Sfintele Paști se numără covrigii cu ou (numiți așa pentru că în compoziția lor se adaugă multe ouă, 10-15 ouă la 1 kg de făină). Fiecare gospodar se străduiește să pregătească o astfel de delicatose, care este și simbolul belșugului.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințită). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continuă masa cu friptură de miel.

În Tara Moșilor, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori, iar dacă nu au păzit-o bine și a fost furată, sunt pedepsiți ca a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfruptă atât "hoții", cât și "păgubașii". Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Pe valea Crișului Alb, la Almaș, toată suflarea comunei se adună în curtea bisericii. Femeile și fetele din localitate se găsesc în straie de sărbătoare și vin în curtea bisericii unde vopsesc și "împistrițesc" (încondeiază) ouă.

Să ne bucurăm de această sărbătoare a primăverii, anotimpul în care natura își arată toate frumusețile și care aduce lumină în suflet, bucuria de a trăi și de a descoperi minunile naturii.

Bibliografie:

Niculiță – Voronca Elena, 1995, Datinile și credințele poporului român adunate și așezate în ordine mitologică, Editura Polirom, Iași;
www.didactic.ro;

SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII ÎN ARDEAL-TRADIȚII ȘI OBICEIURI

Educatoare: BUSUIOC CRISTINA

Școala Gimnazială „Mihai Vodă” Com.Mihai Viteazu, Jud.Cluj

Sărbătoarea Sfințelor Paști este cea mai mărită și solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos.

Cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusele românilor de pretutindeni, e sărbătoarea Paștelui, Paștele sau Învierea Domnului, pentru că în această zi “Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viața dăruindu-le”, iar pre cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului și împacându-i cu Dumnezeu. Ea cade totdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când toate în natură învie. Românii așteaptă sărbătoarea aceasta, după un post îndelungat, cu mare dor și bucurie, și caută în același timp ca locuințele lor să fie curate și cu toate pregătirile făcute în cea mai bună rânduială.

Există o mulțime de tradiții și obiceiuri de Paștele Ortodox pe care credincioșii le respectă în țara noastră. Una dintre aceste tradiții este vopsirea ouălor, care are loc de obicei în Vinerea Patimilor (deși unii creștini le pictează, de asemenea, sâmbăta).

Milioane de români își pun haine festive și participă la slujba de la miezul nopții la biserică. La câteva minute după ce ceasul lovește miezul nopții, toate luminile din biserică sunt închise. Apoi, preotul va ieși din altar cu o lumânare aprinsă care va da lumină întregii congregații. Fiecare persoană va trece lumina de la una la alta, până când toată lumea va ține o lumânare aprinsă. Aceasta simbolizează faptul că Hristos a înviat, simbolul luminii înfățișând viața și, în același timp, respingând întunericul, care este moartea. După aceasta, fiecare se întoarce cu lumina aprinsă acasă și o pastrează apoi pentru tot anul, spre a o aprinde la neaz, întâmplări primejdioase, la vărsări de ape, grindină, tunete, fulgere.

Dimineața de Paște este însoțită de ciocnitul ouălor și de mâncatul “paștilor”, mici bucățele de pâine sfințită cu vin, aduse de la biserică după slujba de Înviere.

În ziua de Paște, oamenii servesc masa în familie, bucurându-se împreună de această sărbătoare frumoasă. Ei ciocnesc ouăle de Paște rostind tradiționalul “Hristos a Înviat!”- “Adevărat a Înviat! ” și savurează preparatele tradiționale. Tradiția spune că cei care ciocnesc un ou în ziua de Paște se vor întâlni și în viața de apoi.

În ziua de Paște, majoritatea oamenilor mănâncă ouă roșii, drob, carne de miel, pască, cozonac și alte preparate tradiționale. Mielul este considerat a fi simbolul Mântuitorului, care s-a sacrificat pentru a salva omenirea. Iar pasca este un cozonac dulce, obținut din aluat umplut cu brânză și stafide și în mijloc semnul crucii, preparat de mame sau bunici.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din zona Transilvaniei, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

Este bine ca preșcolarii să cunoască toate aceste tradiții și obiceiuri, deoarece îmbogățesc orizontul de cunoștințe, își dezvoltă emoții și sentimente puternice, contribuie din plin la educarea sentimentelor de dragoste și admirație, mândrie și respect față de comorile creației populare. Totodată le cultivă trăsăturile de personalitate caracteristice omului nou de care are nevoie societatea noastră de astăzi .

Datinile, obiceiurile și tradițiile trebuie să nu piară, să dăinuie peste veacuri iar eu am încercat să le fac cunoscute copiilor, pentru că am considerat că este necesar ca cel ce vrea să le cunoască să le adune mănunchi pentru a le dărui din nou, cum spunea Anton Pann:”De la lume adunate/ Și apoi la lume date”.

Copiii trebuie să cunoască faptul că poporul român, neamul românesc de-a-lungul existenței sale deși a avut o istorie zbuciumată, a păstrat cu sfințenie tradițiile, datinile și obiceiurile

Bibliografie:

Cucoș, Constantin – 1996 - “Educația religioasă, conținut și forme de realizare “ – Editura Didactică și Pedagogică ,R .A . ,București

Răducu, Ani – 1999 - “Îndrumător elemente de educație religioasă pentru învățământul preșcolar , vol II “- Editura Grafika Print – București

www.wikipedia.ro

LUMINA SFÂNTĂ A ÎNVIERII

Prof. înv. preș. CIOBANU LOREDANA FLORENTINA
Grădinița Nr 191, Sector 3, București

Plin de tradiții și semnificații străvechi, Paștele este una dintre cele mai importante sărbători creștine a anului. De Paști oamenii sărbătoresc învierea fiului lui Dumnezeu, Isus. Este sărbătoarea iubirii, a biruinței, a bucuriei și totodată inaugurare, început al împărășiei cele veșnice. După cum spune în Biblie, mormântul lui Isus a fost găsit gol la două zile după moartea Lui. Creștinii cred că învierea lui Iisus înseamnă că și ei pot primi o nouă viață după moarte. Această credință este celebrată de Paști.

Mulți oameni de știință consideră că Paștele creștin derivă din Paștele evreiesc, numit “Pesach” (cuvântul de origine al cuvântului “Paști”). Evreii sărbătoresc de Paști fuga și eliberarea din Egipt. Mulți dintre primii creștini erau evrei crescuți în tradiția ebraică. Ei au privit Paștele ca o eliberare cu semnificația: comemorarea venirii lui Isus așa după cum anunțaseră profeții.

La începutul creștinismului, pentru ca oamenii să accepte mai ușor religia creștină, misionarii creștini au adaptat sărbătoririi Paștelui elemente din festivaluri păgâne, festivaluri în care se sărbătorea venirea primăverii. Pentru misionarii creștini ar fi fost o sinucidere să convertească oamenii la o cu totul altă sărbătoare fără ca aceasta să nu coincidă deloc cu festivaluri care deja existau. Ca să salveze vieți, misionarii au transmis treptat mesajele lor către populație permițându-le să-și continue tradițiile păgâne, dar într-o manieră creștină. Au preluat din tradiția evreilor, de exemplu, ideea sacrificării mielului. De la această tradiție, a sacrificiului, Iisus a fost numit “Mielul lui Dumnezeu”, pentru că așa cum mielul era sacrificat de către evrei pentru iertare, la fel Iisus s-a sacrificat pentru salvarea lumii.

Paștele trebuie celebrat de creștini cu multă bucurie, dar și cu o oarecare pregătire. Creștinii nu trebuie să uite că li se cere o ieșire din prea multele împrăștiuri ale acestei lumi, că li se cere iubirea și iertarea semenilor.

De Paște, Lumina Sfântă se pogoară la Ierusalim. Patriarhul Ierusalimului intră în cripta bisericii Mormântului Domnului și aduce de acolo lumina pogorâtă din cer, lumina care vestește biruința lui Hristos asupra morții. Lumina Sfântă este un miracol al Ortodoxiei, o minune dumnezeiască, necuprinsă de mintea noastră care se întâmplă în fiecare an de Paștele Ortodox la Ierusalim, când în timpul Vecerniei Mari din Sâmbăta Mare, între orele 12.30-14.30, deasupra Sfântului Mormânt se aprinde Sfânta Lumină, un foc care se pogoară din cer, manifestându-se diferit în fiecare an și care în primele minute nu arde. Este cea mai mare minune care uimește toată mintea și dovedește oamenilor până la sfârșitul veacurilor că Hristos, Mântuitorul sufletelor noastre, a înviat a treia zi, dăruind tuturor viața veșnică. Se spune că Lumina Sfântă nu apare decât de Paștele Ortodox și decât la ortodocși. Ori de câte ori non-ortodocșii au încercat să obțină Lumina Sfântă, tentativele lor au eșuat. Cunoscut mai este faptul că de-a lungul timpului mulți păgâni s-au convertit la Ortodoxie convinși fiind de miracolul Sfintei Lumini. Flacăra se aprinde numai la ortodocși, “ca o dovadă incontestabilă că numai ei păstrează dreaptă credința apostolică”, spun preoții.

Procesiunea este măreață. Patriarhul cu tot sinodul, arhimandriții, stareții mănăstirilor din Palestina, monahi și frați, toată Frația Sfântului Mormânt, la care se adaugă și pelerini clerici, stau înșiruiți pe două rânduri într-o ordine desăvârșită. Apoi, merg de la altarul Bisericii Învierii spre Mormântul Sfânt, în sunete de clopot și toacă, împletite de glasurile slujitorilor. Întreg văzduhul este numai sunet și cântare. Procesiunea se face fără lumânări și în toată biserica nu se află nicio candelă sau o lumânare aprinsă. De jur împrejurul Sfântului Mormânt toți țin în mâini buchete de lumânări, câte treizeci și trei, după numărul anilor pământești ai Mântuitorului. El este pecetluit de cu seară, dar după a treia încercuire se despecetluiește ușa. Patriarhul intră înăuntru, adună cu mâinile vata de pe lepedea Sfântului Mormânt, așezată dinainte acolo și care se aprinde cu o lumină fosforescentă, care nu arde și iese cu ea afară la mulțime. Toată lumea își aprinde buchetul de lumânări de la Lumina Sfântă.

Cea mai mare sărbătoare a creștinilor, Învierea Domnului, este prilej pentru români de a trăi clipe de bucurie sfântă, dar și de a sărbători în cadrul comunității.

Noaptea, după primul cântat al cocoșilor, toată suflarea se scoală pentru a pleca la slujba de Înviere. Înainte de a pleca de acasă toți oamenii, vârstnici și tineri, se spală pe față cu un ou roșu și un bănuț de argint, în credința că vor "fi sănătoși ca oul și curățati ca argintul".

Apoi, întreaga familie se îndreaptă către biserică. La întoarcerea spre casă, fiecare duce în mână și lumânarea aprinsă la Înviere. Lumânarea, poate cel mai important simbol al Învierii, reprezintă biruința vieții asupra morții și a binelui asupra răului. Tradiția spune că, după slujbă, lumânarea trebuie adusă acasă aprinsă. Lumânarea de la Înviere nu se aruncă, ci este păstrată cu sfințenie pentru a fi aprinsă la necazuri. Conform credinței populare, lumânarea de Înviere se aprinde în fața unei icoane în caz de primejdie sau necazuri mari, la cutremure și vreme rea. După o scurtă perioadă de odihnă, toți membri familiei se așază la prima masă festivă de Paște, dar nu înainte de a se spăla, încă o dată, în mod ritual, cu oul roșu și banul de argint. Festivitatea este deschisă de cel mai vârstnic bărbat din familie care ciocnește primul ou roșu cu soția sa, apoi ciocnește ouă cu toți ceilalți. Pe masa de Paște trebuie neapărat să existe ouă roșii, obicei transmis din timpuri străvechi. Una dintre legende spune că, însăși Maica Domnului ar fi pus un coș cu ouă sub crucea pe care fiul ei era răstignit. Erau ouăle pe care voia să le dea soldaților ca să-i înduplece să aibă milă de fiul ei. Sângele Mântuitorului, simbol al vieții, care a curs peste ouăle din coș, le-a înroșit. Ouăle de pe masa de Paște, trebuie să fie, întotdeauna roșii. Ele simbolizează jertfa Mântuitorului, sângele vărsat și bucuria Învierii. Când ouăle se ciocnesc se rostește cu bucurie formula tradițională "Hristos a înviat!" la care cealaltă persoană răspunde, cu sufletul pătruns de dragoste și respect față de evenimentul sărbătorit, "Adevarat a înviat!"

Pasca, alt simbol al Paștelui și Învierii, vorbește prin forma ei și prin ingredientele folosite, de ceea ce înseamnă trupului lui Hristos. Pasca are întotdeauna forma rotundă, care o leagă de discul solar, cel ce este menit să crească și să dea vigoare întregii vegetații și oamenilor. Având la mijloc o cruce, pasca este împodobită pe margini cu aluat împletit. În momentul în care se pune în cuptor, femeile fac semnul crucii cu lopata pe pereții cuptorului, spunând: "Cruce-n casă,/ Cruce-n piatră,/ Dumnezeu cu noi la masă,/ Maica Precista pe fereastră". Legenda pascăi spune că, în timp ce predica împreună cu apostolii, Iisus a găzduit la un om foarte primitiv care le-a pus în traistă, la plecare, pâine pentru drum fără stirea lor. Întrebându-l pe Hristos când va fi Paștele, Mântuitorul le-a spus că atunci când vor găsi pâine în traistă. Cautând, apostolii au găsit în traistă ce le pusese acel om. De atunci fac femeile pască.

Pasca este preparată în ajunul [Învierii](#). Adeverata pască este aceea care se taie în bucățele mici, se pune în pachețele și se duce la [biserică](#) pentru a fi sfințită. Bucățile de pască sunt duse acasă și păstrate pentru a-i face pe credincioși părtașii binecuvântării lui Dumnezeu, având puterea de a alunga bolile și necazurile.

Obiceiurile românești sunt cele mai frumoase. Din Bucovina la Călărași, din Maramureș până în Banat obiceiurile sunt diverse, însă toată suflarea este unită de aceeași dorință de a spune: „Hristos a înviat! Adeverat c-a-nviat!”

Bibliografie:

- 1) www.tradiții.ro
- 2) www.rtv.net

PRIMĂVARA ȘI TRADIȚIILE ȘI OBICEIURILE ROMÂNEȘTI

Prof. înv. preș CIUNEL IULIA
Grădinița Nr.154, București, Sector 3

Primăvara este anotimpul care ajută natura să-și arate frumusețile, când totul se trezește din somnul adânc al iernii. Totul înverzește, timizi, mugurii copacilor încep să se despice, pentru ca apoi livezile să se împodobească cu marama de flori.

După ghiocelul mititel, solul primăverii și al armatelor de flori ce vor împodobi grădinile și parcurile, în curând vor năvăli în lumină puzderie de minuni colorate, prilej de încântare pentru întreaga suflare. Gândaci, fluturi și albine sunt chemați la înviorare prin livezi și ponoare. Furnicile pornesc la drum ca să adune în mușuroi petale de flori pentru culcușurile moi.

Obiceiurile și tradițiile strămoșești sunt incluse în viața de zi cu zi nu ca o îndatorire, ci ca o exprimare sufletească față de simțurile lăuntrice, față de evenimentele de actualitate ale subiecților. Obiceiurile și tradițiile străvechi exprimă pentru fiecare perioadă parcursă tabloul de ansamblu al poziției sociale și al gradului de dependență de orice natură, trecutul istoric, nivelul de trai și de credință. Cunoașterea obiceiurilor și a tradițiilor populare are o importanță deosebită datorită conținutului de idei și de sentimente, a faptelor care oglindesc trecutul bogat și valorile poporului nostru.

Obiceiurile și tradițiile străvechi exprimă strânsa legătură a omului cu natura. Obiceiurile calendaristice și cele legate de viața de familie sunt o componentă perenă a culturii tradiționale.

Anotimpul primăvara, anotimpul renașterii, este bogat în obiceiuri populare străvechi, uneori contopite cu tradiția creștină, alteori dăinuind izolate, cu toate ciudățeniile lor precreștine, pe care azi ne este greu să le mai luăm în serios, dar pe care cei din vechime le credeau și le respectau cu strictețe ținându-și existența pe ele, ca pe o urzeală tainică, vegheată din veac de sufletele strămoșilor.

Mai departe vom prezenta o serie de activități pe care le-am desfășurat cu copiii de la grupă pentru a le trezi interes față de obiceiurile și tradițiile poporului nostru din primăvară cu scopul de a le continua și transmite generațiilor viitoare.

Pe 1 martie sărbătorim Mărțișorul, eveniment cunoscut și iubit de toți copiii. Până la acea dată, le prezentăm legendele Mărțișorului, care au origini din timpul geto-dacilor, dar întâlnită și în Imperiul Roman. Mărțișorul semnifică pe lângă revenirea primăverii, bucuria de a trăi, puritatea și dragostea, femininul și masculinul, viața și moartea etc. O altă legendă este legată de revenirea soarelui și căpătarea puterilor acestuia. Aceste istorisiri sunt însoțite și de semnificația culorilor alb și roșu din șnur (albul reprezentând puritatea, masculinitatea, sănătatea, noul, amintind de ghiocelul gingaș salvat de Primăvară din calea Iernii, iar roșul simbolizând iubirea, feminismul, frumosul, viața). Copiilor le este explicat că mărțișorul se poartă de la începutul lunii martie, prins în piept sau legat la mână, diferit în zonele țării, până la sfârșitul lunii sau până la sărbătoarea Floriilor. În țară, Mărțișorul este oferit femeilor și fetelor de către bărbați, excepție fiind zona Moldovei, în care bărbații primesc simbolul Mărțișorului. Mărțișorul are multiple semnificații: noroc, fericire și bogăție. Am confecționat

cu copiii de la grupă diferite măștișoare din diverse materiale pe care le-am oferit mamelor, surorilor și bunicilor, fetelor din grupă, doamnelor educatoare etc. Am participat la expoziții cu măștișoare, atât la nivel de grădiniță, cât și la nivel de sector.

De asemenea, în această perioadă copiii află și legenda Babei Dochia, care este cunoscută ca o bătrână sau zeiță agrară, poveste cu vechime din perioada dacică. Se spune că Baba Dochia moare pe 1 Martie și învie pe 9 Martie, de Mucenici. Primele 9 zile din luna martie sunt cunoscute ca „Zilele Babelor”. Obiceiul este ca în această perioadă să îți selectezi o zi, iar anul tău va fi precum vremea din respectiva zi. Fiecare copil și-a ales o zi din cele 9 și dezbaterem zilnic vremea.

Ultima zi a Babelor, 9 Martie, se suprapune cu ziua Mucenicilor, când se serbează cei care nu au patron un sfânt din calendarul religios. În această zi, pregătim la grupă mucenici din făină, apă și sare. Tot în această servim mucenicii făcuți în grădiniță.

Un obicei din această perioadă este și Ziua Mamei, sărbătorit pe 8 martie, moment în care copiii confecționează felicitări și daruri pentru mame (brățări, șireaguri de mărgele, tablouri, flori și felicitări). În plus, cei mici prezintă un program artistic pentru mame.

Cea mai importantă sărbătoare a primăverii este Paștele, moment în care desfășurăm activități precum vopsirea și decorarea ouălor, confecționarea de puișori din diverse materiale, coșuri cu ouă, felicitări de Paște etc. Cu ocazia acestui eveniment, vizităm Complexul de servicii pentru persoane adulte cu handicap „Unirea”, unde copiii dăruiesc lucrările confecționate de ei, iar părinții aduc produse de Paște, cu rolul ca aceștia să învețe că importanța sărbătorilor religioase, de Paștel precum și de Crăciun, constă în oferirea celor nevoiași daruri. De asemenea, se merge la biserica din cartier, unde copiii sunt împărțâși și le sunt explicate obiceiurile și importanța cutumelor dinaintea Paștelui.

Poporul românesc este caracterizat de numeroase tradiții, cutume și folclor, transmițând valori și creând punți între generații. Această moștenire spirituală trebuie dusă mai departe, deoarece acest popor trebuie să trăiască prin fiii săi, iar toate aceste tradițiile religioase și culturale trebuie să reprezinte documente grăitoare ale neamului nostru.

Bibliografie

1. Bârgu Georgescu, Ligia, „Antologie de liric populară românească”, Ed. Minerva, București, 1980;
2. Kiseleff, Beatrice, „Crăciun: tradiții, legende, colinde”, Ed. Elis, Ediția a II-a, București, 2006;
3. Pavel, Emilia, „Studii de etnologie românească”, Ed. Junimea, Iași, 1990;
4. *** „Revista de etnologie și folclor”, Editura Academiei Române, București, 1990.

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI VĂZUTĂ PRIN OCHI DE COPIL

Educatoare: CONSTANTINESCU MIRELA/ FLOREA ALINA
Grădinița „Strop de rouă”, Sector 4, București

Zilele de Paște petrecute în copilărie, alături de părinți, frate și bunicii mei, încă îmi sunt vii în minte, deși s-au dus și nu se vor mai întoarce niciodată. Nostalgia acestora mă bântuie, dar într-un mod plăcut... Pentru noi, Paștele începea cu săptămâni bune înainte, când părinții ne duceau prin magazine sau pe la croitori ca să ne cumpere sau să ne facă haine noi. Așa era obiceiul atunci, să purtăm haine noi de Paște. Costume, de obicei făcute pe comandă la croitori, pantofi, rochițe pentru fete, ne găteam... Nu exista nici măcar noțiunea de iepuraș atunci. Nu se primeau cadouri sau jucării. Noi ne îmbrăcam frumos, mereu cu haine noi cumpărate special pentru Paște..

Și acum îmi aduc aminte de ce mândre purtam costumul de reiat cu croială gen blue jeans. Fiind vacanță, noi copiii plecam la țară cu câteva zile înainte pentru a ne întâlni cu prietenii de acolo și pentru a ne petrece timpul copilărește. Veselie, distracție, pozne, chiar și în timpul Deniilor de la biserică. În noaptea din Vinerea Mare, flăcării mergeau la biserică și aprindeau focuri din cauciucuri, care ardeau până de dimineață. Noi, cei mai mici, ne dădeam importanți printre ei.

Bunica, mamaia cum îi spuneam noi, era în pregătiri și într-o forfotă continuă, casa mirosea a cozonaci și a plăcinte cu brânză, ouăle se înroșeau încă de joi iar pe cele care se spărgeau le fierbere le hăpăiam noi, pofticioșii. Ca un magnet ne atrăgea coșnița cu peste o sută de ouă înroșite, de unde mai furam câte unul, pe ascuns.

Tataia se ocupa de grădină, stropea via și pomii, ba chiar mergea la oraș cu verdețuri ca să cumpere boierii și cucoanele. De unde se întorcea și cu niște ciubucuri și alte delicatături pentru noi. Ce dor îmi este de ei...

În noaptea de Înviere aproape tot satul era prezent la biserică. Iar la miezul nopții, o înconjurau de trei ori cu părintele în frunte. Și cântam Hristos a înviat din morți...era un moment încărcat de emoție pură....

Și venea așteptata ziuă de Paște, când toți, gătiți și ferchezuiți, luam calea bisericii cu toată familia, străbunici, bunici, părinți, copii și bebeluși. O biserică mică, sfințită pe vremea lui Constantin Brâncoveanu, așezată lângă locul Cetății lui Burebista, Argedava. Și care în acele vremuri nu avea curent electric iar pereții, după cum mi-i amintesc, purtau urmele trecerii timpului, afumați de câte lumânări au văzut, uleioși și cu frescele aproape ilizibile.

Tot satul era acolo, de la cei mai mici copii până la cei mai bătrâni, toți gătiți cu haine noi, coada pentru a lua sfintele Paști întinzându-se pe mai multe rânduri până la poarta bisericii, pe vreo 20-30 de metri, pe aleea lată dintre morminte. Stăteam răbdători până ne venea rândul să luăm paștele și să gustăm din lingurița cu vin sfințit. Apoi, la ieșirea din biserică, mese întinse cu ouă înroșite, cozonac și pahare cu vin erau pregătite pentru a fi împărțite. Plecam spre casă pentru a lua masa. Dar nu înainte ca mamaia să împartă prin vecini și pe la rude farfurii cu ouă roșii, drob, ceapă verde, felii de cozonac și un pahar cu vin roșu, colecția „ananas” roșu și vârtos de cu o toamnă înainte. La fel, vecinii și rudele veneau la noi cu tăvile doldora. Se aprindea lumânarea și se împărțea, așa cum este obiceiul și acum.

Abia apoi ne așezam la masă cu toții, în curte dacă era vreme frumoasă, în casă dacă nu. Brânză proaspătă, ouă roșii, drob, stufat de miel, ciorbă de miel și multe altele, dar nu ne apucam să mâncăm până nu ciocneam între noi. Alegeam din coș ouăle ascultând sunetul ciocnirii cu unghia degetului, cu cât suna mai ascuțit, cu atât însemna că este mai rezistent. Cele care sunau a gol le dădeam ușor la o parte. Trebuia să încercăm multe până ne declaram mulțumiți de alegerea făcută. Care se dovedea inspirată, sau nu.

Cel care dădea zicea Hristos a Înviat! Celălat răspundea – Adevărat a înviat. Se dădea startul la concursul de spart ouă roșii. Cel care câștiga revendica oul spart al învinsului, pe care îl mânca. Toate rudele care se întorceau de la biserică și treceau prin fața porții opreau pentru a sta la taclale. Vesele... Bărbații ciocneau încă un pahar de vin. Ajungeau veseli de tot acasă după câte opriri făceau. Nu de alta, dar în sat eram mai toți rude între noi, adevărate sau prin alianță.

După ce mâncam bine de tot și ne săturam, începea concursul de ciocnit ouă cu copiii din vecini și pentru că nu ne săturam de o așa distracție, spre prânz porneam cu multe ouă roșii în buzunare către centrul satului, la cârciumă. Unde ne întâlneam mai mulți și începea cu adevărat olimpiada de ciocnit ouă.

Unii aveau ouă de bibilică, un fel de super-ouă pentru noi atunci, cu coaja mai tare și care capturau ouăle sparte pe bandă rulantă, aveau și pungi pregătite la ei. Mai erau și șmecherii, cu coaja oului întărită în vârf cu oajă pentru unghii. Alții mai încercau să păcălească cu ouă din lemn... Copilării, frumoase copilării... În orice caz, trișorii erau reperați, arătați cu degetul și ocoliți dar tot reușeau să plece cu destule ouă-pradă înapoi acasă pentru că apucaseră să păcălească pe câțiva...

După ce rămâneam fără ouă ne întorceam acasă de unde făceam din nou plinul pe ascuns din coșniță. Apoi, repetir, din nou în intersecția de la cârciumă. Până ne săturam sau până când mamaia ne interzicea să ne mai apropiem de Sf. Graal, coșul cu ouă roșii.

Mai spre după-amiază încingeam pe ulița prăfuită un tenis de picior, ne plimbam cu bicicletele sau jucam cine știe ce alte jocuri-coarda, țară-țară vrem ostași...S-au dus timpurile alea, deși tradiția încă mai este cât de cât păstrată acolo. Noi nu mai suntem aceeași, din păcate. Dar ce le-aș mai întoarce dacă ar fi în puterile mele. Poate și din cauza amintirilor ăstora prefer să merg de fiecare Paști la părinți, în aceeași casuță, în același sat de lângă București. Dar acum, după ce mâncăm, preferăm să ne plimbăm pe dealul pe care era cetatea dacică.

Atunci poate nu aș fi înțeles ce înseamnă să-ți petreci sărbătorile în familie, mai târziu am priceput, am simțit.

SFINTELE SĂRBĂTORI DE PAȘTE – ÎNSEMNĂTATE, TRADIȚII, OBICEIURI

Educatoare COSTEA CRISTINA
Școala Gimnazială „Mihai Vodă” Com.Mihai Viteazu, Jud.Cluj

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină. În această duminică sărbătorim înviererea lui Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, după ce a fost răstignit în Vinerea Mare.

Cele mai multe tradiții și obiceiuri ale zilei de Paște în Transilvania, se referă în principal la cinstirea cum se cuvine a acestei sărbători, la bunul mers al vieții și al treburilor, la sănătatea familiei și la sporul casei.

Vopsirea

ouălelor:

Poate cel mai cunoscut obicei, vopsirea ouălelor de Paște are legătură cu scena în care Iisus a fost răstignit pe cruce în Vinerea Mare. Venind să-și vadă fiul răstignit, fecioara Maria avea în mână un coș cu ouă care s-au înroșit de la sângele Mântuitorului. În tradiția populară ouăle roșii sunt purtătoare de noroc. Tocmai de aceea, în dimineața zilei de Paște este bine să ne spălăm pe față cu apă dintr-un vas în care sunt puse ouă roșii și monede de argint.

De asemenea, ouăle roșii se ciocnesc la masa de Paște alături de binecunoscuta replică "Hristos a Înviat! - Adevărat a înviat!". Și se spune că cei care ciocnesc ouă în ziua de Paște și rostesc simultan "Hristos a înviat! - Adevărat a Înviat!" vor fi iertați de un păcat greu. Iar descoperirea unui ou cu două gălbenușuri e semn de căsătorie în curând.

Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii.

Haine noi:

În prima zi de Paște există obiceiul de a se purta haine noi în semn de respect pentru această sărbătoare, dar și pentru că ea semnifică primenirea trupului și a sufletului, așa cum se întâmplă cu întreaga natură odată cu venirea primăverii.

Pasca:

Pentru ziua de Paște, femeile pregătesc pască. Ea se frământă din făină, la care se adaugă lapte și ouă. Pasca are formă rotundă pentru că, în popor, se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Pe margini se pune un colac împletit în trei, iar la mijloc se face o cruce din aluat, simbolizând crucea pe care a fost răstignit Hristos. Între împletituri se pune brânza sărată sau dulce, frământată cu ou și stafide. Pasca se împodobește cu ornamente din aluat. Pasca este dusă la biserică în Noaptea de Înviere pentru a se sfinți. Astfel, ea dobândește puteri purificatoare.

Udatul fetelor:

În a doua zi de Paște s-a păstrat (în special, în Transilvania) obiceiul udatului, având semnificația unui act de purificare. De obicei, feciorii stropesc cu apă sau cu parfum persoanele ieșite în cale, în special fetele. Ele trebuie să le ofere daruri sau câte ceva de băut. Dacă vreo fată scapă nestropită îi va merge prost și va avea ghinion tot anul.

O importanță foarte mare o au lumânarea și lumina de la Înviere.

Lumânarea se păstrează șapte ani și se aprinde în caz de grindină, furtuni sau mari primejdii. În noaptea Învierii, la miezul nopții, când oamenii merg la slujbă, aprind lumânări la mormintele celor morți din neamul lor.

Sărbătoarea Paștelui simbolizează astfel bucurie, lumină și speranță. Credincioșii din întreaga lume primesc marea sărbătoare a Paștelui cu iubire, împlinire sufletească și veselie

În cele trei zile ale Învierii ard în văzduh trei candelari mari, ce nu le vede nimeni. De asemenea, Sărbătoarea Paștelui este și un prilej de reuniune cu membrii familiei, când se lasă deoparte grijele și problemele de zi cu zi, iar gândurile se îndreaptă către fapte bune și recunoștință.

Bibliografie:

www.wikipedia.ro

Elena Niculiță – Voronca, „Datinile și credințele poporului român”, Editura Saeculum, București, 2008

Bianca Bujor, „Paștele în familie”, Editura Creator, Brașov, 2022

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof. înv. preș. DONA MIHAELA CRISTINA
Grădinița Nr. 191, sector 3, București

Paștele este o sărbătoare creștină anuală prăznuită cu drag de români. În calendarul creștin este considerată ca fiind cea mai importantă sărbătoare. De Paște ne bucurăm de Învierea Domnului prin slujba de Înviere, cântece, poezii și diferite tradiții și obiceiuri. Bucuria Învierii ne aduce totodată bucurie în suflet și se spune că „lumina biruiește întotdeauna întunericul”.

În fiecare seară din Săptămâna Sfințelor Pătimiri, în toate bisericile ortodoxe se săvârșesc slujbe speciale, denumite denii. La Paști și în următoarele patruzeci de zile creștinii se salută rostind „Hristos a înviat!” și răspunzând cu „Adevărat a înviat!”. Prin acest salut se mărturisește adevărul Învierii Domnului, dar totodată ne mărturisim și credința. În același timp transmitem acest adevăr și când ciocnim ouă roșii cu cei dragi.

Tradițiile și obiceiurile pascale diferă de la o zonă la alta. Bihoreni încep tradițiile pascale prin sfințirea ramurilor de salcie în Duminica Floriilor. Ramurile de salcie simbolizează renașterea anuală a vegetației, dar în același timp sunt și ramurile cu care Iisus a fost întâmpinat la intrarea Sa în Ierusalim. După ce au fost sfințite aceste ramuri sunt păstrate de către români fiind folosite la tămăduirea diferitelor boli. Transilvănenii au probabil cel mai glorios obicei, cunoscut sub numele de „stropit”. „Stropitul” este preluat de la maghiari, băieții merg în familiile în care există fete pe care să le stropească ca să nu „se ofilească”. În Bucovina este un obicei ca în noaptea de Înviere fetele să spele limba clopotului cu apă curgătoare dintr-o fântână sau dintr-un izvor și următoarea zi să folosească acea apă să se

spele cu aceasta pe față pentru că se spune că vor fi frumoase tot anul. În Moldova în Ziua de Paști, după slujba de Înviere, se pun într-un castron un ou alb și unul roșu și câteva monezi, iar copiii vor trebui să se spele cu acea apă din castron pe față și să își pună pe față cele două ouă ca anul lor să fie unul plin de bogății. În Oltenia este un obicei în care nu au voie românii să intre în casă cu lumina adusă de la slujba de Înviere până nu culeg iarba din grădină și o așază pe treptele casei. În Muntenia obiceiul de Paști este acela ca oamenii să se îmbrace în haine noi, acest lucru simbolizând schimbarea trupului, dar și a sufletului. Pe de altă parte, locuitorii din Muntenia păstrează lumânările aprinse de Paști.

Alte obiceiuri sunt ouăle roșii, Lumina Sfântă, mielul și pasca. An de an credincioșii înroșesc și ciocnesc ouă, acestea sunt nelipsite de la masa de Paște. Ouăle se vopsec în Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Se spune că Maica Domnului a așezat un coș cu ouă lângă crucea Domnului, iar acestea s-au înroșit din sângele curs din rănilor Sale. Mulți dintre românii creștini aleg astăzi să vopsească ouă și în alte culori în afară de culoarea roșie ca un simbol al veseliei pentru această sărbătoare. În noaptea de Înviere, credincioșii merg la biserică de unde iau Lumina Sfântă pe care o duc în casele lor ca să îi ferească de rău și ca să le lumineze și să le păzească casa. Multe familii în ziua de Paști servesc carne de miel, aceasta fiind simbolul Mântuitorului care a fost sacrificat pentru a salva omenirea. Creștinii în ziua de Paști mai au pe masă și pască, aceasta era un preparat de femeile din familie.

Bibliografie:

<https://www.divahair.ro/timp-liber/obiceiuri-de-paste-la-romani-in-functie-de-zona>
<https://www.huntercastle.ro/blog/obiceiuri-si-traditii-de-paste-in-transilvania>

OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTI

Prof. inv. Preș. DRĂGHICIU FLORENTINA
Școala Gimnazială Nr. 88, sector 3, București

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină a anului, pentru prima dată fiind sărbătorit în jurul anului 1400 înainte de Hristos. De Paști se sărbătorește Învierea lui Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu. Duminica a treia zi după Scripturi- femeile purtătoare de mir au găsit mormântul gol. Hristos a Înviat și a biruit, pentru El și pentru noi. Credem și biruim prin Moartea și [Învierea lui Hristos](#), murim pentru a învia și înviem pentru a trăi în veci cu Hristos. Prin suferință și moarte ne bucurăm de Înviere; prin Înviere ne bucurăm și triumfăm în triumful lui Hristos, ca triumf al nostru. El a murit pentru noi și a triumfat pentru noi. În Moartea Lui stă mântuirea noastră, în Învierea Lui stă biruința noastră.

Deniile din **Săptămâna Patimilor** sunt unele dintre cele mai profunde, frumoase și înălțătoare slujbe creștine. Deniile au apărut odată cu creștinismul și se țin în Postul Mare al Paștilor, post care durează șase săptămâni. Deniile din Săptămâna Mare atrag însă o mulțime de credincioși; se săvârșesc în biserici începând cu seara Floriilor, deci din duminica a șasea a postului, până vineri seara, când se cântă și Prohodul Domnului.

Cele mai importante denii sunt cele de joi și vineri seara, cunoscute și sub denumirile de denia mică și denia mare. Cea de joi seară are ca elemente specifice, citirea celor 12 Evanghelii ale patimilor și scoaterea Sfintei Cruci în mijlocul bisericii. Cea de vineri seară se deosebește de celelalte denii prin Cântarea Prohodului și înconjurarea bisericii cu Sfântul Epitaf (cusătură sau pictură de mare frumusețe care reprezintă scena punerii în mormânt). Vinerea Mare este ziua de doliu a creștinătății: atunci a fost răstignit Mântuitorul. De aceea, în această zi, în orice biserică creștină din lume, nu se oficiază slujba Liturghiei. Liturghia însăși înseamnă jertfă și se consideră că nu se pot aduce două jertfe în aceeași zi. De aceea, Vinerea Mare este zi aliturgică. În schimb, vineri seară se oficiază Denia Prohodului. Mai întâi, tineri și bătrâni trec pe sub masa plină de flori, masă ce simbolizează catafalcul Domnului. Pe ea este așternută o față de masă pictată, cu punerea în Mormânt a Mântuitorului (Epitaf), Evanghelia și Crucea. Apoi, preoții, strana și credincioșii cântă Prohodul Domnului.

În **Joia Mare** se prăznuiește spălarea picioarelor ucenicilor de către Mântuitorul, Cina cea de Taină, rugăciunea din grădina Ghetsimani și vinderea Domnului de către Iuda. În seara acestei zile creștinii merg la Denia celor 12 Evanghelii. Prin sudul țării, fetele fac câte 12 noduri unei ațe, punându-și la fiecare câte o dorință și dezlegându-le când dorința s-a împlinit. Această ață și-o pun sub pernă seara, crezând că-și vor visa ursitul. Tot aici se păstrează obiceiul de a spăla picioarele celor din casă (copii) de către femeile mai în vârstă. Joia Mare este cunoscută mai ales, în cultura populară actuală, ca ziua în care se înroșesc ouăle; pentru că se spune că ouăle înroșite sau încondeiate în această zi nu se strică tot anul. De asemenea, oamenii cred că aceste ouă sfințite și îngropate la moșie o feresc de piatră. Pe lângă ouă roșii, românii contemporani mai vopsesc ouăle și în galben, verde, albastru. Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leaga într-un ciorap subțire și așa îl fierb, ca să iasă "cu model". Mai demult, ouăle se vopseau cu coji de ceapă, cu sunătoare (pojarniță), cu coajă de crin roșu sau cu flori de tei; luciul li se dădea ștergându-le, după ce s-au fiert, cu slănină sau cu untură.

Spiritualitatea românească păstrează și câteva legende referitoare la înroșirea ouălor. Cea mai cunoscută spune că, întâlnindu-se cu iudeii, Maria Magdalena le-a spus că Hristos a înviat. Iar ei au răspuns că atunci va învia Hristos, când se vor înrosi ouăle din coșul ei. Și pe dată, ouăle s-au făcut roșii. Se mai spune că, după Înviere, iudeii au aruncat cu pietre în Maria Magdalena. Iar pietrele se prefăceau în ouă roșii. Altă legendă spune că, sub crucea pe care a fost răstignit Hristos, Maria Magdalena a pus un coș cu ouă și ele s-au înroșit de la sângele ce cădea din rănilor Domnului.

Vinerea Mare (Vinerea Paștilor, Vinerea Seacă, Vinerea Pătimirilor) este zi de mare doliu a întregii creștinătăți pentru că în această zi a fost răstignit și a murit Mântuitorul lumii. Zi aliturgică, pentru că Liturghia reprezintă jertfa nesângeroasă a lui Hristos, în chipul pâinii și al vinului, iar cele două jertfe nu se pot aduce în aceeași zi. În seara acestei zile se oficiază Denia Prohodului Domnului. În mijlocul bisericii se scoate Sfântul Epitaf (care-l închipuie mort pe Mântuitorul, înconjurat de Apostoli și Maica Domnului) pe sub care toată lumea trece, până în după-amiaza zilei de sâmbătă. După cântarea Prohodului Domnului se înconjoară de trei ori biserica de tot soborul, cu Sfântul Epitaf, care apoi este așezat pe masa din mijlocul bisericii. La sfârșitul slujbei, era obiceiul ca preotul să împartă florile aduse, care erau considerate a fi bune de leac. Lumea, în trecut, pleca acasă cu lumânările aprinse pe drum, ca să afle și morții de venirea zilelor mari.

Ziua Învierii Domnului este privită ca o sărbătoare a luminii. Seara sau la miezul nopții când oamenii merg la slujba Învierii, aprind lumânări la mormintele celor morți din neamul lor. Din acest moment salutul obișnuit este înlocuit cu cel de „Hristos a Înviat!” la care se raspunde „Adevarat a Înviat!”, salut păstrat până la Înălțarea Domnului. Este o formă de mărturisire a Învierii și a credinței creștine. La întoarcerea de la slujba de Înviere, creștinii pun într-un vas un ou roșu și o monedă de argint, peste care toarnă apă neînceptă. Există apoi datina de a se spăla, dându-și fiecare cu oul roșu peste obraz și zicând: „Să fiu sănătos și obrazul să-mi fie roșu ca oul, toți să mă dorească și să fiu iubit ca ouăle în zilele Paștilor”. Atunci când se dă cu banul pe față se spune: Să fiu mândru și curat ca argintul”. Iar fetele zic: "să trec la joc din mână-n mână, ca și banul", "să fiu ușoară ca și cojile de ouă, care trec plutind pe apă". În unele sate, în lighean se pune și o crenguță de busuioc existând credința că, dacă te speli cu el, vei fi onorat ca busuiocul.

Familia creștină se așază apoi la masa pascală. După această masă, capul familiei ciocnește ouă cu soția și la formula tradițională: "Hristos a Înviat!" adaugă: "Hai să ciocnim ouă, ca să ajungem și la anul Paști frumoase, iar după moarte să ne vedem iarăși în ceruri!" Apoi ciocnesc și ceilalți membri ai familiei. De obicei, cinstea de a ciocni oul mai întâi revine celui mai în vârstă. Se crede că, făcând acest lucru, membrii familiei se vor vedea și pe lumea cealaltă.

În fiecare primăvară, se reaprinde în sufletul nostru flacăra speranței și încrederii în Învierea din veac, așa cum natura reînvie an de an, mai gingașă cu fiecare ghiocel, mai caldă cu fiecare mărțișor, mai plină de taine cu fiecare mugur și fiecare frunză.

Bibliografie:

1. Cucuș, Constantin -" Educație religioasă", Editura Polirom, Iași, 1999;
2. Ghinoiu, Ion -" Obiceiuri populare de peste an. Dicționar" Editura Fundației Culturale Române, București, 1997;

OBICEIURI ȘI TRADIȚII INEDITE OLTENEȘTI DE PAȘTI

Prof. înv. preș. DUMITRU LUIZA CAMELIA
Școala Gimnazială Nr. 81, Sector 3, București

În zona Olteniei, Sărbătoarea Pastelui este marcată de datini străvechi ce tin de credința unei curățări și înnoiri interioare, pentru reîntoarcerea oamenilor la Dumnezeu. Obiceiurile sunt puțin diferite față de celelalte regiuni ale țării și reprezintă specificul zonei.

Astfel, orice gospodină trebuie, ca în timp util, să aibă casa lună pentru primirea musafirilor pe parcursul a trei zile de sărbătoare. Această cerință, adânc înrădăcinată în tradiția noastră, are menirea de a face din fiecare dintre noi, cel puțin o dată în an, un om curat în fața lui Dumnezeu și a propriei conștiințe. Conform obiceiului, femeile nu au voie să doarmă în Joia Mare, pentru că vor dormi tot timpul anului.

Preparatele care în general nu lipsesc de pe masa oricărui creștin în ziua de Paști sunt ouăle roșii, drobul de miel, pasca și cozonacul. Ouăle se vopsesc în Joia Mare, considerându-se un păcat mare orice lucru făcut în casă vineri, când la Biserică se cântă Prohodul. În unele zone din Oltenia, bărbații sunt cei care încondeiază ouăle, iar acestea sunt dăruite la masa de Paști.

Tot în Joia Mare, dimineața, oamenii merg la biserică să se spovedească și să se împărtășească. Tot acum se duce la biserică pâine, care va fi sfințită de preot, stropită cu vin și împărțită în noaptea de Înviere. Se spune că din Joia Mare nu se mai trag clopotele bisericilor, ci doar se bate toaca.

Joia Mare se mai numește Joi Mari, Joia Patimilor, Joia Neagră sau Joimărița. Conform legendei, Joimărița a fost la origini, o zeitate a morții, care supraveghea focurile din Joia Mare, dar ulterior a devenit un personaj justițiar, care-i pedepsește pe cei leneși. Până în această zi, gospodinele trebuie să termine torsul și țesutul de frica Joimăriței. Personajul este întruchipat, simbolic, de o femeie urâtă și puternică, deghizată într-o vrăjitoare rea, care poartă cu ea o serie de instrumente: o găleată cu jăratic, un clește, un ciocan, un cuțit, un vătrai, un sac cu cenușă etc. Ea le arde degetele și mâinile fetelor leneșe, le pârlește părul și unghiile și dă foc fuioarelor de lână găsite netoarse.

În Oltenia obiceiurile străvechi se mai păstrează și astăzi. În Joia Mare se face ultima pomenire a morților din Postul Mare. Și astăzi oamenii fac în zori, în curți sau la morminte focuri, pentru morți, din boz sau nuiiele.

În unele sate, de Joia Mare, femeile fac focuri pe morminte și îi strigă pe cei plecați din această viață, ca să găsească drumul spre lumină. Obiceiul acesta se păstrează și în alte locuri din țară, dar la Salcia ritualul este impresionant. Femeile din sat, cu câte un snop de boji în brațe, străbat ulițele până pe culmea dealului la cimitir. Acolo, fiecare mormânt este plâns, iar la crucea acestuia se aprinde focul care învăluie cimitirul cu mirosul apăsător de tămâie. Ritualul este impresionant, de peste tot se aud bocetele femeilor care-și plâng morții.

De asemenea, în dimineața de Paști, după ce oamenii se întorc acasă cu lumânarea aprinsă, nu au voie să intre în casă până nu culeg din grădină iarbă verde pe care o așează pe scările casei și pășesc pe ea înainte de a intra. În județul Dolj, în unele comune se face foc în fața casei, iar femeile aduc în jurul lui atatea scaune câți bărbați sunt în casa. Pe scaune sunt asezate cani cu apă, iar deasupra se pun colacei care se dau de pomana. Oltenii respectă tradiția și în ziua de Paști îmbracă haine noi în semn de respect pentru această sărbătoare.

În a doua zi de Paști, în Oltenia și nu numai, feciorii stropesc cu apă sau parfum fetele pe care vor să le ducă în fața altarului. Tradiția udatului spune că în a doua zi de Paști fetele trebuie stropite pentru a le merge bine și a fi frumoase și fertile tot anul. În semn de recompensă pentru feciorii, fetele trebuie să îi cinstească cu băutură și daruri, iar celor mai mici li se oferă ouă roșii și bănuți.

În zilele noastre, bărbații obișnuiesc să ude doamnele și domnișoare cu parfum, dar nu întotdeauna a fost așa. În trecut, stropitul se făcea cu apă proaspătă din fântână, iar povestea acestui obicei este cu mult mai frumoasă.

Bibliografie:

I. Ghinoiu, Sărbători și obiceiuri românești, Ed. Elion, Buc., 2003

TRADIȚII ȘI DATINI PASCALE

Prof. inv. preș. GHEOGHE MARIANA ROXANA
Grădinița Nr. 191, sector 3, București

Celebrarea miracolului Învierii este cea mai importantă sărbătoare a creștinilor de pretutindeni fiind însoțită de o multitudine de tradiții și datini pascale. De la ouă roșii și cozonac, la slujbe religioase edificatoare, iepurașul colorat cu coșul său plin de bunătăți sau numeroase superstiții și obiceiuri, Paștele este sărbătorit într-un mod cât se poate de vesel, fiind totodată și o marcă a primăverii, un nou început, o speranță în mai bine, o înnoire.

Ouăle roșii sunt simbol al sângelui dumnezeiesc căzut din răni, cele colorate sau încondeiate semnifică bucuria primăverii, veselia, renașterea. La români, ouăle se vopsesc, pictează, decorează în Joia Mare, în Săptămâna Patimilor. Acestea se ciocnesc în ziua de Paște rostind Hristos a înviat! la care se răspunde Adevărat a înviat!. Despre ouăle înroșite se spune că ar avea puteri miraculoase. Consumul acestora ferește de boli, purifică și chiar oferă frumusețe. Comercializarea intensă a sărbătorii Paștelui a condus cu timpul la apariția ouălor de ciocolată, dar și a celor din lemn pictate cu motive tradiționale și vândute ca obiecte de decor.

Lumina sfântă din Noaptea de Înviere semnifică pentru credincioși victoria binelui asupra răului, învingerea întunericului și biruința vieții. La Sfântul Mormânt aceasta apare prin putere divină, fără nicio explicație, fără nicio sursă de aprindere. Miracolul cutremurător menține vie credința, iar puterile luminii sfinte variază de la protecție și vindecare, la aducerea de belșug, noroc și armonie în case.

La români, lumânarea cu care s-a luat lumină în Noaptea de Înviere va fi adusă aprinsă pe drumul spre casă. Dacă aceasta nu se va stinge, atunci dorința purtătorului se va împlini. Paștele este o sărbătoare plină de bucurie, o celebrare luminată, încărcată de semnificații, simboluri și tradiții. Lumina sfântă este cea dăătoare de speranță oamenilor, arătând că miracolele încă sunt posibile.

Despre Iepurașul de Paște, personaj folcloric transformat în simbol al acestei sărbători, Iepurașul de Paște este cel care aduce ouă încă din dimineața celebrării Învierii Domnului. Provenind din credințele germanilor luterani, acest iepuraș a avut la început un rol similar cu al lui Moș Craciun, el judecând copiii după nivelul acestora de obediență și doar acelora cumiți lăsându-le ouă colorate. Legenda ni-l înfățișează transportând în coșul său ouă pictate, dar și numeroase dulciuri pe care le lasă pe la casele copiilor. Iepurașul de Paști este adesea înveșmântat cu haine colorate fiind și un simbol al renașterii naturii în anotimpul primăvara. Ideea unui iepure care să dăruiască ouă și dulciuri de Paște a fost preluată și îndrăgită rapid, iar astăzi, copiii din întreaga lume îl așteaptă pe personajul simpatic cu daruri, Iepurașul de Paște devenind una dintre cele mai iubite tradiții și datini pascale din rândul celor mici.

Tradiții și datini pascale la români, de-a lungul timpului interculturalitatea și-a spus cuvântul și am „importat” multiple obiceiuri noi, avem încă tradiții și datini pascale nealterate de secole întregi pe care, voluntar sau involuntar le respectăm an de an.

Postul Paștelui este urmat în majoritatea caselor de români, la fel și deniile premergătoare duminicii Învierii, rugăciunile, curățenia în locuințe și reunirea familiei la masă în ziua de Paște.

În Maramureș, înnoirea garderobei în post este interzisă cu desăvârșire, aceasta fiind permisă doar din ziua de Paște. La fel și hainele multicolore care sugerează veselie în Săptămâna Patimilor.

În Muntenia, duminică dimineața, creștinii se spală pe ochi cu apă rece în care au pus un ban de argint și un ou roșu. Acestea se spune că vor aduce bunăstare și sănătate. Cei trecuți în neființă nu sunt uitați în niciuna dintre zonele țării. Din lumina luată în Noaptea de Înviere, credincioșii vor duce și la cimitire. Printre morminte se vor ciocni ouă și se vor împărți bucate pentru pomana sufletelor apuse. Înroșirea ouălor ce amintește de sângele lui Hristos e o altă tradiție respectată la români. La fel și pasca, felurile de mâncare din carne de miel, plăcintele sau cozonacii pufoși.

În Bucovina, la sate, încă se mai organizează Petrecerea Gospodarilor, unde oamenii îmbracă straie tradiționale și se veselesc până în zorii zilei cu bucate alese.

În zona Transilvaniei, încondeierea ouălor este o adevărată artă, iar varietatea de modele este cu adevărat impresionantă. Tot aici, în a doua zi de Paște, fetele tinere sunt stropite cu apă de către băieții care le plac. Unele zone ale țării au datina de a se păstra lumânarea cu care s-a luat lumină în Noaptea Învierii. Aceasta poate fi aprinsă la vreme de necaz, boală, supărare pe tot parcursul anului.

Dacă noi, românii, avem nenumărate tradiții și datini pascale, și restul lumii sărbătorește în mod inedit, simbolurile, semnificațiile, dar și obiceiurile fiind diverse. Iată câteva dintre ele!

În Australia, pe lângă popularii iepurași de ciocolată pe care îi găsim și noi în supermarket-uri, există și marsupianul din ciocolată, o emblemă nu doar a sărbătorii ci și a statului australian. De asemenea, căutarea cuiburilor cu ouă ascunse în dimineața de Paște este un adevărat concurs la care participă întreaga familie.

Olanda obișnuiește să marcheze un nou început odată cu Paștele și să ardă trecutul cu toate elementele negative printr-un foc gigantic în jurul căruia se petrece. Tot aici, Paștele este sărbătorit prin diverse petreceri, carnavaluri sau parade stradale.

Africa insistă pe simboluri ca fluturi și flori multicolore, dar și pe tradiții precum dansurile rituale, decorațiuni manuale și cântece tradiționale.

Englezii rămân fideli iepurașului încărcat cu bunătați, dar și dulciurilor tradiționale preparate în casă în fiecare an de Paște. Pe de altă parte, americanii obișnuiesc să facă o adevărată paradă în duminica Paștelui, mai ales în marile orașe, iar pomul încărcat cu ouă a devenit o tradiție anuală.

În Mexic, veselia și bună dispoziția oamenilor își spune cuvântul, iar sărbătoarea se întinde pe două săptămâni, timp în care populația celebrează nu doar prin bucate tradiționale ci și prin multe piese de teatru, majoritatea cu caracter religios.

Vecinii noștri din Bulgaria cred că stropitul cu apă în duminica Paștelui aduce femeilor belșug și noroc, iar darurile făcute prietenilor și rudelor vor crea armonie și pace.

În Polonia, bărbații vor participa doar la sărbătoare, nu și la pregătiri, acestora fiindu-le interzis orice ajutor în gospodărie.

Focurile de tabără din Finlanda se aprind de sâmbătă seara și sunt menite să alunge orice spirit rău, vrăjitorii sau farmece. Tot în Finlanda li se citesc copiilor povești și legende atât religioase cât și păgâne.

Sărbătoarea Paștelui – aspecte moderne. Pe fundalul acestei sărbători s-au dezvoltat numeroase jocuri, evenimente sau produse. Astăzi, Paștele este important din punct de vedere comercial, acest lucru observându-se din vânzările largi de felicitări, produse de cofetărie, cum ar fi ouăle de Paști cu ciocolată, precum și alte produse alimentare. Chiar și mulți non-creștini celebrează aceste aspecte ale sărbătorii, evitând aspectele religioase.

Coșul de Paște întrebuițat încă din Evul Mediu pentru a marca sfârșitul postului este astăzi favoritul supermarket-urilor care comercializează astfel de coșuri pline cu bomboane, iepuri de ciocolată, ouă încondeiate și alte bunătăți. Decorațiunile de Paște gata confecționate sunt și ele la mare căutare. Ouă colorate din plastic cu surprize în interior, statuete, aranjamente florale, tablouri sugestive, șervețele imprimate cu motive pascale și multe altele fac deliciul cumpărătorilor care își decorează casele de sărbătoare.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof. inv. preș. GHEORGHIELESCU EMANUELA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București

În țara noastră sunt multe tradiții și obiceiuri de Paște, multe dintre ele sunt moștenire de la strămoșii noștri și transmise din generație în generație. Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare creștină. Ea are loc întotdeauna în anotimpul primăvara, când și natura renaște.

Paștele reprezintă sărbătoarea Invierii lui Iisus Hristos. Este o sărbătoare mult așteptată de toți creștinii, dar mai ales de către copii. Săptămâna premergătoare Paștelui se numește “Săptămâna Patimilor”, iar săptămâna de după Paști se numește “Săptămâna luminată”, deoarece Iisus a luminat lumea după înviere.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat o dată cu postul de șapte săptămâni. Postul reprezintă apropierea de Dumnezeu, dorința de a fi mai buni, mai toleranți, de a ne ajuta aproapele.

În Săptămâna Mare, credincioșii se ocupă de curățenie în case, în gospodării și în fiecare după-amiază merg la slujbele numite **denii**.

Joia Mare, este cea mai importantă zi dinaintea Paștelui. Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Joia Mare este cunoscută sub denumirea de joia morților sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor sai.

Vinerea Paștelui este cunoscută ca Vinerea Patimilor. Este ziua de doliu a creștinătății, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul.

Sâmbăta seara, toți membrii familiei merg la slujbă și iau Lumina Sfântă, care îi apără de rele.

Odată cu înnoirea naturii este obiceiul ca oamenii să-și înnoiască și îmbrăcămintea.

Simbolurile Paștelui sunt ouăle, mielul și pasca. Se vopsesc ouă în diferite culori. Roșul simbolizează sângele, verdele învierea naturii, galbenul soarele și albastrul cerul și apa. Ouăle se ciocnesc de Paște și oamenii spun: “Hristos a înviat!” și “Adevărat a înviat!”. Oamenii uită de supărări, sunt mai buni, mai generoși și mai prietenoși.

Salutul “Hristos a înviat!” se adresează timp de patruzeci de zile până la sărbătoarea Înălțării Domnului la cer, când se încheie praznicul Învierii Domnului.

În lumea tradițional românească, oamenii se pregătesc cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post), cât și din punct de vedere lumesc.

Sunt multe obiceiuri și tradiții de Paște în România. Ele diferă în funcție de zonă. În preajma sărbătorilor, în unele zone sunt multe festivaluri la care se promovează obiceiuri și tradiții de Paște din România. Aici, tinerii sunt încurajați să îmbrace portul național și să participe la concursuri de încondeiat ouă.

Indiferent din ce zona a țării facem parte, important este să transmitem copiilor noștri obiceiurile și tradițiile stravechi legate de anumite sărbători pentru ca aceștia să cunoască și să asimileze trăsături caracteristice poporului român: bucuria de a munci, înțelepciunea, istețimea, cinstea, demnitatea, modestia, simțul umorului, spiritul întrajutorării, al solidarității.

Promovarea unui sistem de valori dezirabil la elevii noștri este unul dintre obiectivele ce orientează întreaga activitate didactică școlară, extrașcolară și extracurriculară.

Bibliografie:

Ghinoiu I., “Sărbători și obiceiuri românești”, Editura Elion, București, 2003

Simion Florea Marian, “Sărbătorile la români”, vol.II, Editura Fundației Cultural Române, București, 1994.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE ȘI IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EDUCATIVE ÎN PARTENERIAT CU FAMILIA

**Prof. înv. preș. IACOB ȘTEFANIA-GABRIELA
Grădinița “Peștișorul de aur”, Sector 3, București**

Magia sărbătorilor de primăvară curpinde întreaga grădiniță o dată cu începerea lunii martie. Această lună anunță sosirea anotimpului primăvara pe meleagurile noastre, dar și al bucuriilor prilejuite de atâtea datini și obiceiuri legate de Sărbătoarea Paștelui..

Atmosfera sărbătorilor de primăvară ne aduce bucurie și ne amintește cu precădere de anii copilăriei, de emoția oferirii mărtișoarelor și încondeierii ouălor, de clipa la care visăm să îl întâlnim pe Iepuraș.

Tradițiile au rolul lor, verificat de-a lungul istoriei, în permanența culturală a unui neam. De aceea noi, cadrele didactice, căutăm să cultivăm copiilor conștiința apartenenței la o cultură națională valoroasă. Educatoarea este cea care poate transmite cel mai bine copilului emoții, sentimente puternice, cea care poate pătrunde în ființa puilului de om pentru a sădi frumosul și sensibilitatea.

Educația religioasă îl ajută pe copil să cunoască îndatoririle pe care le are față de el însuși, față de ceilalți oameni și față de tot ceea ce îl înconjoară pentru a deveni un bun creștin.

În perioada preșcolară, copiii trebuie să fie educați să-l iubească pe Dumnezeu și să creadă în El, să fie educați să deosebească binele de rău, să știe ce trebuie să facă pentru a trăi creștinește.

Am încercat împreună cu copiii în perioada premergătoare sărbătorilor de primăvară să discutăm și să găsim răspuns la ceea ce-i frământă și la mai multe întrebări: „Primăvara vine Iepurașul.”, „De Paște încondeiem ouă.”, „De 1 Martie mămicile/doamnele educatoare/fetițele primesc măștișoare.”, “De ce merită mama o sărbătoare a ei?” „Ce este un măștișor?” „De Paște mergem la biserică.” „De ce mergem la biserică?” „Cine a fost Iisus Hristos?” „Ce înseamnă sărbătoarea Paștelui?” „Mamele în bucătărie pregătesc dulciuri și mâncăruri alese” și altele.

Preșcolarii grădiniței “Peștișorul de aur” au pătruns în universul sărbătorilor de primăvară desfășurând activități plăcute la toate sectoarele pe diferite teme precum: confecționarea măștișoarelor și cadourilor pentru mămici, pictarea ouălor de Paște, construirea căsuței Iepurașului. De asemenea, în cadrul grădiniței s-au realizat diverse ateliere prin intermediul cărora copiii ajutați de părinți, au făcut cozonaci pentru Paște și au confecționat felicitări de 8 Martie și de Paște, sub îndrumarea doamnei educatoare. Prin desfășurarea acestor activități, relația care s-a stabilit între cadrul didactic-copil-părinte a avut un impact pozitiv, astfel încât părinții să își dea seama că munca pe care o desfășoară o educatoare nu este ușoară, iar pe copii i-a determinat să aibă încredere în ei înșiși, în propriile forțe, să colaboreze și să își dezvolte imaginația.

Un loc aparte în cadrul activităților desfășurate în grădiniță îl ocupă serbările. Ele sunt un prilej de bucurie, emoție, bună dispoziție pentru copii și părinți, dar și momentul în care copilul se pune în valoare folosindu-și dicția, mimica, siguranța de sine, plăcerea de a apărea în fața publicului. Serbările prin multiplele lor forme, contribuie la dezvoltarea personalității copiilor, oferindu-le posibilitatea de a-și forma anumite aptitudini și oportunitatea de a-și lărgi orizontul de cunoștințe, dezvoltându-le diferite procese psihice ca: imaginația, memoria voluntară, creativitatea, spiritul de disciplină, prietenia. Înțelegând și memorând într-un mod conștient și voluntar poeziile, textele scenetelor și ale cântecelor, se dezvoltă limbajul, gândirea și expresivitatea.

Implicarea părinților a fost majoră, fiecare copil fiind îmbrăcat în costume frumoase, conform temei serbării de Paște, ceea ce a contribuit foarte mult la reușita unui program de excepție, iar bucuria vizionării micului spectacol a fost foarte mare, demonstrând încă o dată, faptul că, împreună cu părinții formăm o echipă de succes.

Serbările școlare au valențe educative deosebite, contribuind direct sau indirect la educarea trăsăturilor pozitive de caracter, influențând formarea socio-emoțională, a încrederii în forțele proprii.

Pentru copii, spectacolul este un joc, ce le aduce multă bucurie, reușind să pătrundă profund în semnificația socială a evenimentelor, prin conținut și activism propriu, fiecare copil fiind o personalitate în devenire.

Sărbătorile de primăvară reprezintă un izvor nesecat de satisfacții, bucurii, creează bună dispoziție, favorizează dezvoltarea copiilor din punct de vedere fizic și psihic. Emoțiile și bucuriile comune trăite cu prilejul serbărilor de 1 Martie, 8 Martie și Paște i-au relaxat pe copii și au contribuit la încheierea colectivului, la întărirea relațiilor de prietenie între ei. Aceste experiențe au fost benefice și pentru părinții care au văzut cum se comportă copiii lor în colectivitate, cum participă la activitățile comune și mai ales au petrecut momente plăcute alături de copiii lor.

Să primim în sufletele noastre sărbătorile de primăvară prin glasul cântecelor de 1 Martie și 8 Martie cântate de copii, să primim Paștele prin poeziile rostite cu emoție de copiii noștri cu inimi curate și nevinovate, dar mai ales să îl ajutăm pe Iepuraș să ajungă pe la casele tuturor copiilor.

Activitățile desfășurate în perioada sărbătorilor de primăvară îi ajută pe copii să înțeleagă ce mult înseamnă dragostea, căldura sufletescă, respectul și toleranța, lucruri deosebit de importante pentru această experiență în afara familiei.

Bibliografie:

- Ghinoiu Ion, *Mica enciclopedie de tradiții românești*, Ed. Agora, 2008;
- Petruș, Liliana, *Tradiții și obiceiuri românești*, Ed. Flacăra, 2015;
- Ghid de bune practici în educația timpurie a copiilor de 3-6/7 ani, București, 2008.
- Berlușcă, Aurelia, *Ghid metodologic al serbărilor școlare*, E.D.P.R.A, 2010

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ÎN CULTURA ROMÂNEASCĂ -MIJLOACE DE PĂSTRARE ȘI VALORIFICARE-

**Prof. ILIESCU DANIELA MIHAELA
Grădinița “Brândușa”, sector 3, București**

Din cele mai vechi timpuri religia s-a împletit cu tradiția, datina și obiceiurile, pe care omul le-a respectat și le-a transmis ulterior prin viu grai, din generație în generație. În secolul XIX- XX tradițiile au început, din păcate, să dispară încetul cu încetul, reușind să se păstreze cu precădere în lumea satului, acolo unde ne regăsim rădăcinile și autenticitatea.

Învierea lui Iisus Hristos (Învierea Domnului) este un fundament doctrinar și ritual pentru credința creștină - catolică, ortodoxă și reformată. Este practic temelia bisericii pe care o cunoaștem astăzi. Acest eveniment este relatat de scrierile vremii și de apostolii lui Hristos.

Potrivit tradiției, la miezul nopții, între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Obiceiuri de Paște în regiunile României:

Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune:

În Țara Moșilor, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți că a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfrupta atât „hoții”, cât și „păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din **zona Transilvaniei**, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

În Țara Bârsei, în jurul Brașovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brașovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucățele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în rău pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), faina (pentru că rodul graului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pasca, șuncă, brânză, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfecla roșie cu hrean, și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continua în familie.

Un foarte frumoas obicei se păstrează în *Maramureș*, **zona Lăpușului**. Dimineața în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor „Sărbători fericite!”. La această sărbătoare, pragul casei

trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

La Călărași, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonoc și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocos canta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belșug. După slujbă, cocoșii sunt dăruți oamenilor săraci.

Tradiții de Paște în unele zone din România :

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continua masa cu friptură de miel.

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spala pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a își arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu.

În Moldova, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ouă roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copiii trebuie să și clătească fata cu apă și să și atingă obrajii cu oualele pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

Cu siguranță că tradițiile legate de această sărbătoare sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică, dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

Fiecare copil trebuie să cunoască principalele tradiții și obiceiuri de Paști, deoarece îl ajută să perceapă și partea spirituală a acestei perioade. Copilul trebuie îndrumat să pătrundă în spiritul sărbătorilor pascale, explicându-i câteva tradiții și învățându-l să respecte câteva obiceiuri populare, pentru a trăi acest moment important din religia creștină. Numai înțelegând obiceiurile populare și tradițiile acestei sărbători, copilul poate înțelege sensul înroșirii ouălor, a mersului la biserică după Lumină sau a hăinuțelor noi pe care le poartă în duminica Paștelor, lucruri pe care, în afara unor informații și explicații pe înțelesul lui, le acceptă și le tratează ca atare.

Bibliografie:

1. Biblia sau Sfânta Scriptură , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Romane, București , 1991;
2. „Învățătură de credință creștină ortodoxă”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Romane, București, 2000,p.128
3. Maria și Nicoale Zahacinschi, Ouăle de Paști la români, Editura Sport-Turism, București, 1992.

4. Simion Florea Marian, Sărbătorile la români, vol.II, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994.

PAȘTELE, TRADIȚII ȘI OBICEIURI STRĂVECHI

Prof. înv. preș. IONESCU ALINA-MARIA
Grădinița Nr. 231, Sector 3, București

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători, prin Învierea lui Iisus Hristos. Indiferent de zona, obiceiurile de Paște sunt multiple și sunt respectate an de an de către persoanele care petrec această sărbătoare acolo. De-a lungul timpului, vopsirea ouălor, drobul și mielul au devenit reprezentative pentru masa de Paște a fiecărui român. Însă, în funcție de zonele țării, sărbătoarea Paștelui are obiceiuri și tradiții specifice, aceasta fiind o sărbătoare foarte respectată de către români.

Moldova este plină de tradiții și superstiții în preajma sărbătorilor pascale

În Moldova este o tradiție sfântă, ca după slujba de la biserică, preotul să treacă pe la fiecare mormânt să citească o rugăciune alături de familia celor adormiți. Bucatele tradiționale pregătite și aduse de gospodine sunt sfințite și date de pomană pentru sufletul celor plecați pe lumea de dincolo. Aceasta este un obicei prin care sătenii își amintesc de cei dragi care au plecat de lângă ei.

După un post de șapte săptămâni, gospodinele încep încă din Joia Mare din Săptămâna Patimilor să pregătească cele mai bune bucate de Paște. Țăranii încetează munca la câmp și se retrag spre case pentru a face curățenia de Paște. În Moldova, este o tradiție păstrată încă din bătrâni, ca în joia seacă să se vopsească ouăle pentru că se spune că se păstrează mai bine. Tot în această zi se coc cozonacii și pasca. Următoarea zi, în vinerea mare, gospodinele țin post negru, nu se coace pentru că este considerat un păcat. Seara, după ce aproape totul este gata, copiii mari și mici, femeile și bărbații, se îmbracă de sărbătoare, iau câteva flori din grădină și pornesc spre biserică. Acolo se trece pe sub Sfânta Masă de 3 ori, apoi se cântă Prohodul. După Prohod, preotul împreună cu tot alaiul de enoriași ies afară să înconjoare biserica în frunte fiind un bărbat mai voinic din sat care poartă în spate crucea pe care este întruchipat Iisus Hristos.

Sărbătoarea Paștelui își are tradițiile și obiceiurile specifice în Transilvania datorită confluențelor orientale și occidentale. În Miercurea, Joia și în Vinerea Mare, femeile pregătesc pasca, mielul și ouăle, a căror încondeiere se distinge în această zonă printr-o varietate mare de modele și culori. În ziua de sâmbătă, băieții împodobesc brazii cu panglici colorate, iar seara, tinerii se strecoară în curțile fetelor nemăritate și le agață brazii la poartă. La masa de Paște ouăle roșii se ciocnesc după un anumit ritual: persoana mai în vârstă (de obicei bărbatul) ciocnește de capul oului ținut în mână de un membru al familiei, în timp ce spune: "Hristos a Înviat!", la care se răspunde cu: „Adevărat a Înviat!”

În prima zi de Paște în unele sate transilvănene toți membrii se spală de dimineață pe față cu apa în care a fost pus un ou roșu, un ban de argint și o crenguță cu busuioc. În unele zone din Transilvania există credința că îți va merge bine tot anul dacă prima persoană care

intra în casă va fi un bărbat. Prânzul din prima zi de Paște este un prilej de reunire a familiei, iar de pe masa nu pot lipsi: ouăle roșii, ceapa verde, cașul de oaie, salata, ridichi, drobul și friptura de miel. În a doua zi de Paște, fetele tinere și femeile sunt stropite cu parfum de către feciori și bărbați îmbrăcați în haine tradiționale. Fetele, la rândul lor, oferă băieților de băut, ouă roșii și prăjitură.

Sărbătoarea de Paște este plină de tradiții și obiceiuri interesante în Oltenia și Muntenia. În Muntenia și Oltenia, potrivit tradiției de secole, oltencele nu au voie să doarmă deloc în Joia Mare, deoarece vor avea probleme cu somnul tot anul. De asemenea, dacă spală haine sau gătesc tot felul de preparate grele pentru masa de Paște, acestea pot fi blestemate de Joimărița, un personaj mitic care sperie Paștele. În mai multe localități din Muntenia și Oltenia, credincioșii își amintesc de cei decedați și se spune că în această zi, sufletele morților se întorc la casele lor, fapt pentru care seara se aprind lumânările.

În ziua de Paște, după ce au venit de la biserică, muntenii și oltenii de la sate nu intră în casă până nu culeg iarbă proaspătă și deasă din grădină, pe care o pun în fața casei pe terasă sau pe scări. În Oltenia se pregătește pe lângă drobul de miel sau tradiționala pască și ciorba de bureți, o ciorbă clasică și unică doar în această regiune a țării.

Indiferent de zonă, duminica de Paște se petrece întotdeauna în familie, Învierea Domnului fiind una dintre cele mai importante sărbători creștine. Nu există casa de român adevărat să nu aibă masa îmbelșugată, cu ouă roșii, pască sau friptură de miel.

Bibliografie:

Simion Florea Marian, "Sărbătorile la români", vol.II, Editura Fundației Cultural Române, București, 1994.

OBICEIURI ȘI SUPERSTIȚII DE PAȘTE

Prof. inv. preș. JOIȚA DIANA-ELISABETA
Grădinița Nr. 191, sector 3, București

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății. În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare, din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii merg la biserică pentru a lua lumină și paște. Când preotul rostește „Hristos a înviat!” toți cei prezenți spun: „Adevărat a Înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă.

Cel mai răspândit obicei Paște este evident vopsirea de ouă roșii. Acestea sunt nelipsite de pe masa din prima zi de Paște și face deliciul celor mici, care abia așteaptă să

le ciocnească. Pe vremuri nu se accepta ca ouăle să aibă altă culoare în afara de cea roșie, acum lucrurile s-au schimbat și vopsim ouă de culoare verde, galben sau albastru.

În noaptea de Înviere, merg la biserică și să ia lumină. Ei trebuie să aprindă lumânarea de la cea care o scoate preotul din altar. Lumina este simbolul Învierii. Cele mai multe familii păstrează restul de lumânare rămasă după slujbă și o aprind în cursul anului în cazul în care au un mare necaz. La sfârșitul slujbei de Înviere, preotul împarte tuturor Sfintele Paști și îi împărtășește pe cei mici.

În România, toate familiile servesc la masa de Paște carne de miel preparata sub diverse forme. Fie ca este vorba despre friptură sau drob. Mielul este simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Acest preparat dulce obținut din aluat, brânză și stafide este printre felurile preferate ale celor mici.

Obiceiuri de Paște în regiunile României

În zona Transilvaniei, obiceiul cel mai cunoscut este „stropitul”. Potrivit acestuia, băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu rudele, prietenii.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioși ies în curtea bisericii, se așează în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucățile din coșul pascal.

În Maramureș, zona Lăpușului, de dimineața în prima zi de Paști, copiii merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. Pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continua masa cu friptură de miel.

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neînceptută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști.

În Moldova, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ouă roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copii trebuie să își clătească fața cu apă și să își atingă obrajii cu ouăle pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

Credințe și Superstiții de Paște

Din moși strămoși există câteva superstiții legate de sărbătorile pascale.

- este bine să te îmbraci cu o haină nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator.
- este bine să te speli pe față cu apă neînceptută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate.

- nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.
- lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, supărări.
- este bine să privești prima dată într-o cofă cu apă neîncepută. Se spune că vei avea vederea bună în restul anului.
- nu se pune mâna pe sare, se spune că transpiri tot anul.
- pasca, crucea de pe ea sau anafura sunt considerate de leac, de aceea se păstrează bucăți din ele peste an.
- este bine să mănânci la masa de Paște mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea.
- de Paști, există credința că cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă, pentru a-și proteja rudele dragi.
- copiii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viață luminată și presărată cu noroc toată viața.

Așadar, nu trebuie să uităm că Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creștin, fiind însoțită, în țara noastră, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație. Păstrarea acestor tradiții depinde de fiecare dintre noi, de înțelepciunea de a privi tradiția ca pe o moștenire, cu încrederea că ea face parte din rădăcinile noastre culturale și spirituale.

CE SĂ ȘTIE PREȘCOLARII DESPRE SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI?

Prof. înv. preșc.: LUNGU ANDREEA ROXANA
Grădinița Nr.185, Sector 5, București

Fiecare copil trebuie să cunoască principalele tradiții și obiceiuri de Paște, deoarece îl ajută să perceapă și partea spirituală a acestei perioade, nu doar pe cea materială, în care se primesc cadouri de la iepuras și se ciocnesc oua roșii. Noi trebuie să ajutăm copilul să patrundă în spiritul sărbătorii pascale, explicându-i câteva tradiții și învățându-l să respecte câteva obiceiuri populare, pentru a trăi trup și suflet acest moment important din religia creștină.

Numai înțelegând obiceiurile populare și tradiția acestei sărbători, copilul poate înțelege sensul înrosirii oualor, a mersului la biserică după lumina sau a hainutelor noi pe care le poartă toți în Duminică Paștelui, lucruri pe care, în lipsa unor informații și explicații pe înțelesul lui, le acceptă și le tratează ca atare.

Obiceiurile și datinile din Săptămâna Mare

Săptămâna Mare este cea care precede sărbătoarea Învierii Domnului, adică Paștele. Se mai numește și Săptămâna Patimilor, deoarece este cea în care Iisus Hristos a fost răstignit

pe cruce. Exista mai multe datini care se respecta in aceasta perioada, pe care preșcolarul este bine sa le cunoasca.

1. Nu ii pomenim de post, deoarece este prea mic sa inteleaga si nu este cazul, la varsta lui, sa respecte aceasta datina.

2. Insa îi putem explica ca este saptamana in care se face curatenie generala si se gatesc toate bunatatile de Paste, lucruri la care copilul poate ajuta.

3. Le explicăm copiilor ca in Joia Mare din Saptamana Patimilor se vopsesc ouale rosii. Ritualul se face inainte de momentul in care a fost rastignit Iisus pe cruce, adica Vineri, care mai este numita si Vinerea Neagra.

Sâmbata noapte toata lumea merge la biserica, deoarece este momentul in care Domnul Iisus Hristos inviaza din morti, moment care este marcat de primirea Sfintei Lumini de la preot. Este chiar indicat ca părinții să ia copilul la biserica in noaptea Invierii, pentru a intelege si afla mai multe de la preoti despre momentul care marcheaza primirea Luminii in case si in suflete. Totată ar fi bine să fie învățat sa cante si traditionalul "Hristos a inviat din morti!", care marcheaza bucuria invierii si inceputul sarbatorilor pascale.

Inrosirea si ciocnirea oualor

Ouale rosii simbolizeaza sangele pe care Mantuitorul l-a varsat pe cruce pentru omenire. Copilul trebuie sa stie ca se vopsesc in Joia Mare si se ciocnesc in Duminica Pastelui, ciocnitul oualor marcand bucuria invierii Domnului.

"Hristos a inviat"

Traditionala strigare "Hristos a inviat" are loc doar la invierea Domnului si reprezinta salutul pe care si-l dau oamenii timp de 40 de zile dupa Paste, moment in care Iisus Hristos se inalta la ceruri. Le explicăm copiilor ca se striga "Hristos a inviat" si in momentul in care se ciocnesc ouale, iar cel cu care ciocneste raspunde cu "Adevarat a inviat". Traditia spune ca persoana care "ciocaneste" prima oul este intotdeauna cea mai in varsta.

Hainutele noi cumparate de Paste reprezinta respectul pentru aceasta sarbatoare, pentru nou, iar traditia spune ca asa cum primavara natura revine la viata, asa si noi trebuie sa ne primenim cu haine noi de Paste.

Spalatul pe fata cu ou rosu

Un alt obicei popular care se tine si in ziua de astazi in multe zone ale tarii este spalatul pe fata, in dimineata Pastelui, cu apa in care tii un ou rosu peste noapte. Se spune ca cine se spala cu aceasta apa este sanatos tot restul anului. Este un obicei dragut, pe care copilul il poate invata si respecta in fiecare an, de Paste.

Bibliografie:

1. www.educarium.ro
2. Bocșe Maria, Obiceiuri tradiționale românești din Transilvania: sărbători, credințe, rituri, mituri, Turda, Hiperborea, 2006, pag. 314
3. Obiceiuri tradiționale din România – Sărbători în imagini, București, 2006 Simion Florea Marian Sărbătorile la români

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE LA ROMÂNII

prof. MACARIE DANIELA
Grădinița “Albinuța”, Sector 2, București

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători creștine, marcând învierea lui Isus Hristos. Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creștin, fiind însoțită, în România, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație.

Paștele este o sărbătoare complexă, poate chiar cea mai complexă a întregii lumi creștine și se poate spune că începe încă din prima zi a Postului Mare. Postul este o cale de stăpânire și înfrânare a poftelor, de întărire a voinței, de înălțare a sufletului către Dumnezeu, de sporire a virtuților și de detașare de orice pofte și plăceri ale trupului, izvorât de iubirea și respectul pe care îl avem față de Dumnezeu. În Vinerea Mare, înălțătoare zi de doliu, tăcere și meditație se ține post negru, fiind cinstită mai ales prin participarea la slujba Prohodului Domnului.

Printre cele mai cunoscute obiceiuri și tradiții din România sunt pregătirea mâncărilor tradiționale, precum drobul de miel, ciorba de miel și friptura de miel. Cozonacul și pasca, un desert cu brânză dulce și stafide, sunt nelipsite de pe mesele de sărbătoare.

Masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate pentru sărbătoare.

Se mai spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea.

În ziua de Paști se mai spune că nu e bine să se consume oul cu sare, fiindcă autorul va transpira tot anul. Tot legat de ou, se spune că masa de Paști trebuie să se începă cu consumul unui ou, existând credința că astfel trupul va fi sănătos întreg anul, apoi pește – pentru a fi sprinten precum acesta – și mai apoi pasăre – pentru a fi ușor ca aceasta. Acestea sunt tradiții și obiceiuri larg răspândite la nivelul țării în comunitatea creștin-ortodoxă.

În afara acestora există tradiții particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunități.

Spre exemplu, în Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopții, credincioșii obișnuiesc să însoțească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele. Tot în Moldova există tradiția ca fetele nemăritate să meargă la biserică și să spele clopotnița cu apă neînceptă, iar dimineața trebuie să se spele cu aceasta pe față existând credința că astfel vor fi curtate de băieții „de însurat” din localitate. La rândul lor, flăcăul care iubește o fată nemăritată trebuie să meargă la casa acesteia și să-i ofere un ou roșu.

În zona Bihorului, există o tradiție care arată că oul împodobit de Paște prevestește norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă. Tot în

această zonă, în Joia Mare, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire și tot în această zi există obiceiul de a arunca ouă la țintă. La încondeierea ouălor în Joia Mare, bihoreni folosesc un instrument specific numit „bijorca”.

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte, iar prima zi de Paște începe cu împărțășania cu pască, după ce credincioșii se spală cu apă în care a fost pus un ou roșu, o monedă de aur și urzică. Tot în Apuseni, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce la cimitir și este păzită de feciori. Este simbolul luptei între „hoți” și „păgubași”, iar cei care pierd sunt datori cu un „ospăț”, pregătit fie de cei care au încercat să fure toaca și nu au reușit, fie de cei care nu au fost în stare să o păzească.

În zona Lăpușului din Maramureș, în duminica Paștelui copiii merg la prieteni și la vecini – iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului – și anunță Învierea Domnului, iar fiecare gazdă dăruiește câte un ou roșu.

În zona județului Călărași, coșul pascal pentru sfințit conține, pe lângă bucate, și un cocoș alb, existând tradiția ca atunci când cocoșul cântă să însemne că Hristos a Înviat, iar cel mai norocos este acela al cărui cocoș cântă primul. După slujbă există obiceiul ca toți cocoșii să fie dăruiați oamenilor săraci.

Se mai spune că cei ce mor în duminică de Paști sunt scutiți de Judecata divină, sufletele lor ajungând direct în rai. Si copii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viață luminată și presărată cu noroc toată viața.

Sărbătorile Pascale și-au păstrat până în prezent farmecul și semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere de familie.

În final, sărbătorile pascale reprezintă un prilej deosebit de important în cultura creștină, fiind marcate de o profundă semnificație religioasă, spirituală și culturală. Aceste sărbători ne oferă ocazia de a reflecta asupra valorilor și tradițiilor noastre, de a ne conecta cu trecutul și cu rădăcinile noastre culturale, dar și de a ne bucura de momente pline de armonie și solidaritate alături de cei dragi. În plus, sărbătorile de Paște ne încurajează să fim mai buni, mai generoși și mai iubitori față de semenii și să păstrăm vie flacăra speranței într-un viitor mai bun. În acest sens, sărbătorile pascale reprezintă o ocazie de a ne reînnoi sufletește și de a ne reaminti că, prin iubire și compasiune, putem învinge orice obstacol și putem aduce lumina și bucuria în viața celor din jurul nostru.

Bibliografie:

Ion Bria, Dicționarul de Teologie Ortodoxă, București, 1994;

S.F. Marian, Sărbătorile la Români, vol III, București, 2002;

Artur Gorovei, Credinți și superstiții ale poporului român, București, 1915;

www.ziarulunirea.ro

www.google.ro

www.campeniinfo.ro

OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTE ÎN ARDEAL

Profesor: MANCIULEA MIHAELA ELENA
Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” , Sector 3, București

Obiceiurile și tradițiile de sărbători diferă de la zonă la zonă. Cele mai multe tradiții se păstrează încă la sat, unde oamenii vârstici încearcă din răspuțeri să le transmită din generație în generație. Conservarea acestor obiceiuri este un câștig pentru români.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii Paștelui e marcat de postul de șase săptămâni. Înainte de lăsatul secului, gospodarii participă la obiceiul Alimoriilor, în care ard lemne, torțe cu petrol, cauciucuri pentru îndepărtarea spiritelor rele și se strigă perechile de tineri care urmează să se căsătorească în acel an.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. În Ardeal, din această zi, țărani încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Joia Mare este ziua în care oamenii îmbracă costume populare și împreună cu soborul de preoți merg în două gospodării pentru a lua pâinea și vinul care vor fi sfințite. Tot în această zi, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

La miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii îmbracă haine noi, iau câte o lumânare și merg la biserică pentru a lua lumină, în bătaia clopotelor. Preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Hristos a înviat!”, toți cei prezenți răspund „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului.

În **Ardeal** există superstiții în ceea ce privește sărbătoarea Paștelui:

- La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator.
- În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.
- Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări.
- În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o găleată cu apă neînceptă
- În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.
- Cojile ouălor vopsite, curățate în ziua de Paște se vor arunca în albia unei ape curgătoare, pentru a înlătura necazul din viața oamenilor.
- La masa de Paști e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea.
- Dacă păstrezi un ou roșu 40 de zile după Paști și nu se strică, vei avea noroc tot anul.
- Dacă prima persoană care îți intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul.
- Se spune că cei ce mor în duminică de Paști sunt scutiți de Judecata divină, sufletele lor ajungând direct în rai.

- În a doua zi de Paște, băieții necăsătoriți vor trece pe la casele fetelor pentru a le stropi cu parfum

A ÎNVIAT ISUS!

Prof. inv. presc. MANDACHE MIRELA
Liceul teoretic Mihai Ionescu, Sector 3, București

În această perioadă a anului avem ocazia să spunem copiilor despre ceea ce a făcut Isus pentru noi.

Isus a înviat! Acesta este un motiv să fim fericiți. Cel în care credem nu este un Dumnezeu mort, ci unul viu.

"Perioada în care a mai rămas pe pământ alături de ucenicii Săi, Isus le-a dovedit că era Domnul lor.

În cele din urmă ucenicii L-au văzut înălțându-se la ceruri, unde se află acum.

A doua zi după moartea lui Isus, preoții și fariseii au mers la Pilat pentru a-i cere să sigileze piatra de la intrarea în mormânt și să pună niște soldați s-o păzească.

Motivul invocat a fost că Isus spusese că va învia după trei zile. Pilat a fost de acord. Piatra a fost sigilată, mai multe gărzi fiind trimise să împiedice pe oricine de la a se apropia de mormânt. Duminică dimineața, foarte devreme, Maria Magdalena și cealaltă Marie mergeau spre mormânt, ducând cu ele miresme pentru corpul lui Isus, după cum era obiceiul. La un moment dat, își dădură seama că se întâmplase ceva ciudat.

Oare ce anume?

Pe când era încă întuneric, în dimineața aceea, avusese loc un cutremur puternic. Apoi o lumină cerească acoperise mormântul lui Isus și un înger strălucitor, îmbrăcat în haine albe, apăruse în locul acela, rupând sigiliul mormântului și rostogolind piatra.

Văzând acestea, soldații începură să tremure de frică, apoi, înspăimântați, se prabușiseră la pământ inconștienți. Astfel a avut loc învierea lui Isus care a ieșit din mormânt, dispărând în noapte.

Când lumina aceea puternică scăzuse în intensitate și pământul nu se mai cutremura, soldații își dădură seama că mormântul era gol. Panicați, fugiseră la preoți pentru a le spune ce s-a întâmplat. Îngroziți, preoții convocaseră o întâlnire a sinedriului, hotărând să-i plătescă pe soldați pentru a răspândi zvonul fals că ucenicii ar fi furat corpul lui Isus în timp ce ei dormeau. Și exact așa au făcut.

Între timp, ucenicii erau adunați laolaltă, plini de frică din cauza a tot ce se întâmplase cu Învățătorul lor. Plănuiau să plece de acolo cât mai curând posibil, temându-se de persecuția pe care ar fi trebuit s-o îndure dacă ar fi rămas în Ierusalim.

Foarte devreme, înainte de răsărit, femeile au sosit la mormânt, găsindu-l deschis. Nu era nici urmă de soldați. Intrând în mormânt, femeile au văzut un tânăr îmbrăcat în alb, stând deoparte și s-au înspăimântat atât de tare, încât au vrut s-o ia la fugă.

Atunci tânărul acela le spuse:

- Nu vă temeți! Știu că Îl căutați pe Isus din Nazaret, care a fost răstignit. Nu este aici. A înviat, așa cum v-a spus mai dinainte. Mergeți și spuneți-le ucenicilor și lui Petru că Isus merge în Galileea și că îl vor găsi acolo, așa cum le-a spus înainte să moară.

Vestea că Isus era viu s-a răspândit rapid printre cei descurajați de moartea Lui. Într-o zi mai mulți oameni li s-au alăturat celor 11 ucenici, adunându-se cu toții pe un deal. Acolo, Isus a rostit ultima predică, dându-le instrucțiuni importante.

Biblia ne spune că Isus a rămas pe pământ 40 de zile după învierea Sa. El a folosit timpul pentru a-i învăța pe ucenicii Săi despre nevoia de a le predica tuturor oamenilor, în numele Lui, iertarea și pocăința. Misiunea aceasta trebuia începută în Ierusalim, iar ucenicii aveau să fie martorii Săi."

ISUS A MURIT PENTRU NOI

În clipa când Isus și-a dat suflarea,
A tremurat tot muntele Calvar,
S-a sfâșiat perdeaua sfântă-n templu
Și mielul a scăpat de la altar.

Prin viața Lui, jertfită sus pe cruce,
Putem și noi, copiii să trăim
Și, ascultând pe Domnul, ne va duce
În raiul Său, pe care îl dorim.

UNDE-L CĂUTAȚI PE DOMNUL?

De ce-l mai căutați pe Domnul
în mormânt?
Nu credeți?
Priviți!
Este răsturnată piatra cea grea.
Unde este El?
Este în cer
și este în inima mea!

De ce-L mai căutați pe Domnul
în mormânt?
El a-nviat!
Nu v-amintiți?
Așa era profetizat.
Unde este El?
Este în slavă,
Printre veșniciile Sale
și este la ușa inimii tale.

Nu-L mai căutăm pe Domnul

în mormânt!
El este în cer,
dar vine din nou pe pământ.
Cu nădejdea aceasta
lacrimile ni le vom șterge
și vom învăța picioarele să alerge,
către marea Lui întâmpinare,
cu inimile, o candelă fiecare.

Bibliografie:

Descoperă biblia - Maria Augusta Lopez,
Mere de aur în panere de argint- Magdalena Toma

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE SFINTELE PAȘTI

Prof. înv. preș. MANEA MARIA-GIANINA
Școala Gimnazială Nr.55, Sector 3, București

Cea mai mare sărbătoare a creștinilor, Învierea Domnului, este prilej, pentru români, de a trăi clipe de bucurie sfântă.

Sărbătoarea Paștelui antrenează un întreg ciclu de evenimente, care fac să se individualizeze clar, în calendarul românilor, momentul pascal.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu Postul Mare care durează 40 de zile, amintind de postul lui Moise, dar mai ales de cel al Mântuitorului. Ultima săptămână (Săptămâna Mare) este dedicată, însă, în afara Postului, patimilor, răstignirii și punerii în mormânt a Domnului. Este cea mai aspră săptămână de post. În toate bisericile se slujesc, seara, Deniile, iar dimineața slujbe speciale, care predispun la meditație asupra vieții creștine și a patimilor Domnului.

Duminica Floriilor marchează momentul primirii triumfale pe care i-a făcut-o mulțimea Mântuitorului la intrarea în Ierusalim. În această zi, este obiceiul de a se sfinți, la biserică, ramuri de salcie, care simbolizează stâlpărilor de finic cu care mulțimea l-a întâmpinat pe Hristos. După slujbă, salcia este dusă acasă, se ating cu ea vitele, în cursul anului, salcia se păstra la icoane, făcută cerc. Se spune că era bună de leac pentru, dureri.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. În Joia Mare sunt prăznuite spălarea picioarelor ucenicilor de către Mântuitorului. Cina cea de Taină, rugăciunea din Grădina Ghetsimani și vinderea Domnului de către Iuda. În seara acestei zile, creștinii merg la Denia celor 12 Evanghelii.

În tradițiile românilor, Joia Mare este cunoscută, mai ales în cultura populară actuală, drept ziua în care se înroșesc ouăle, pentru că se spune că ouăle înroșite în această zi nu se strică tot anul.

Ouăle se spală cu detergent, se clătesc, se lasă la uscat, apoi se fierb în vopsea. Pe lângă ouă roșii, românii contemporani mai vopsesc ouăle și în galben, verde, albastru. Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leagă într-un ciorap subțire și așa îl fierb, ca să iasă "cu model". Mai demult, ouăle se vopseau cu coji de ceapă, cu sunătoare, cu coajă de crin roșu sau cu flori de tei, luciul li se dădea ștergându-le, după ce s-au fiert, cu slănină sau cu untură.

Spiritualitatea românească păstrează câteva legende referitoare la înroșirea ouălor.

Cea mai cunoscută afirmă că, întâlnindu-se cu jidanii, Maria Magdalena le-a spus că Hristos a înviat. Iar ei au răspuns că atunci va învia Hristos, când se vor înroși ouăle din coșul ei. Și, pe dată, ouăle s-au făcut roșii. Se mai spune că, după Înviere, jidanii au aruncat cu pietre în Maria Magdalena, iar pietrele se prefăceau în ouă roșii. Altă legendă spune că, sub crucea pe care a fost răstignit Hristos, Maria Magdalena a pus un coș cu ouă și ele s-au înroșit de la sângele ce curgea din rănilor Domnului. Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii.

Ouăle încondeiate sunt simbolul Mântuitorului, care a ieșit din mormânt și a înviat.

Tehnica diferă în funcție de zonă, timp, creator popular. Cea mai răspândită și mai renumită tradiție a încondeiatului ouălor este în Bucovina. Mai întâi, aici se încondeiau ouă crude, apoi fierte, iar azi se închistresc ouă golite de conținut. Instrumentul cu care se "scriu" ouăle se numește chișiță (un vârf ascuțit, de tablă de aramă, fixat într-o măciulie a unui băț plat). Tehnicile sunt diferite. Cea mai apropiată de tradiție este încondeierea prin acoperirea succesivă cu ceară, apoi scufundarea oului în diferite băi de vopsea: întâi galben, apoi roșu, verde, albastru, negru.

Pe lângă ouăle roșii, în Moldova mai ales, dar și în alte zone ale țării, femeile pregătesc pasca. Ea se frământă din făină curată de grâu, la care se adaugă lapte, uneori și ouă. Pasca are formă rotundă, pe margini se pune un colac împletit în trei, iar la mijloc se face o cruce din aluat, simbolizând crucea pe care a fost răstignit Hristos. Între împletituri se pune brânză sărată sau dulce, frământată cu ou și stafide. Pasca se împodobește cu ornamente din aluat - flori, spirale, frunze etc. În unele regiuni ale țării, ea este un aluat simplu, ornamente și cu cruce, aluat de pâine sau de cozonac. La biserică, pasca este dusă într-un coș anume pregătit pentru Paști. După sfințirea din dimineața primei zile de Paști, pasca dobândește puteri purificatoare, asemenea anafurei. Ea este sfințită și se consumă imediat după anafură.

Vinerea Mare este o zi de mare doliu a întregii creștinătăți, pentru că în această zi a fost răstignit și a murit Mântuitorul lumii. În seara acestei zile se oficiază denia Prohodului Domnului. În mijlocul bisericii, se scoate Sfântul Epitaf (care-l închipuie mort pe Mântuitor, înconjurat de Apostoli și Maica Domnului), pe sub care trece toată lumea, până în după-amiaza zilei de sâmbătă. În zorii zilei de Înviere, este dus din nou în sfântul altar și așezat pe sfânta masă, unde rămâne până în miercurea dinaintea Înălțării Domnului. Se spune că pe cei care trec de trei ori pe sub Sfântul Aer nu-i dor capul, mijlocul și șalele în cursul anului, iar dacă își șterg ochii cu marginea epitafului nu vor suferi de dureri de ochi.

Sâmbăta Mare e ziua îngropării Domnului cu trupul și a pogorării Lui la iad, de unde a slobozit neamul omenesc. Este ziua în care se definitivează pregătirile pentru marea sărbătoare a Învierii, spre seară, creștinii se odihnesc pentru a putea participa la slujba de la miezul nopții.

Noaptea Învierii este deosebită, ea simbolizând noaptea luminii, a izbăvirii omului din iad, din păcat și din moarte. Sfinții spun că întreaga omenire va învia după modelul Învierii lui Hristos. De aceea, în zilele noastre, Învierea este privită ca o sărbătoare a luminii. În Bucovina, este obiceiul ca în noaptea Învierii să fie lăsate luminile aprinse în toată casa și în curte, ca să fie luminată gospodăria, în cinstea luminii pe care a adus-o Hristos în lume, prin Învierea Sa.

Ziua Învierii Domnului, cunoscută și sub numele de Paști, începe, din punct de vedere liturgic, în noaptea de dinainte, la miezul nopții, când se spune că mormântul s-a deschis și a înviat Hristos. Românii vin la Slujba Învierii pentru a lua lumină; un număr destul de mic participă la Sfânta Liturghie din această noapte sfântă. După ce au luat lumină, se duc pe la casele lor, revenind la biserică dimineața, în locurile unde se sfințesc pasca și prinoasele. În biserică, este obiceiul ca în această noapte să se sfințească pâinea numită paști, fie sub formă de anafură, fie de anafură amestecată cu vin (în sudul și vestul țării). În Bucovina, această pâine, sub formă de prescuri, o aduc la biserică femeile, în Vinerea Mare, când se slujește Sfântul Maslu. Iar în zona Banatului o aduce o singură familie, în Marea Joi, ca milostenie pentru o rudă decedată în anul care a trecut, împreună cu vin și vase.

Era obiceiul să fie aprinse focuri de veghe pe dealuri în noaptea Învierii. În jurul focurilor, oamenii istoriseau întâmplări din viața lui Hristos. Flăcării săreau peste aceste focuri, ca să nu aibă putere asupra lor vrăjitoarele și fermecătoarele. În zilele noastre, ele se mai fac, sporadic, prin curțile bisericilor, pentru ca oamenii să prindă și momentul Învierii. Din acest moment, salutul obișnuit este înlocuit cu cel de "Hristos a Înviat", la care se răspunde "Adevărat a Înviat!", salut păstrat până la Înălțarea Domnului. Este o formă de mărturisire a Învierii și a credinței creștine. La întoarcerea de la slujba de Înviere, creștinii pun într-un lighean un ou roșu și o monedă de argint, peste care toarnă apă neînceptută, există apoi datina de a se spăla, dându-și fiecare cu oul roșu peste obraz. Familia creștină se așază apoi la masa pascală. După această masă, capul familiei ciocnește ouă cu soția și, față de formula tradițională "Hristos a Înviat!", adaugă: "Hai să ciocnim ouă, ca să ajungem și la anul Paști frumoase, iar după moarte să ne vedem iarăși în ceruri!". Apoi ciocnesc și ceilalți membri ai familiei. De obicei, cinstea de a ciocni oul primul revine celui mai în vârstă.

Bibliografie:

- Artur Gorovei, Credințe și superstiții ale poporului român, Editura Grai și Suflet - Cultura națională, București, 2003
- Boris Crăciun, Sfintele Paști în datini și obiceiuri, Editura Porțile Orientului, Iași, 1994
- Mirela Paraschiv, Mihaela Ciorcilă, Obiceiuri tradiționale din Romania, Editura Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale 2006

TRADIȚII ȘI OBICEIURI ÎN TELEORMAN

Prof. MARINESCU MIRELA
CN Școala Centrală, Sector 2, București

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători creștine. Indiferent de regiune, învierea Domnului aduce obiceiuri dintre cele mai interesante. Astfel, tradițiile și obiceiurile de Paște reprezintă, alături de trezirea naturii la viață, o înviere a oamenilor după iarna grea și venirea primăverii.

Înroșirea și ciocnirea ouălor roșii este cel mai răspândit obicei creștin de Paște. Acestea sunt nelipsite de la masa încărcată din zilele de Paște și reprezintă o încântare pentru toată lumea, însă mai ales pentru cei mici. Legenda spune că Maica Domnului a așezat un coș cu ouă lângă crucea Domnului, iar acestea s-au înroșit cu sângele picurat din rănilor Sale. Astăzi, pe lângă ouăle roșii, mulți creștini aleg și ouă încondeiate sau colorate, ca un simbol al renașterii, veseliei și primăverii. În județul Teleorman există credința că primul ou vopsit nu trebuie să se dea din casă pentru că este considerat sporul gospodinei, iar cei care vor ciocni ouă roșii se vor vedea și pe lumea cealaltă.

Sărbătoarea Sfințelor Paști este considerată cea mai mare sărbătoare a creștinătății. Este o sărbătoare solemnă care aduce în sufletele oamenilor speranța vieții veșnice. Sărbătoarea Paștelui păstrează o semnificație aparte. În familie, fiecare dintre noi împlinim datinile primite din bătrâni. De la toleranță și iertare, la spovedanie, împărtășanie și până la pregătirea coșului pascal din noaptea Învierii. Paștele este o punte de legătură între trecut și prezent.

În Teleorman, pentru a avea parte de bogăție și liniște în casă, în dimineața de Paște este bine ca gospodinele să aprinsă o tămâie cu care să meargă prin toată casa pentru ca astfel să fie atras norocul și să fie alungate ghinioanele. Sărbătoarea de Paște este și un motiv de împăcare. În zilele de Paște sunt uitate greșelile semenilor, iar familiile certate au prilejul de a se împăca în fața bisericii. Nu este bine să dormi în ziua de Paști, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări. De asemenea, se spune că e bine să te speli pe față cu apă neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate. În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare pentru că se spune că transpiri tot anul. Cocoșul sfințit de Paști se credea a fi o sursă de belșug, sănătate și dragoste. În vechime, oamenii aduceau cocoși la slujba de Înviere, pe motiv că aceuia căruia îi va cânta primul cocoșul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoșii erau dați de pomană săracilor. La masa de Paști este bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea. Cu cine ciocnești ouăle vopsite în ziua de Paști, te vei întâlni în lumea cealaltă. Dacă prima persoană care îți intră în casă este bărbat, vei avea noroc
tot
anul.

De Paști, există credința că cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă, pentru a-și proteja rudele dragi. Copiii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viața luminată și presărată cu noroc toată viața. Culoarea roșie a ouălor este simbolul sângelui lui Hristos. În coșul pascal este bine să predomină ouăle de culoare roșie. După slujba de Înviere, vom mânca un ou roșu pentru a fi sănătoși și rumeni la față până la Paștele următor, când vom repeta ritualul. Cojile acestor ouă roșii nu se aruncă la gunoi, nici în foc să nu moară puii din ouăle clocite de cloșcă, ci se lasă să plutească pe o apă curgătoare.

Paștele a fost și va rămâne o sărbătoare de suflet, un moment care amintește de iubirea divină și de miracolul Învierii. Obiceiurile păstrate în aceasta perioadă sunt mai puține, importante fiind valorile spirituale și semnificația lor pentru creștini. În Săptămâna Mare, gospodinele nu înroșesc doar ouăle. Ele pregătesc mâncărurile tradiționale cu care îi vor servi pe musafiri. De pe masă și din coșul pascal nu lipsește în niciun an pasca, aliment care face aluzie la trupul lui Hristos. În Teleorman, pasca este deseori înconjurată de zimțișori, având forma unui soare care oferă vitalitate oamenilor și naturii.

La denia din Joia Mare, fetele și băieții vin la biserică aducând o sfoară. După fiecare evanghelie citită fac un nod și își pun o dorință. Sfoara cu cele 12 noduri se pune sub pernă în noaptea de joi spre vineri pentru ca tinerii să își viseze jumătatea. De asemenea, dacă una dintre dorințe se îndeplinește, nodul corespunzător se desface. Mai exista obiceiul ca fetele nemăritate să ascunda mătrăguna sub pragul bisericii. Dacă preotul trece peste ea, vor avea noroc în dragoste tot anul.

Bibliografie:

- Simion, Florea, Marian, *Sărbătorile la români*, Editura Saeculum, 2011.
Pamfile, Tudor, *Sărbătorile la români*, Editura Saeculum, 1997.
Sfintele Paști în datini și obiceiuri, Editura Porțile Orientului, 1994.

PAȘTELE - SĂRBĂTOAREA LUMINII

Prof. înv. preș. MIHART ELENA-MARIA
Grădinița Nr. 187, Sector 3, București

Paștele este una dintre cele mai îndrăgite și mult așteptate sărbători, majoritatea creștinilor fac pregătiri intense pentru această sărbătoare importantă. Ea este considerată, sărbătoarea luminii.

Întrebările care se pun astăzi sunt următoarele: aduce această sărbătoare lumină cu adevărat în sufletele noastre?, Ne schimbă ea sufletul?, Suntem mai buni unii cu alții?, Îi iubim mai mult pe cei din jurul nostru?

„Paștile„ sunt în Ortodoxie "sărbătoarea sărbătorilor", întruparea deplină a vieții dumnezeiești în existența noastră creștină. Sunt o explozie de bucurie, care perpetuează explozia de bucurie a ucenicilor care au văzut pe Domnul înviat. De aceea credincioșii se salută cu vestea unei bucurii de necomparat cu nici o alta bucurie: "*Hristos a înviat!*"

"Adevarat a inviat!", până la Înălțarea Domnului, de când se salută cu alta veste tot așa de mare, legată interior de prima: *"Hristos s-a înalțat!"*, până la Cincizecime, care anticipează Cincizecimea deplina sau umplerea desavarsita a vietii noastre de Duhul Sfânt.

Entuziasmul manifestat de apostoli la Cincizecime, în urma [Pogorarii Duhului Sfânt](#), care părea privitorilor ca o beție (Fapte II, 13), începuse de la Înviere. Ea caracterizează bucuria credinciosilor de la Paști, care rămâne temelia vietii sufletești a lor în tot cursul vietii pământești. Acest entuziasm e produs de împartășirea de "vinul cel nou" al vieții de care a vorbit Hristos înainte de Patimile Sale (Marcu XIV, 25): "Veniti cu rodul vitei celei noi al dumnezeiestii veselii, în ziua cea vestita a învierii împărției lui [Hristos să ne împărtășim](#)".

Iisus a confirmat cu autoritatea Lui dumnezeiasca justetea bucuriei de care au fost cuprinse femeile mironosite. El nu le-a indemnă să se bucure pentru simplul fapt ca vor fi iarasi cu El, ci pentru semnificatia generala noua si plina de fericire pe care o are Invierea Lui pentru cei ce cred in El. Aceasta confirmare a produs-o Hristos de atunci incoace continuu: faptul ca Apostolii au fost in stare sa moara pana la unul pentru marturia Invierii lui Hristos, faptul ca marturia aceasta a produs milioane de mucenici si de sfinti, ca cei credinciosi nu pot gasi sens existentei lor fara aceasta Inviere, e o repetare continua a confirmarii Invierii date de catre Hristos.

Existenta noastra s-a umplut prin Invierea Domnului de bucuria prin excelenta, de o bucurie reala, consistenta si durabila.

Se știe că pe noi creștinii bucuriile trupești nu ne satisfac deplin, că sufletul nu e satisfăcut de ele, iar bucuriile sufletesti sunt nedepline, pentru ca noi trăim marginile cunoașterii, ale iubirii, ale purității sentimentelor noastre.

Bucuria Învierii nu e nici trecătoare, nici nedeplină. E bucuria prin excelentă, pentru ca e bucuria eternă și deplină. De aceea, nimeni nu trebuie sa fie trist in noaptea Învierii. Nimeni nu trebuie să plângă. Căci toate motivele de întristare apar acum fără însemnătate față de biruirea morții.

Si precum inainte de Invierea lui Hristos toate erau tinute intr-o frantura de sens neimplinita, batjocorita, chinuitoare, asa Invierea Lui umple toate de lumina si de bucurie. Caci, cand o singura particica din lume se umple de sensul deplin, toate se umplu de la ea de acest sens. Daca pentru o singura faptura - si aceasta este umanitatea lui Hristos - timpul a devenit un timp spre inviere si spre viata de veci, lumina in care e pusa acea faptura e vazuta de toate celelalte si devin o asigurare spre invierea si viata de veci, despre lumina integrala pentru noi toti. Toate zilele timpului, toate zilele anului au devenit sarbatori, etape ale inaintarii in lumina, ducandu-ne tot mai aproape de marea lumina eshatologica. Mai bine zis, timpul intreg a devenit un ajun al duminicii vesnice, al petrecerii vesnice in lumina descoperita a invierii, cum zilele saptamanii, zile inchinate sfintilor care au trait timpul in aceasta lumina a invierii, sunt sarbatori pregatitoare pentru duminica invierii, cum au fost si pentru ei.

Precum bucuria Învierii întrece toate bucuriile și copleșește toate tristețile, așa lumina ei întrece toate luminile revelației nedepline din Vechiul Testament. Acolo un stâlp de foc conducea un popor dintr-o robie pământească într-o libertate pământească exterioară; acolo Moise le făcea cunoscută voia Lui Dumnezeu ascuns în întuneric și simțit în parte doar de el însuși.

Aici Dumnezeu însuși, Soarele Hristos ne luminează, arătat prin Învierea Sa din morti în mod deplin, și ne conduce spre libertatea și viața deplină a vieții eterne:

"În locul stâlpului celui de foc a răsărit Soarele dreptății, în locul lui Moise, Hristos, mântuirea sufletelor noastre".

Bibliografie:

1. <https://www.crestinortodox.ro/paste/sfintele-pasti/pastele-sarbatoarea-luminii-a-bucuriei-71146.html>.
2. <http://angelinspir.ro/pastele---sarbatoarea-invierii-a-miracolului-a-luminii-si-iubirii-divine-196.html>
3. <https://sanchossblog.wordpress.com/2016/05/01/pastele-sarbatoarea-luminii-si-a-bucuriei/>

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE PRIN OCHI DE COPIL

Prof. înv. preș. MITRACHE ANA-GABRIELA
Grădinița Nr. 191, Sector 3, București

Paștele este o sărbătoare importantă în tradiția creștină și reprezintă momentul în care credincioșii sărbătoresc Învierea lui Isus Hristos. În această perioadă, există o serie de tradiții și obiceiuri specifice care sunt transmise din generație în generație. Pentru copii, acestea pot fi foarte importante, deoarece îi implică în mod activ în sărbătoarea de Paște și îi ajută să înțeleagă mai bine semnificația acestei perioade. În cele ce urmează, vom vorbi despre cele mai reprezentative tradiții și obiceiuri de Paște pentru copii.

Decorarea ouălor de Paște este un obicei tradițional care implică atât adulții, cât și copiii. În fiecare familie se pregătesc ouă roșii, care se gătesc cu coji de ceapă pentru a obține o culoare frumoasă și intensă. După fierbere, ouăle se lasă să se usuce, apoi se pot decora cu diferite motive și culori. Copiii se bucură în mod deosebit de acest obicei, deoarece pot fi implicați în procesul de decorare și pot folosi imaginația lor pentru a crea ouă colorate și frumoase.

Un alt obicei de Paște care implică copiii este urmărirea iepurașului de Paște. În unele țări, se spune că este obiceiul iepurașului de Paște să aducă ouă colorate și dulciuri copiilor în noaptea de Înviere. Iepurașul de Paște este, de asemenea, un personaj des întâlnit în desenele animate și cărțile pentru copii, astfel încât este un obicei adorat de copii.

Un alt obicei popular pentru copii este jocul cu ouăle de Paște. Acest joc constă în a lovi două ouă între ele, iar oul care rămâne intact este cel care câștigă. Jocul cu ouăle poate fi foarte distractiv pentru copii, deoarece îi implică într-un joc interactiv și îi ajută să petreacă timp cu prietenii sau frații și surorile.

În unele regiuni, există obiceiuri tradiționale de Paște care implică copiii în mod special. De exemplu, în unele zone din Moldova, copiii merg în Duminica Floriilor la biserică îmbrăcați în straie populare și duc cu ei flori și rădăcini. În Bucovina, se obișnuiește ca fetițele

să poarte prin sat un coșuleț cu ouă și să meargă de la casă la casă pentru a le oferi oamenilor din sat ouă colorate.

În unele zone, se organizează spectacole pentru copii, care includ dansuri și cântece de înviere. De asemenea, pot exista diverse ateliere unde copiii pot confecționa decoruri și obiecte specifice sărbătorii de Paște.

În Europa, Paștele este sărbătorit cu diferite tradiții care variază de la o țară la alta.

Precum în România, frumoasa artă a încondeierii ouălor este ținută și de letoni și ucrainieni.

Spre exemplu, în Germania, cu ocazia Sărbătorilor Pascale, copiii și familiile lor ard brazii rămași de la Crăciun într-un foc imens pentru a marca venirea primăverii. În duminica Paștelui, pe masa festivă este mereu un desert în formă de miel numit Osterlamm.

Potrivit tradiției, în Italia copiii ajută la desertul special pentru Paște, care este ca un cozonac, cu formă de porumbel și se numește Colomba Pasquale, iar în centrul Italiei se face chiar și pască, numită Pizzelle.

În Grecia, în unele orașe, precum Aráchova și Livadiá, ziua de Paște este o sărbătoare a comunității în care mieii se gătesc în piața centrală. În alte orașe, precum Monemvasiá, Rhódes, Hýdra, Halkidikí, Koróni, Chaniá și Léros se ard figurine ale lui Iuda și Barabbas. Cozonacul de Paște al grecilor este împletit și se numește tsourekí: acesta este presărat cu semințe de susan și împodobit cu ouă roșii.

În Franța, în prima zi de Paști copiii pornesc pentru a căuta ouăle special pregătite pentru ei, dar ascunse în curte sau în casă. Rostogolirea unor ouă crude pe o pantă reprezintă o altă tradiție foarte apreciată de către copii. Oul care „rezistă” până la capătul traseului este considerat a fi „victorios”. Jocul pornește de la asemănarea între rostogolirea oului și prăvălirea stâncii ce închidea mormântul lui Iisus.

Acestea sunt doar câteva exemple de tradiții și obiceiuri de Paște care implică copiii. În esență, tot ceea ce înseamnă sărbătoarea de Paște poate fi adaptat și pentru copii, astfel încât aceștia să se poată bucura de această perioadă la fel de mult ca adulții. Este important ca părinții și alte persoane din familie să îi implice pe copii în sărbătorirea de Paște și să le ofere oportunitatea de a se bucura de tradiții și obiceiuri specifice acestei sărbători.

BIBLIOGRAFIE:

Antonescu, Romulus -

Dicționar de Simboluri și Credințe Tradiționale Românești, 2009.

Ediție digitală 2016

Site: www.RFL.ro ; www.veltravel.ro

OBICEIURI, TRADIȚII ȘI SUPERSTIȚII POPULARE DE SFINTELE PAȘTI

Tradiții de Paște în Transilvania, Banat, Bucovina, Moldova

Sărbătoarea Sfințelor Paști este cea mai mărită și solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos.

profesor de Religie Ortodoxa: MOCOFAN IULIAN
Liceul Tehnologic Elie Radu, Sector 3, București

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țărani încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle. Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie. Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune: În **Țara Moșilor**, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți că a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfrupta atât „hoții”, cât și „păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul. Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din **zona Transilvaniei**, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție. În **Țara Bârsei**, în jurul Brasovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brasovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului. În zona **Câmpulung Moldovenesc**, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze

bucățele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în rău pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), faina (pentru că rodul graului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așează pasca, șuncă, brânză, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfecla roșie cu hrean, și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continua în familie. Un foarte frumoasă obicei se păstrează în Maramureș, **zona Lăpușului**. Dimineața în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor „Sărbători fericite!”. La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului. La **Călărași**, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonoc și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocos canta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belșug. După slujbă, cocoșii sunt dăruți oamenilor săraci. În **Banat**, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continua masa cu friptură de miel. În **Bucovina**, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neînceptă. Cu această apă se spala pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a își arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu. În **Moldova**, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ouă roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copii trebuie să și clătească fata cu apă și să și atingă obrajii cu oualele pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum. La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcăminte nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator. În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul. – Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări. În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neînceptă. Se spune că vei avea vederea bună în restul anului. În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle. Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul

de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Hristos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe perețele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie. Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune: În **Țara Moților**, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți că a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfrupta atât „hoții”, cât și „păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul. Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din **zona Transilvaniei**, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție. În **Țara Bârsei**, în jurul Brasovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brasovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului. În zona **Câmpulung Moldovenesc**, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucățele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în rău pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), faina (pentru că rodul graului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pasca, șuncă, brânză, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfecla roșie cu hrean, și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continua în familie. Un foarte frumoas obicei se păstrează în Maramureș, **zona Lăpușului**. Dimineața în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor „Sărbători fericite!”. La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului. La **Călărași**, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonoc și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocos canta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belșug. După slujbă, cocoșii sunt dăruți oamenilor săraci. În **Banat**, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii

bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continua masa cu friptură de miel. În **Bucovina**, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spala pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a își arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu. În **Moldova**, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ouă roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copiii trebuie să și clătească fata cu apă și să și atingă obrajii cu oualele pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum. La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator. În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul. Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări. În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neîncepută. Se spune că vei avea vederea buna în restul anului. Se spune că e bine să te speli pe față cu apa neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate. În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul. – Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări. În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neîncepută. Se spune că vei avea vederea buna în restul anului.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

**Prof. înv. preș. MUȘAT MELANIA
LILIANA Grădinița Nr. 240, Sector 3, București**

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină, iar anul acesta se comemorează pe data de 16 aprilie. Pentru românii de pretutindeni, pregătirea pentru Paște înseamnă în principal aranjarea casei de sărbătoare și prepararea bucatelor tradiționale.

Deși sărbătoarea Paștelui este una plină de obiceiuri și tradiții care diferă de la o zonă la alta a țării, semnificația principală este dată de acel sentiment unic din interiorul nostru, care ne oferă atât bucurie și liniște, cât și speranța că indiferent de cât de grea ar fi viața, vom putea mereu să o luăm de la început.

Febra pregătirilor Sărbătorii de Paști începe cu mult timp înainte, în timpul Postului Mare, iar una dintre cele mai vestite preocupări ale oamenilor este încondeiatul ouălelor, un obicei prezent în toate zonele țării, dar nicăieri adus la nivel de artă, cum se întâmplă în Bucovina. La Paște, pe mesele localnicilor pot fi văzute adevărate opere de artă.

În rândurile de mai jos am selectat cele mai populare tradiții și obiceiuri de Paște din țara noastră, care sunt menite să ne aducă noroc și să ne ferească de cumpene.

Duminica Floriilor

Sărbătoarea Paștelui începe cu Duminica Floriilor, ziua când se serbează întoarcerea lui Hristos în Ierusalim. Începând din această zi oamenii își amenajează grădinile, în ziua de duminică dimineață pleacă la biserici cu crenguțe de salcie, simbol al fertilității vieții, ca mai apoi să le agațe de streșinile caselor.

De ziua Floriilor oamenii își scoteau marțișorul și îl agățau de un pom roditor, dacă pomul rodea din abundență atunci aveai parte de un an bogat. Cei ce locuiau în apropierea unui râu obișnuiau să iasă la malul lui – în special fetele și băieții – împletind cununi din ramuri de salcie și le aruncau pe ape.

Joia neagră

Următoarea zi importantă din ajunul Paștelui este joi. În această zi clopotele bisericii încetează să mai bată. În ultima joie a postului se înroșesc ouăle.

Vinerea Mare

Vinerea este Ziua Răstignirii lui Hristos, cea mai mare zi de post. Se zice că ziua de vineri este o zi fără noroc. În această zi nu se practică munci grele de cultivarea pământului, nu se aprindea focul în sobă și nu se cocea pâinea. Sâmbăta clopotele bisericii își relatau dangătul. Cel mai important moment e sfințirea apei, botezarea la biserică.

În seara zilei de sâmbătă, familiile merg la biserică pentru a asculta slujba Învierii și a lua „lumină” de la lumânările preoților. Cu aceste lumânări aprinse ei vor reveni în case și vor aprinde candela, lumânarea nu trebuie să se stingă pe tot parcursul drumului.

Ouăle roșii.

Cel mai cunoscut obicei de Paște își are originea în scena în care Iisus a fost răstignit pe cruce în Vinerea Mare. Venind să-și vadă fiul răstignit, Fecioara Maria avea în mână un coș cu ouă care s-au înroșit de la sângele Mântuitorului. În tradiția populară ouăle roșii sunt purtătoare de noroc.

Tocmai de aceea, în dimineața zilei de Paște este bine să ne spălăm pe față cu apa dintr-un vas în care sunt puse ouă roșii și monede de argint. Totodată, ouăle roșii se ciocnesc la masa de Paște alături de binecunoscuta replica "Hristos a Înviat! - Adevărat a Înviat!", care simbolizează iertarea unui păcat greu al celor care au spus-o. Mai mult decât atât, dacă cineva descoperă într-un ou două gălbenușuri, acea persoană se va căsători în curând.

Hainele noi.

În prima zi de Paște există obiceiul de a se purta haine noi. Gestul simbolizează reînnoirea trupului și a sufletului.

Ciocnitul ouălelor

Tradiția spune că pentru a fi mereu împreună cu cei dragi trebuie să împărțim primul ou ciocnit la toți membrii familiei. De asemenea, trebuie ca oul să fie spart de către capul familiei. Tot acesta îl și curăță, iar fiecare își va lua bucățița din acel ou și îl vor mânca deodată.

Trecerea pe sub masă în Vinerea Mare

Vinerea Mare sau Vinerea Seacă, atunci când se scoate Sfântul Epitaf înseamnă scoaterea unei mese în mijlocul bisericii, punerea pe o masă a sfântului și trecerea pe sub

acesta. Se spune că trebuie să treci de trei ori pentru a te feri de boli și a avea noroc tot anul. În Vinerea Mare se ține post negru și nu se face treabă.

Păstrarea lumânării din Noaptea Învierii

Conform tradițiilor populare românești lumânarea cu care a fost luată Lumina Sfântă trebuie păstrată în casă, iar în cazul unor boli grave sau unor calamități naturale să fie aprinsă.

Preparatele tradiționale sunt doar din miel

În țara noastră, toate familiile servesc la masa de Paște carne de miel, pregătită fie sub forma de friptură, drob sau ciorbă. Mielul îl simbolizează pe Iisus Hristos, care a fost sacrificat pentru salvarea omenirii.

De ce Pasca este rotundă?

Pasca este coaptă o singură dată pe an și are formă rotundă, deoarece se crede că scutecele Mantuitorului au fost rotunde.

Sărbătorile Pascale și-au păstrat până în prezent farmecul și semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere de familie. Aceste sentimente sunt date atât de semnificația religioasă, întotdeauna mai există o șansa de mântuire, cât și de tradiții: oul pictat, iepurașul, masa cu mâncăruri tradiționale de Paște, slujba de sâmbătă seară și luarea Luminii Sfinte.

Bibliografie :

- 1."Sfântul Chiril al Ierusalimului ,, Traducere de Preot Dumitru Fecioru , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române , București 1945
- 2."Credința Ortodoxă", Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei ,Iași 2000
- 3." Îndrumări Misionare", Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1986

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTI, PE ÎNȚELESUL COPIILOR

**Prof. înv. preșc. NAE-ANDREESCU SANDA
Școala Gimnazială Nr.88, sector 3, București**

Din cele mai vechi timpuri religia s-a împletit cu tradiția, datina și obiceiurile, pe care omul le-a respectat și le-a transmis ulterior prin viu grai, din generație în generație. În secolul XIX- XX tradițiile au început, din păcate, să dispară încetul cu încetul, reușind să se păstreze cu precădere în lumea satului, acolo unde ne regăsim rădăcinile și autenticitatea.

Fiecare copil trebuie să cunoască principalele tradiții și obiceiuri de Paști, deoarece îl ajută să perceapă și partea spiritual a acestei perioade, nu doar pe cea material în care primesc cadouri de la iepuraș și ciocnesc ouă roși. Ajută copilul să pătrundă în spiritul sărbătorilor pascale, explicându-I câteva tradiții și învățându-l să respecte câteva obiceiuri populare, pentru a trăi acest moment important din religia creștină. Numai înțelegând obiceiurile populare și tradițiile acestei sărbători, copilul poate înțelege sensul înroșirii ouălor, a mersului

la biserică după Lumină, sau a hăinuțelor noi pe care le poartă țănoș în duminica Paștelor, lucruri pe care, în afara unor informanțuri și explicații pe înțelesul lui, le acceptă și le tratează ca atare.

Săptămâna Mare este cea care precede sărbătorii Învierii Domnului. Se mai numește și Săptămâna Patimilor, deoarece este cea în care Iisus Hristos a fost răstignit pe cruce. Există mai multe datini care se respect în această perioadă, pe care copilul e bine să le cunoască.

Copilul preșcolar este prea mic să înțeleagă și să respecte postul. Dar este bine să-I explicăm că, în Săptămâna Mare se face curățenie generală, lucruri la care copilul poate ajuta din plin pe cei din casă. Poate contribui la vopsitul ouălor roșii în Joia Mare. Oul roșu apără recoltele de ploaia cu piatră. Pentru ca podgoriile să rodească, să fie ferite de calamități naturale, agricultorii îngroapă un ou roșu în vie. Primul ou se vopsește în roșu închis și se numește “norocul copiilor” sau “merișor”. Acest ou se păstrează în camera copiilor, ca să-l apere de rele.

Cunoscută în calendarul tradițional și sub denumirea de joia morților sau Cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi. Pe lângă acestea, în Joia Mare se practică un adevărat ritual închinat celor morți. Potrivit credințelor populare, în această zi cerul s-ar deschide pentru ca morții să poată reveni temporar pe pământ și pentru ca cei vii să le poată transmite anumite mesaje.

Vinerea Paștelui este cunoscută ca Vinerea Seacă sau Vinerea Patimilor, creștinii merg la biserică, țin post negru pentru iertarea păcatelor și respectă severe interdicții privind torsul, țesutul sau cusutul. Este ziua de doliu a creștinătății, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul, denia de vineri seara este a înmormântării lui Iisus.

Sâmbătă noaptea toată lumea merge la biserică, deoarece este momentul în care Iisus Hristos a Înviat din morți, moment care este marcat de primirea Sfintei Lumini de la preot.

Noaptea Învierii Domnului reprezintă, pe lângă simbolul sacru al jertfei lui Iisus pentru mântuirea noastră și un ritual de înnoire anuală a timpului.

Gestul simbolic de celebrare a Paștelui este ciocnitul ouălor roșii. Există o datină veche pentru sporul și sănătatea familiei. Într-un lighean se pun un ou roșu și o monedă de argint. Deasupra se toarnă apă proaspătă adusă chiar atunci de la fântână. Toți ai casei se spală rând pe rând, dându-și fiecare cu oul roșu peste obraz. Multe femei și fete își dau cu oul pe față fiindcă ar dori ca fața să le fie întotdeauna netedă și curată. În unele locuri se pun în lighean și crenguțe de busuioc. Fetele dorm cu oul roșu în sân, ca să fie frumoase ca el tot anul.

Bucuria pascală este cunoscută pe parcursul celor 40 de zile de Înviere până la Înălțare, timp în care creștinii se salută cu “Hristos a Înviat!”, mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte, adevărul nostrum de credință.

Cu siguranță că tradițiile legate de această sărbătoare sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică, dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

SIMBOLURI PASCALE:

CRUCEA- este simbolul crucificării, al creștinismului. Crucea nu este numai simbolul pascal, dar este utilizată ca simbol al credinței de biserică catolică.

IEPURAȘUL- simbolul provine încă din vremea festivalurilor păgâne de Eastre. Simbolul pământesc al zeiței Eastre este iepurele. Iepurașul aducător de ouă roși provine de pe meleaguri germane și simbolizează fertilitatea.

OUL- simbolizează renașterea. Ouăle roși aveau menirea de a ține răul departe și simbolizau sângele lui Hristos.

MIELUL- reprezintă triumful înnoirii, Victoria ciclică a vieții asupra morții. El îl simbolizează pec el care trebuie sacrificat pentru propria mântuire. Mielul îl desemnează pe membrul turmei lui Dumnezeu.

BIBLIOGRAFIE:

Biblia, viața lui Iisus, Editura Litera, București 2010.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof. înv. preșc. NEDELCU MIHAELA
Școala Gimnazială, Nr. 3, Moreni, Dâmbovița

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creștin, fiind însoțită, în România, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație. Sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale.

Masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel- ciorbă, friptură sau drob-simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă pasca preparată de obicei sâmbăta dimineața, care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineața, unii credincioși, mănâncă din pască în loc de anafură sau Sfintele Paști.

Pasca este coaptă o singură dată pe an și are forma rotundă, deoarece se crede că scutecele Mântuitorului au fost rotunde.

Cel mai cunoscut obicei de Paște își are originea în scena în care Iisus a fost răstignit pe cruce în Vinerea Mare. Venind să-și vadă fiul răstignit, Fecioara Maria avea în mână un coș cu ouă care s-au înroșit de la sângele Mântuitorului. În tradiția popular, ouăle roșii sunt purtătoare de noroc.

Tocmai de aceea, în dimineața zilei de Paște este bine să ne spălăm pe fața cu apă dintr-un vas în care sunt puse ouă roșii și monede de argint.

Ouăle roșii se ciocnesc la masa de Paște alături de binecunoscuta replică "Hristos a Înviat! - Adevărat a Înviat!", care simbolizează iertarea unui păcat greu al celor care au spus-o.

Daca cineva descoperă într-un ou două gălbenușuri, acea persoană se va căsători în curând.

Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea.

De asemenea, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe.

Tot legat de ou, se spune că masa de Paști trebuie să se înceapă cu consumul unui ou, existând credința că astfel trupul va fi sănătos întreg anul, apoi pește-pentru a fi sprinten precum acesta-și mai apoi pasăre-pentru a fi ușor ca aceasta.

O altă tradiție arată că dacă în ziua de Paști prima persoană care intră în gospodărie este bărbat, acolo va exista noroc peste an.

Sărbătorile Pascale și-au păstrat până în prezent semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere de familie.

„ TRADITII SI OBICEIURI PASCALE”

Prof. înv. preșc. NISTOR ROXANA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București

Învierea Domnului este cea mai sărbătoarea cea mai importantă în calendarul creștin, fiind însoțită, în România, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație. Prin și pentru aceste tradiții, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism.

Aceasta mare sărbătoare creștină este precedată de un post de 40 de zile, perioada numită Postul Pastelui, iar ultima sa săptămână este numită Săptămâna Patimilor, are menirea de a pregăti credincioșii pentru înviere, imediat după ultima duminică dinaintea Pastelui, cea a Floriilor, în care se sărbătorește intrarea lui Iisus în Ierusalim. De a doua zi, în Săptămâna Mare, se rememorează tot ce a făcut Mântuitorul pe pământ.

O credință larg răspândită în România este aceea că cei care pleacă din această lume în ziua de Paște vor merge direct în rai, porțile acestuia fiind deschise în această zi, și, de asemenea, având în vedere că cerurile se deschid, sufletele răposaților se întorc acasă, pentru a-i proteja pe cei dragi. În noaptea de Înviere, credincioșii obișnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină și să cânte Învierea Domnului.

Masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă **Pasca** preparată de obicei sâmbăta dimineața, care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineața, unii credincioși, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paști. Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea. De asemena, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe. În ziua de Paști se mai spune că nu e bine să se consume oul cu sare, fiindcă autorul va transpira tot anul, iar Pasca, sau anafura sunt considerate tămăduitoare dacă se păstrează peste an bucățele din acestea. Tot legat de ou, se spune că masa de Paști trebuie să se începă cu consumul unui ou, existând credința că astfel trupul va fi sănătos întreg anul, apoi pește – pentru a fi sprinten precum acesta – și mai apoi pasăre – pentru a fi ușor ca aceasta. O altă tradiție arată că dacă în ziua de Paști prima persoană care intră în gospodărie este bărbat, acolo va exista noroc peste an.

Acestea sunt tradiții și obiceiuri larg răspândite la nivelul țării în comunitatea creștin-ortodoxă. În afara acestora există tradiții particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunități. Spre exemplu, **în Moldova**, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopții, credincioșii obișnuiesc să însoțească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele.

În zona Bihorului, există o tradiție care arată că oul împodobit de Paște prevestește norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă. Tot în această zonă, **în Joia Mare**, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire și tot în această zi există obiceiul de a arunca ouă la țintă

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte, iar prima zi de Paște începe cu împărțășania cu pască, după ce credincioșii se spală cu apă în care a fost pus un ou roșu, o monedă de aur și urzică.

În Țara Bârsei, există obiceiul – din Duminica Tomii – „Junilor Brașovului” – în care grupuri de tineri, asemănătoare colindătorilor sau călușarilor, strâng ouă de la tinerele fete, după care, la Pietrele lui Solomon – aflate în zona Șcheii Brașovului – la picnic, încep diferite concursuri. În **zona Valea Arieșului** există obiceiul „rostogolitului ouălor” care sunt lăsate să cadă spre o gaură din pământ. În zona Lăpușului din Maramureș, în duminica Paștelui copiii merg la prieteni și la vecini – iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului – și anunță Învierea Domnului, iar fiecare gazdă dăruiește câte un ou roșu. **În satele din Transilvania**, în prima zi de Paște, băieții merg

la udat cu parfum la casele fetelor de măritat, „ca să nu se veștejească” – obicei care semnifică înflorirea și fecunditatea – , iar fetele îi răsplătesc cu ouă roșii, sau cozonac.

BIBLIOGRAFIE:

C. Poulidu, Traditii si obiceiuri, Ed. De Agostini, Bucuresti, 2008;

I. Tilea, Povestiri si traditii de Pasti, Ed. Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 2017.

TRADIȚII SI OBICEIURI PASCALE

Prof. înv. preșc. OANCEA ANDRADA IONELA
Grădinița „Peștișorul de aur”

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creștin, fiind însoțită, în România, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație. Prin și pentru aceste tradiții, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca preparată de obicei sâmbăta dimineața, care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineața, unii credincioși, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paști.

Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea.

De asemenea, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe.

O altă tradiție arată că dacă în ziua de Paști prima persoană care intră în gospodărie este bărbat, acolo va exista noroc peste an.

În afara acestora există tradiții particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunități.

Spre exemplu, în Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopții, credincioșii obișnuiesc să însoțească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele.

Există o simbolistică specifică pentru sfințirea celorlalte componente ale coșului cu bunătăți: macul este aruncat în râu pentru a alunga seceta, sarea aduce belșug peste an, zahărul sfințit este element tămăduitor pentru vitele bolnave, ceapa și usturoiul au rol de protecție împotriva insectelor, făina se presară pe câmp pentru ca rodul grâului să fie cel așteptat.

Tot în Moldova există tradiția ca fetele nemăritate să meargă la biserică și să spele clopotnița cu apă neînceptută, iar dimineața trebuie să se spele cu aceasta pe față existând credința că astfel vor fi curtate de băieții „de însurat” din localitate. La rândul lor, flăcăul care iubește o fată nemăritată trebuie să meargă la casa acesteia și să-i ofere un ou roșu.

În unele zone din Moldova există tradiția ca în dimineața Învierii, preotul să meargă el pe la casele oamenilor – așezați în formă de cerc, cu lumânări aprinse – pentru a sfinți coșul cu bucatele pascale.

În zona Bihorului, există o tradiție care arată că oul împodobit de Paște prevestește norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă.

Tot în această zonă, în Joia Mare, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire și tot în această zi există obiceiul de a arunca ouă la țintă.

La încondeierea ouălor în Joia Mare, bihoreni folosesc un instrument specific numit „bijorca”.

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte, iar prima zi de Paște începe cu împărțășania cu pască, după ce credincioșii se spală cu apă în care a fost pus un ou roșu, o monedă de aur și urzică.

Tot în Apuseni, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce la cimitir și este păzită de feciori. Este simbolul luptei între „hoți” și „păgubași”, iar cei care pierd sunt datori cu un „ospăț”, pregătit fie de cei care au încercat să fure toaca și nu au reușit, fie de cei care nu au fost în stare să o păzească.

În Țara Bârsei, există obiceiul – din Duminica Tomii – „Junilor Brașovului” – în care grupuri de tineri, asemănătoare colindătorilor sau călușarilor, strâng ouă de la tinerele fete, după care, la Pietrele lui Solomon – aflate în zona Șcheii Brașovului – la picnic, încep diferite concursuri.

În zona Valea Arieșului există obiceiul „rostogolitului ouălor” care sunt lăsate să cadă spre o gaură din pământ.

În zona Lăpușului din Maramureș, în duminica Paștelui copiii merg la prieteni și la vecini – iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului – și anunță Învieria Domnului, iar fiecare gazdă dăruiește câte un ou roșu.

În satele din Transilvania, în prima zi de Paște, băieții merg la udat cu parfum la casele fetelor de măritat, „ca să nu se veștejească” – obicei care semnifică înflorirea și fecunditatea – , iar fetele îi răsplătesc cu ouă roșii, sau cozonac.

În zona județului Călărași, coșul pascal pentru sfințit conține, pe lângă bucate, și un cocoș alb, existând tradiția ca atunci când cocoșul cântă să însemne că Hristos a Înviat, iar cel mai norocos este acela al cărui cocoș cântă primul. După slujbă există obiceiul ca toți cocoșii să fie dăruți oamenilor săraci.

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI ÎN COPILARIA NOASTRĂ

Educ. OVEDENIE JANA / PELTEA GEORGIANA
Grădinița „Strop de rouă”, Sector 4, București

Emoțiile pe care un copil le simte în primii ani de viață (nu degeaba s-a inventat expresia „cei 7 ani de acasă”!) sunt foarte intense și dăinuie peste ani. Ceea ce-i învățăm noi

pe copiii noștri că înseamnă Paștele, cum trăim, ca familie, aceste zile, vor crea amintiri solide peste timp și-i vor defini pe ei ca oameni. Tot ce am trăit în copilărie în preajma acestei mari sărbători mi-a rămas în suflet și încerc să re trăiesc aceste lucruri, mereu și mereu și să le transmit mai departe copiilor cu care intru în contact. Fie măcar cu inima!

Copilăria mi-am petrecut-o în Piatra, o comună din Teleorman, al cărui preot era un om minunat, apropiat de cei mici. Biserica era a doua mea casa, atât de dragă imi era!. Pentru mine Paștele era cea mai mare sărbătoare de peste an, ca pentru toți ceilalți copii din sat.

În fiecare an totul era aproape la fel de la pregătiri, la denii, la luatul de Lumină, slujba de noapte și masa cea mare din Ziua de Paște. Începea totul cu câteva săptămâni înainte: deretecatul casei până-n cele mai mici detalii. Era o muncă istovitoare, însă orice durere de oase dispărea când casa toată era proaspăt văruiată, geamurile frecate cu ziare și cu spirt, ușile și tocurele de la ferestre proaspăt vopsite, covoarele bătute și spălate bine și atârinate zile-n șir pe garduri.

Când toate astea erau gata, simțeam că Paștele era și mai aproape. Era o emoție amestecată cu nerăbdare și o fericire greu de explicat în cuvinte, pentru că următoarea etapă a pregătirilor presupunea să ne cumpere părinții „haine noi de Paște”.

Pe vremea aceea părinții cumpărau copiilor de două ori pe ani haine noi: de Paște și când începeau școala. Așa făceau și cu mine și cu frații mei, era tradiția noastră, a tuturor, nu doar a cosmeștenilor. Rareori mergeam la București pentru asta. De cele mai multe ori părinții ne îmbrăcau „de la piele” din magazinele orașenești din Videle ori din Roșiorii de Vede. Nu ne alegeam noi, ci ei, dar aveau grijă să nu lipsească nimic: de la chiloți, maieu, dres, rochiță, (pantaloni pentru băieți), pantofi și o geacă.

Când veneam cu ele acasă le mai probam o dată și pe așezam pe scaun în „camera de afară”, o cameră a casei în care nimeni nu avea treabă. Stăteau cuminți acolo și nimeni nu se mai apropia de ele până-n ziua cea mare. Uneori, când mama și tata nu erau acasă, deschideam pe furiș ușa și le verificam dacă nu cumva au dispărut!

Alte cumpărături de Paște nu prea existau, pentru că la țara, întotdeauna am avut „de-ale gurii” din curtea noastră. Ouă aveam de la găini, pâine, colaci și cozonaci frământa mama, tăiam un cocoș și lua tata de la stână un miel și făceam o ciorbă și un stufat și ce ne-ar fi trebuit mai mult de atât? Nimic, doar să vină mai repede Ziua de Paște.

Magia adevărată începea în miercuria dinainte de Paște, numită și „Miercuria Mare”, odată cu cu „denia mică”. Ne strângeam toată gloata de la școală, ne închinam și ne rugam cot la cot cu veteranele în ale bisericii, „babele”!

Momentul citirii Evangheliei de Paște în fața bisericii de la Piatra!

De Joi mari, auzisem noi de tradiția celor 12 dorințe: luam de acasă o sfoară lungă și, la fiecare Evanghelie, făceam câte un nod și ne puneam câte o dorință. Apoi ața aceea o păstram bine, bine de tot, așteptând ca dorințele să devină realitate. Amuzant este că, până a doua zi și uitam ce dorințe ne-am pus, mai ales când eram mai mici de 14, 15 ani! De, apoi începea să ne stea în taină gândul la băieți și la fete și cred că multe dorințe aveau legătură cu latura sentimentală a vieții noastre.

În Vinerea mare era emoția la cote maxime: preotul făcea 3-4 coruri de copii care cântau Prohodul și ne speteam care mai de care să cântăm mai bine, să creștem în ochii

„babelor”, dar și ai preotului! Cu siguranță că falsam, dar cântam din toată inima și trăiam mereu și mereu patimile lui Iisus, ca și cum am fi fost acolo.

În noaptea de Paște nimeni nu lua Lumină și pleca acasă cum se întâmplă azi. Doamne, era cel mai frumos moment din an! În sfârșit puteam să ne îmbrăcăm cu hainele cele noi, care păreau aproape strălucitoare, la cât de mult le-am așteptat, ne luam lumânări și fuga la biserică.

Tot satul era acolo. Toți erau fericiți, cu haine noi. La 12 noaptea se stingeau toate luminile în biserică și se mai auzeau doar câteva sute de inimi frământând de nerăbdare. Era momentul. Venise clipa cea mare: luam în sfârșit Lumină să ne ajungă un an întreg.

Voiam să fim cât mai aproape de preot să luăm printre primii, dar era o regulă, cei bătrâni aveau întâietate. Și ne așteptam cuminți rândul, iar părintele cânta minute în șir „veniți de luați Lumină”, pentru că la țară la mine nu se ia „unul de la altul”, ci direct de la preot. Ieșeam în fața bisericii și ascultam Evanghelia de Înviere și cântam, cu lacrimi în ochi „Hristos a înviat!”, apoi, fiecare mergea în cimitir să ducă lumină și celor din Ceruri, cu care, cândva împărtașea emoția unei nopți de Paște, în fața bisericii din satul Piatra.

Toată lumea se împărtașea în dimineața de Paște, doar cei nedepășabili o făceau cu o zi înainte. Apoi mâncam „Paște” (un amestec de vin roșu cu pâine), cu poftă și toți cu aceeași lingură. Aveam la noi ouă și pește, că se spune că e bine să mănânce pește în noaptea de Paște. Ciocneam, ne bucuram când spărgeam oul „adversarului” și plecam spre casele noastre cu bucuria că l-am primit pe Dumnezeu în trupul și sufletul nostru.

Mergeam pe jos și toți copacii erau înfloriți și aveau o mierasmă desăvârșită. Erau „gătiți de sărbătoare” și ei, și noi, oamenii, cu straie abia cumpărate. Dacă ne întâlneam cu cineva pe drum ne saluta cu „Să-l purtați sănătoși! Hristos a înviat!” La Paștele pe care tocmai îl primisem se referau.

Pe străzile pe care tot timpul anului nu circulă nimeni la ora aceea mișunau oameni. În mintea mea de copil toți îmi păreau frumoși și buni. Niciodată n-am simțit mai multă bunătate în jurul meu ca în noaptea de Paște din Piatra!

La prânz fiecare mânca la casa lui, cu familia lui, iar după-amiază mergeam la pădure. Nu se vorbea nimeni cu nimeni, dar ne găseam toți acolo, fiecare cu ai lui în câte o poieniță, cu păturică și un coș în care puneam ce ne-a mai rămas de pe la masă.

Toate astea nu mai trăiesc decât în sufletul meu și al pietrenilor cu care le-am trăit. Preotul a dat lumină în satul lui pentru ultima dată în 2006. De atunci nimic n-a mai fost la fel, dar 27 de ani am trăit magia asta pas cu pas, fix la fel în fiecare an și niciodată nu voiam să fie altfel.

Lumea se schimbă, viața se schimbă, dar ce are omul de mic în suflet nu se va schimba niciodată. În sufletul meu, Paștele e exact ca-n copilărie, chiar dacă în jurul meu totul arată diferit. Exceptând anii pandemiei, Paștele e Paște, în Piatra, în curtea cu pomii văruiți până la jumate, cu zarzării înfloriți, cu pădurea care acum e mai mult tăiată, cu părintele, care stă cuminte în fața bisericii, ascuns după o cruce care-i poartă numele.

Dar bucuria și bunătatea acestor zile va fi mereu aceeași! Și de asta îi spun acum copilului meu : „*fii tu motivul pentru care oamenii însă mai cred în bunătate! Uită de Iepurașul de Paște!*” Cadouri îi pot face de ziua lui, îi pot face fără un motiv anume, dar Paștele e doar o dată pe an și înseamnă un singur lucru: să luăm Lumină și să fim Lumină!

E greu să ținem copiii departe de toate artificiile de marketing legate de această sărbătoare. Știu asta, dar nu este imposibil. Îmi place să cred că am educat mereu copiii cât mai aproape de creșterea pe care am primit-o eu în copilărie, că am reușit să-i transmit aceleași valori, că se bucură de ziua cea mare cu bucuria cu care trăiam eu la vârsta lor.

Poate că tu, cea care citești aceste rânduri, nu ești neapărat o persoană religioasă și este absolut în regulă, cu toții suntem diferiți. Fiecare percepem divinitatea în felul nostru. Însă, cu siguranță, ești de acord cu mine că Paștele nu este despre cât de mult mâncăm, cât de scumpe sunt cadourile pe care le oferim, ce etichete atârnă de hainele pe care le purtăm și din ce locații de dăm check-in pe Facebook.

Paștele este despre bunătate, iertare și bucurie. Paștele înseamnă **împreună** cu inima curată. Paștele este ocazia perfectă să iertăm și să fim iertați. Paștele nu este despre câți bani avem, ci despre câtă dragoste avem în suflet. Să nu uitați să le spuneți asta copiilor voștri. Într-o zi vor fi și ei părinți și-și vor aminti cu siguranță asta!

Ce înseamnă Paștele prin ochii unui copil? Fix ce-i arătăm noi că înseamnă! Până la o anumită vârstă le suntem ghid al vieții, model și izvor de sentimente. Paștele, în esență, înseamnă un singur lucru pentru absolut toată lumea: Învierea lui Hristos. Iar pe copii trebuie să-i învățăm mai mult ca niciodată, în aceste zile, ce înseamnă să fii bun, să ierți, să îi iubești pe cei din jurul tău. Restul este marketing.

Dar cum poți să păstrezi tradițiile, valorile, semnificațiile de odinioară când totul în jurul nostru este plin de iepurași, ouă și reduceri la diverse produse? Unde mai este Paștele dincolo de ce vedem la televizor ori pe Instagram? Unde a fost dintotdeauna: în inima ta!

Simpozion „TRADIȚII SI OBICEIURI PASCALE”

Prof. înv. preșc. PANDURU NICOLETA
Liceul Teoretic Mihai Ionescu.Sector 3, București

Titlul lucrării: Proiect de activitate „Cina cea de taina”, povestirea educatoarei

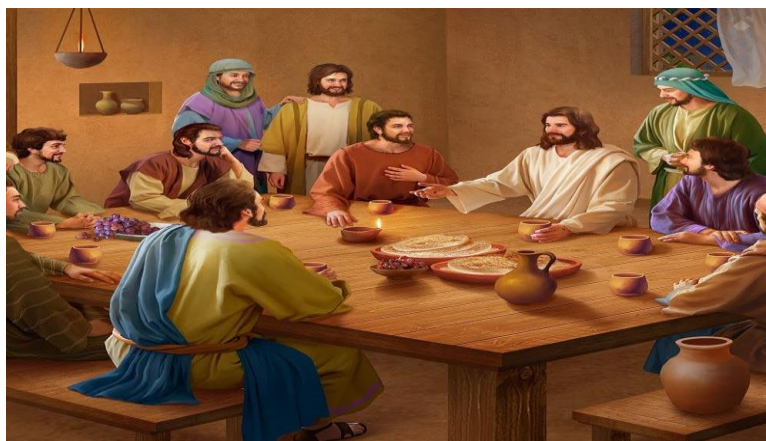
Adresa de e-mail: nicoleta.panduru88@yahoo.com

Telefon:0737864660

PROIECT DE ACTIVITATE

„Cina cea de taina”

Domeniul Limba și Comunicare – Educarea Limbajului

DATA: 04.04.2023

UNITATEA ȘCOLARĂ: Liceul Teoretic Mihai Ionescu, București

EDUCATOARE: prof. Nicoleta Panduru

GRUPA: Mare

CATEGORIA DE ACTIVITATE: DLC-Educarea Limbajului

TEMA ANUALĂ:

PROIECT TEMATIC: TSI

SUBTEMA: „Hristos a înviat”

TEMA ACTIVITĂȚII: „Cina cea de taină”

MIJLOC DE REALIZARE: povestirea educatoarei

TIP DE ACTIVITATE: transmiterea de noi cunoștințe

SCOP: Dezvoltarea capacității orale de înțelegere a importanței prieteniei și exersarea abilităților emoționale prin intermediul analizei experiențelor prin care trec personajele din poveste.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

2. Comportamente prosociale

COMPORTAMENTE:

2.3. Exersează, cu sprijin, asumarea unor responsabilități specifice vârstei, în contexte variate.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Pe parcursul și la sfârșitul activității, copiii vor fi capabili:

O1- Să exemplifice conceptul grijii față de cei din jur exprimat în acțiuni din viața cotidiană. Obiectivul se consideră realizat dacă fiecare copil oferă cel puțin un exemplu.

O2- Să povestească fragmente din poveste, pe baza imaginilor prezentate, subliniind stările emoționale ale personajelor. Obiectivul se consideră realizat dacă fiecare copil povestește cel puțin un fragment din poveste.

O3- Să formuleze enunțuri utilizând unul din termenii noi (paștele, imn, farisei), pornind de la modelul dat de educatoare. Obiectivul se consideră realizat dacă fiecare copil oferă cel puțin un exemplu.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

METODE ȘI PROCEDEE: Explicația, conversația, demonstrația, metoda sentimentelor.

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: macheta cu cei 12 ucenici, Domnul Isus, măsuță, păhărele, must, pâine, carduri cu numele copiilor, fișe de colorat, culori, emoticoane;

FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual, pe grupe.

EVALUARE: observarea sistematică a comportamentului copiilor, aprecieri verbale.

TIMP: 30 min.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ministerul Educației Naționale, 2019, Curriculum pentru educația timpurie (a copiilor de la naștere până la vârsta de 6 ani);

DEMERSUL DIDACTIC

Etapele activității	Conținutul învățării	Metode și procedee	Mijloace	Forme de organizare a colectivului	Evaluare
1. Moment organizatoric	Sala va fi pregătită pentru activitate. Materialele pregătite pentru activitate vor fi aduse anterior și așezate la locul potrivit. Copiii vor fi pregătiți pentru activitate.	Conversația		Frontal	Oral
2. Captarea atenției	Se va realiza prin prezentarea unei păpuși-marioneta. Cred că mă cunoașteți cu toți. Știți cine sunt eu? (...Domnul Isus) Am venit astăzi să vă prezint un moment foarte important din viața mea.	Conversația	Păpușă-marionetă	Frontal	Oral
3. Anunțarea temei și a obiectivelor	Le voi spune copiilor, că astăzi vom afla povestirea Cinei cea de taină.	Explicația		Frontal	Oral
4. Dirijarea învățării	Se expune conținutul poveștii, folosindu-se inflexiunea vocii, mimica și gestică corespunzătoare. După expunere, voi explica preșcolărilor cuvintele noi întâlnite (paștele, imn, farisei).	Exercițiul Explicația	Anexa 1	Frontal	Practic

	<p>Povestirea este expusă după următorul plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În ziua dintâi a praznicului Azimilor, ucenicii împreună cu Isus s-au așezat la masa pentru a sărbătorii Paștele. 2. Fariseii și preoții îl urau pe Domnul Isus. 3. Iuda unul din cei 12 ucenici l-a vândut pe Isus pe 30 de arginți. 4. Isus împreună cu ucenicii, după masă au plecat în Grădina Ghetsimani. <p>Pentru realizarea activității propuse se va folosi metoda sentimentelor.</p> <p>Pasul 1 Preșcolarii vor asculta povestirea „Cina cea de taină”</p> <p>Pasul 2 Copiii vor identifica</p>		<p>Carduri imagine copil</p>	<p>Indivi- dual</p>	
--	---	--	--------------------------------------	-------------------------	--

	<p>personajele povestirii prin alegerea acestora dintre mai multe imagini.</p> <p>Fiecărui copil i se va cere să aleagă un personaj care i-a plăcut din povestire.</p> <p>Voi ruga pe fiecare copil să spună ce sentimente crede că a avut personajul din povestire pe care el l-a ales, repovestind scenele în care acesta e implicat.</p> <p>Vom afla răspunsul cu ajutorul întrebărilor de tipul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Cum s-a simțit?” - „Cum a răspuns?” - „Ce a făcut?” - „De ce a făcut așa?” - „Ce s-ar fi întâmplat dacă....?” <p>Pasul 3</p> <p>Voi cere copiilor să se gândească un puțin, apoi să spună ce sentimente ar avea ei și să exemplifice modalități sau situații în care ne putem manifesta grija față de cei din jur exprimate sub forma unei propoziții.</p> <p>Pentru desemnarea celor care răspund,</p>				
--	--	--	--	--	--

	voi folosi cardurile cu imaginile copiilor.				
5. Evaluarea activității	<p>Copiii sunt împărțiți în 3 echipe. Fiecare echipă a primit imagini cu secvențe din povestirea prezentată. Cu ajutorul culorilor verde, galben, roșu, ei vor colora aceste imagini în funcție de ceea ce au simțit personajele și în funcție de stările emoționale pe care le-au transmis secvențele din povestire. Astfel culoarea verde va simboliza liniștea, culoarea galben-îngrijorarea, roșu-bucuria.</p> <p>După terminarea lucrărilor, voi ruga preșcolarii să facă propoziții cu cuvintele necunoscute.</p>	Turul galeriei	Anexa 2, 3, culori	Frontal	
6. Încheierea activității	Se vor face aprecieri asupra desfășurării activității și asupra comportamentului copiilor. Preșcolarii vor primi ca recompensă un emoticon.	Conversația	emoticon	Frontal	Oral

Cina cea de Taină

Isus a vindecat și a hrănit mulți oameni. El i-a iubit pe cei părăsiți și i-a învățat pe toți despre Împărăția lui Dumnezeu. Dar unii oameni, au fost invidioși pe El și au respins învățătura Lui. Ei l-au urât atât de mult pe Isus, încât au decis să fie vândut și ucis. Au dat 30 de arginți lui Iuda, unul dintre ucenicii lui Isus, ca să-L dea în mâinile lor.

Isus, a dorit să sărbătorească Paștele împreună cu ucenicii Săi. A vorbit cu Petru și Ioan să pregătească o masă mare și să-i aștepte pe ceilalți ucenici și pe Domnul Isus. Când au sosit, masa era pregătită frumos în odaia de sus a oaspeților.

Înainte ca să mănânce, Isus știa ce are să i se întâmple, și a zis așa:

- Nu sunteți toți curați! și le-a spălat picioarele ucenicilor, iar apoi s-au așezat din nou la masă. În timp ce mâncau, Isus a zis cu tristețe:

- Unul dintre voi îmi va face rău! Și ucenicii când au auzit aceste vorbe s-au mirat și au început să Îl întrebe pe Isus?

- Nu cumva sunt eu, Doamne?

Și Isus a răspuns:

Aceluia căruia îi voi întinge bucașica de pâine și i-o voi da, acela mă va vinde! Și Domnul Isus i-a dat bucașica lui Iuda. Atunci Iuda s-a dat de gol în fața tuturor și Domnul i-a zis:

- Ce ai de făcut, fă repede! Și Iuda a plecat afară în noapte. Toți ceilalți ucenici nu înțelegeau ce se întâmplase.

După aceea, Isus a luat pâinea și I-a mulțumit lui Dumnezeu pentru ea. A rupt-o și a dat-o ucenicilor spunând:

- Aduceți-vă aminte de Mine când mâncați această pâine. Ea reprezintă trupul Meu care se dă pentru voi.

Apoi, Isus a ridicat un pahar cu must și I-a mulțumit lui Dumnezeu.

- Beți toți din el! a spus El. Acesta este sângele Meu vărsat, pentru ca păcatele voastre să fie iertate.

După ce au terminat de mâncat, Isus și ucenicii Lui au cântat împreună un imn de laudă. Apoi, au plecat pe Muntele Măslinilor să se roage.

TRADIȚII SI OBICEIURI PASCALE

**Prof. înv preș. PÂRVU MIRELA
Grădinița Nr.196, Sector 3, București**

„În gura poporului se află pururea vie sublima sorginte a oricărei legături”. Așa spunea B.P.Hașdeu din nesecatul izvor al folclorului românesc.

Elementele care constituie specificul inconfundabil cu care poporul român se legitimează în fața lumii, tradițiile noastre vin de demult și-și cer dreptul de a fi, dacă nu îmbogățite măcar preluate și transmise.

Obiceiurile și tradițiile populare reprezintă o parte importantă a folclorului românesc. Cu o săptămână înainte de Paști celebrăm Floriile. Sărbătoarea Floriilor își are sorgintea în vechea sărbătoare precreștină Floralia, dedicată zeiței romane a florilor și a primăverii, Flora, peste care creștinismul a suprapus sărbătoarea intrării lui Iisus Hristos în Ierusalim. Ramurile de salcie (substituente locale ale ramurilor de palmier din Ierusalim), simbol al fertilității și al renașterii naturii primăvara, se duc la biserică pentru a fi sfințite, după care se folosesc la împodobirea icoanelor, a ușilor și a ferestrelor sau la tratarea simbolică a bolilor de-a lungul anului, uneori chiar și pentru vrăji și descântece.

Această sărbătoare rămâne în tradiția poporului nostru un moment încărcat de bogăție, semnificații spirituale, închinat miracolului vieții și bucuriei de a trăi.

După sărbătoarea Floriilor sărbătorim Pastele. Pastele este în ortodoxie sărbătoarea sărbătorilor, reprezintă Învierea Domnului nostru Iisus Hristos. Această sărbătoare creștină este precedată de o perioadă de 40 de zile de post. Ultima săptămână a postului mare, Săptămâna Patimilor sau Săptămâna Mare este inclusă în Sărbătoarea Paștelui, deși în această perioadă postul continuă chiar cu o mare intensitate. Din joia Mare până în ziua de Înviere bătrânii tin post negru. Cei mai tineri mănâncă în această săptămână doar pâine și fructe uscate și nu beau decât apă de izvor. Joia Mare, cunoscută în calendarul traditional și sub denumirea de joia morților sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi. Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Tot în joia Mare se practică un ritual închinat celor morți, Joimărița, se spune în tradiția populară ca este zeița morții, ea supraveghează focurile de joimari.

Este deschisă fie cu un animal respingător, fie cu o babă zmeoaică, o stafie sau un duh necurat cu un cap uriaș și părul despletit, ce pedepsește fetele și femeile leneșe. Potrivit credințelor populare, în această zi cerul s-ar deschide pentru ca morții să poată reveni temporar pe pământ, și pentru ca cei vii să le poată transmite anumite mesaje.

În zona din sudul țării, Olt, în zorii zilei, înainte de a merge la cimitir, femeile aprindeau în mijlocul curții focuri din ramuri de alun sau buruieni, în jurul cărora așezau scaune pentru morți. Se spunea ca morții vin acasă pentru a se încălzi și pentru a primi pomana, iar femeile ies la poarta și împart din pomana sfințită la biserică (colivă, colaci, sare). În Vinerea Mare se pomenesc sfintele și mântuitoarele și înfricoșătoarele Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos pe care le-a primit de bunăvoie pentru noi. Vinerea Mare se mai numește în popor și Vinerea Seacă, pentru că cei mai mulți români au obiceiul de a posti postul negru (nu mănâncă și nu beau nimic toată ziua). Este ziua de doliu a creștinătății, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul, denia de vineri seara este a înmormântării lui Iisus.

La slujba de Înviere se sfințesc bucate precum: ouăle curățate cine mănâncă ouă prima dată în ziua de Paști se zice că va fi ușor peste an. Alții usucă albuș de ou roșu sfințit și dacă un om sau sau vită face albeață, pisează albușul și i-l suflă în ochi. Slănina este folosită la ungerea rănilor, dacă se îmbolnăvește vreun om sau vită și mănâncă slănina aceasta, se vindecă. Făina este folosită la animale, iar usturoiul sfințit pus în pământ nu se strică. Acesta servește la alungarea strigoilor de la casă și de asemenea la ungerea ușilor de la grajdurile vitelor. Busuiocul este inspiratorul dragostei, de usturoi fug strigoii și de tăciune fuge diavolul.

O altă tradiție păstrată la sate este spălutul din dimineață Invierii. Într-un lighean se pune un ou roșu și o monedă de argint. Se toarnă apă proaspătă adusă de la fântână. Toți ai casei se spală pe rând, dându-si cu oul roșu peste obraz și zicând: ”Să fiu sănătos și obrazul să-mi fie roșu ca oul, toți să mă dorească și să mă aștepte așa cum sunt așteptate ouale roșii de Paști, să fiu iubit ca ouăle în zilele Paștilor”. După aceea se ia moneda și trecând-o peste față se zice: ”Să fiu mândru și curat ca argintul”. În unele sate, în lighean se pune și o crenguță de busuioc, deoarece se zice că dacă te speli cu dânsul vei fi onorat ca busuiocul. Gestul simbolic de celebrare a Paștelui este ciocnitul ouălelor roșii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul a 40 de zile de la Înviere până la Înălțare, timp în care se salută cu „Hristos a înviat” și „Adevărat a înviat”, mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevărul nostru de credință.

Masa din prima zi de Paști este un prilej de reunire a familiei, decurgând după un adevărat ritual. De pe masa de Paști nu pot lipsi: ouăle roșii, cașul de oaie, salata cu ceapa verde și ridichi, drobul și friptura de miel, pasca umplută cu brânză sau smântână.

Cu siguranță tradițiile legate de această sărbătoare și în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

Bibliografie:

I.Ghinoiu. „Sărbători și obiceiuri românești”, București, Ed.Elion, 2002.

ROLUL SĂRBĂTORIRII PAȘTELUI ÎN FAMILIE PENTRU DEZVOLTAREA ARMONIOASĂ A PERSONALITĂȚII COPILULUI

**Prof. înv preș RADU ELENA FLORENTINA
Grădinița „Brândușa”, Sector 3, București**

Activitățile de Paște pentru copii sunt menite să-i introducă pe cei mici în atmosfera specifică acestei sărbători creștine.

Descoperă o mulțime de activități interesante pentru copii cu ocazia Paștelui: felicitări și decorațiuni de Paște, tehnici de colorare pentru ouă, jocuri și poezii de Paște.

Pentru romanii, Pastele reprezintă cea mai importantă sărbătoare creștinească a anului. Are o imensă încărcătură spirituală, fiind evenimentul care celebrează Învierea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare.

În tradiția ortodoxă, începutul marii sărbători este marcat de postul de 40 de zile, în care se comemorează evenimentele premergătoare Invierii Domnului. Ultima săptămână din Postul Mare, Săptămâna Patimilor, începe în Duminica Floriilor, când se sărbătorește intrarea lui Isus în Ierusalim, și se încheie în Sămbăta Mare.

Fie că vorbim de mâncare, de credință sau superstitii, ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în România, și de Paste întâlnim obiceiuri moștenite din vremuri

stravechi, care s-au perpetuat de-a lungul generațiilor, cu scopul de a primi în casa bunăstare și sănătate.

Pastele poate fi o sărbătoare foarte luminoasă și interesantă pentru copii. La urma urmei, copiii sunt mereu bucuroși să-și ajute mama să decoreze prăjiturile de Paște cu glazură albă și zahăr colorat, să picteze ouă în diferite culori sau să sculpeze autocolante fanteziste pe ele.

Cu copiii, puteți pregăti cărți poștale pentru rude de Paște, puteți picta ouă manual și puteți decora o casă de sărbătoare. Dar copilul trebuie să fie sigur că vorbește despre Paște, despre tradițiile și istoria lui, despre Postul Mare în cuvinte care sunt de înțeles pentru copil. Paștele pentru copii este, în primul rând, o cunoaștere a unei povești pe care poate încă nu o înțeleg și nu o percep pe deplin. Stă în puterea noastră să le spunem copiilor această poveste într-un mod atât de colorat și accesibil încât să simtă atmosfera sărbătorii sfinte.

Așadar, pentru a face povestea clară, colorată și interesantă, este foarte important ca prescolarului să i se arate ilustrații cu imaginea lui: Iisus Hristos, Diavolul, Regele (imagine abstractă), Dumnezeu. Și, de asemenea, simbolurile Paștelui: ouă vopsite, prăjitură de Paște și brânză de vaci de Paște. Povestea trebuie susținută cu imagini. Atunci va fi ușor și interesant pentru copil să vă asculte povestea.

Ca orice altă sărbătoare, Paștele este destinat reunirii cu persoanele dragi. Lăsând obiceiurile la o parte, duminică, în Ziua Învierii, este important ca toți membrii familiei să se strângă la masă, să ciocnească ouă în timp ce rostesc "Hristos a Înviat!" și "Adevărat a Înviat!", să lase grijile măcar pentru o zi și să sărbătorească Învierea Domnului.

PAȘTELE – O MARE SĂRBĂTOARE ORTODOXĂ

**Prof învățare ROHRMANN SIMONA,
Grădinița "BRÂNDUȘA", Sector 3, București**

Învierea este cea mai importantă sărbătoare din calendarul creștin. Aceasta este însoțită în România de numeroase tradiții și obiceiuri, unele dintre ele moștenite de sute de ani, din generație în generație.

În tradiția ortodoxă română, pregătirile pentru Paște încep în Joia Mare, când românii încep să decoreze casa pentru sărbătoare, vopsesc ouă și prepară bucate alese. În Vinerea Mare la biserică este scos Sfantul Aer iar copiii și adulții merg și se închină și trec de 3 ori pe dedesubt lăsând ofrande precum flori și bani. În Sâmbăta Mare se prepară cozonacii și la miezul nopții se merge la slujbă la biserică pentru a asculta Sfânta Liturghie și a primi lumina.

Pregătiri înainte de Paște

Sărbătoarea Paștelui este marcată de obiceiuri străvechi care susțin credința printr-o curățire interioară și nu numai. Această credință este manifestată adesea prin primenirea casei și înnoirea hainelor.

Pentru români pregătirile pentru Paște încep cu o curățenie desăvârșită a casei și împodobirea acesteia de sărbătoare. Casa trebuie să arate perfect pentru primirea musafirilor

în zilele de sărbătoare. Multe gospodine profită de această sărbătoare pentru a-și înnoi casa cu noi accesorii: covoare, perdele, etc. sau chiar piese de mobilier.

Ținute noi de Paște

Un alt obicei spune că de Paște este bine să te îmbraci cu haine noi, deoarece acestea sunt simbolul purificării și reînnoirii naturii primăvara.

Aceste tradiții datează încă din creștinismul timpuriu când, în timpul slujbei de Paște, tinerii care urmau să fie botezați erau îmbrăcați în haine albe, în timp ce persoanele deja botezate purtau haine noi pentru a arăta că împărtășesc noua viață a lui Iisus Hristos.

Tradiții în noaptea de Înviere și prima zi de Paște

În noaptea de Înviere credincioșii merg la biserică pentru a lua lumină, simbolul Învierii lui Iisus Hristos. Când preotul rostește „Hristos a înviat!” toți cei prezenți răspund: „Adevărat a înviat!”, ca recunoaștere a tainei Învierii.

Învierea este mărturia puterii imense a lui Dumnezeu. Dumnezeu a creat universul și are toată puterea asupra lui, având și puterea de a învia din morți. Învierea lui Iisus este o mărturie și o dovadă pentru învierea credincioșilor. Iisus transcende moartea și promite că urmașii Lui vor face același lucru. Învierea este o victorie triumfătoare și glorioasă pentru fiecare credincios.

O veche tradiție spune că este bine să te speli pe față timp de 3 zile cu apă dintr-o cană, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate.

Preparate tradiționale de Paște

Mielul nu lipsește de pe mesele de Paște ale românilor, fiind simbolul Mântuitorului care s-a sacrificat pentru omenire. Un alt simbol important al mesei de Paște este pasca, un desert din aluat de cozonac cu umplutură de brânză, absolut delicios.

La masa de Paște se spune că trebuie să mănânci mai întâi un ou roșu, după ce ai ciocnit cu cei dragi, pentru a fi împreună și în viața de apoi. Apoi trebuie să consumi pește pentru a fi sprinten și carne de pasăre pentru a fi ușor ca aceasta.

Indiferent de credință, mituri sau realitate, este bine ca cei mici să fie alături de cei dragi, în familie pentru că Paștele este în primul rând o sărbătoare a iubirii lui Dumnezeu care și-a jertfit propriul Fiu pentru mântuirea omenirii.

Bibliografie:

<https://www.virtualcardsapp.com/noutati/sarbatorile-pascale-tradi-ii-i-obiceiuri-la-romani-136>

PAȘTELE ÎN MUNTENIA

**Peof înv preș.: STAN ANDREEA-CAMELIA
Grădinița Nr. 191, Sector 3, București**

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători creștine. Indiferent de regiune, Învierea Domnului aduce obiceiuri dintre cele mai interesante. Paștele este și momentul în

care ne curățăm casele și sufletele și devenim mai buni. Vopsitul oualor, pasca, mielul sau iepurașul sunt doar câteva tradiții. Tradițiile și obiceiurile de Paște reprezintă, alături de trezirea naturii la viață, o înviere a oamenilor după iarna grea și venirea primăverii.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țărani încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle. Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun haine noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evangheliie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Hristos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

O tradiție care se păstrează de mulți ani este momentul în care la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonoc și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocos canta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belșug. După slujbă, cocoșii sunt dăruți oamenilor săraci. Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca preparată de obicei sâmbăta dimineața, care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineața, unii credincioși, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paști. Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea. De asemenea, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe. În ziua de Paști se mai spune că nu e bine să se consume oul cu sare, fiindcă persoana respectivă va transpira tot anul, iar Pasca, sau anafura sunt considerate tămăduitoare dacă se păstrează peste an bucățele din acestea.

Perioada Paștelui are o încărcătură puternică pentru mine, momentele cu familia din această perioadă sunt ca o comoară. Sărbătorile petrecute în această zonă îți vor dezvălui simbolurile tradițiilor și frumusețea vieții trăite după vechile obiceiuri.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof. învă. preșcolar STĂNICĂ VASILICA
Grădinița nr. 191, București, Sector 3

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creștin, fiind însoțită, în România, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație. Prin și pentru aceste tradiții, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism. În noaptea de Înviere, credincioșii obișnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină și să cânte Învierea Domnului. Oamenii aduc acasă „lumina” – lumânarea aprinsă direct de la cea aprinsă de părinte în Altar – , unii obișnuiesc să facă o cruce mică pe pragul de sus al ușii gospodăriei sau pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, iar cei mai mulți păstrează lumânarea de la Paște și o aprind peste an, în cazul unor mari necazuri, boli sau în situația unor fenomene meteo extreme. O credință larg răspândită în România este aceea că cei care pleacă din această lume în ziua de Paști merg direct în rai, porțile acestuia fiind deschise în această zi, și, de asemenea, având în vedere că cerurile se deschid, sufletele răposaților se întorc acasă, pentru a-i proteja pe cei dragi. De asemenea, cei născuți în ziua de Paște se spune că vor avea o viață luminată și plină de noroc. Masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Despre proveniența religioasă a ouălor de Paști sunt multe legende. Una dintre ele povestește despre Maria care s-a dus la Iisus când acesta era răstignit pe cruce. În marea ei durere, Maria începu să plângă și puse un coș cu ouă la picioarele lui Iisus. S-a scurs sânge pe ouă, așa că ele s-au înroșit. Văzând ouăle roșii Iisus a spus: „deacum să faceți și voi ouă roșii împetrișate în aducere aminte despre răstignirea mea”. Se zice că după învierea Mântuitorului, Maria a făcut ouă roșii și Pască pe care le-a împărțit fiecărui om pe care îl întâlnea pe stradă și-i zicea „Hristos a înviat!”. Obiceiuri și tradiții de Paște referitoare la încondeierea ouălor de Paște. Acestea se vor pregăti în Săptămâna Patimilor, de cele mai multe ori în Joia Mare. Se zice că ouăle încondeiate în această zi nu se vor strica tot anul. În Muntenia ouăle încondeiate se duceau joia la biserică și se lăsau acolo pînă în duminica Paștelui. Alegerea ouălor care vor fi încondeiate este un proces important. Se alege cele mai proaspete și frumoase ouă din fiecare gospodărie.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca preparată de obicei sâmbăta dimineța, care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineța, unii credincioși, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paști. Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea.

Deasemenea, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe. În ziua de Paști se mai spune că nu e bine să se consume oul cu sare, fiindcă autorul va transpira tot anul, iar Pasca, sau anafura sunt considerate tămăduitoare dacă se păstrează peste an bucățele din acestea. Tot legat de ou, se

spune că masa de Paști trebuie să se începă cu consumul unui ou, existând credința că astfel trupul va fi sănătos întreg anul, apoi pește – pentru a fi sprinten precum acesta – și mai apoi pasăre – pentru a fi ușor ca aceasta. O altă tradiție arată că dacă în ziua de Paști prima persoană care intră în gospodărie este bărbat, acolo va exista noroc peste an.

Acestea sunt tradiții și obiceiuri larg răspândite la nivelul țării în comunitatea creștin-ortodoxă. În afara acestora există tradiții particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunități. Spre exemplu, în Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopții, credincioșii obișnuiesc să însoțească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele.

Bibliografie:

- Bocșe Maria, Obiceiuri tradiționale românești din Transilvania: sărbători, credințe, rituri, mituri, Turda, Hiperborea, 2006, pag. 314 Eliade Mircea, Traite d' histoire des religions, Paris, Editura Pazot, 1970 Ghinoiu Ion, Obiceiuri populare de peste an
- Dicționar, București, Editura Fundație Culturale Române, 1997, pag. 147 Gorovei Artur, Ouăle de Paști – studiu de folclor, București, Paideia, 2001, pag.54 Murgoci Agnes, Murgoci Beveridge Helen
- <http://mjurnal.blogspot.com/2007/04/ouăle-de-paști-semnificațiile-ouălor.html> Julia Maria Cristea – Viena Scriitoare si jurnalista independenta,

SĂRBĂTORILE PASCALE LA CATOLICI

**Prof înv preș ȘTOTII DANIELA MARIANA
Grădinița,,PEȘTIȘORUL DE AUR”, Sector 3, București**

Deși Paștele Catolic este sărbătorit la dată diferită față de cel Ortodox, tradițiile se aseamănă destul de mult. Sărbătoarea nu are o dată fixă, însă se celebrează anual primăvara.

Paștele este o sărbătoare a cărei dată este variabilă. Aceasta se calculează după o regulă a Sinodului Ecumenic de la Niceea, în anul 325. Astfel, s-a stabilit ca Paștele să fie serbat întotdeauna duminică. Această duminică va fi imediat următoare lunii pline de după echinocțiul de primăvară. Când data Paștelui iudaic (adica 14 Nisan) cade duminică, Paștele creștin va fi serbat duminică următoare, pentru a nu fi serbat la aceeași dată cu cel iudaic, dar nici înaintea acestuia.

Diferența dintre Paștele ortodox și cel catolic este dată de faptul că Biserica Catolică se raportează la echinocțiul de primăvară după calendarul gregorian, în timp ce Biserica Ortodoxă calculează același eveniment astronomic după calendarul iulian. Există astfel și ani în care sărbătorile pică în aceeași zi, dar și ani în care decalajul este mai mare de o săptămână

Obiceiuri de Paștele Catolic

Înainte de Paște, catolicii țin post timp de patru, cinci săptămâni. Postul catolicilor e diferit față de cel ortodox deoarece credincioșii trebuie să evite doar preparatele din carne.

Cele mai importante tradiții din noaptea de Înviere

În noaptea de Înviere au loc mai multe momente importante: binecuvântarea focului în afara bisericii, aprinderea lumânării pascale și a celorlalte lumânări, cântările adresate lui Hristos, lecturile din Vechiul Testament, proclamarea evangheliei Învierii și împărtășirea credincioșilor.

Un obicei ce se practică în ziua Paștelui la catolici este dăruirea și ciocnitul ouălelor. În Vinerea Mare, toți credincioșii aduc acasă, de la biserică, o crenguță de măslin. Acest copac e considerat simbolul păcii.

În Sâmbăta Sfântă, catolicii meditează în tăcere și prin rugăciune moartea lui Hristos. În noaptea de Înviere are loc celebrarea solemnă a Vigiliei Pascale, prin care se exprimă trecerea de la moarte și păcat la viața nouă în Isus Hristos Înviat

În dimineața Paștelui, înainte de micul dejun, toți membrii familiei se spală pe față cu apa în care a fost pus un ou roșu și un ban – simbolurile sănătății și ale belșugului.

Un obicei ce se practică în ziua Paștelui la catolici este dăruirea și ciocnitul ouălelor. În Vinerea Mare, toți credincioșii aduc acasă, de la biserică, o crenguță de măslin. În Geneză, în Biblie, când apele potopului s-au retras, porumbelul s-a întors purtând în cioc o frunză de măslin. Acest copac a devenit simbolul păcii, iar porumbelul este reprezentarea păcii și a împăcării. Fructul său a fost emblema prosperității, a binecuvântării divine, a frumuseții, a puterii

Oul reprezintă viața și renașterea

Felul lor tradițional de mâncare pentru masa de Paște este tot mielul, iar preparatele tradiționale nu diferă față de masa de paște a creștinilor ortodocși. În schimb, în unele regiuni de pe masa de Paște regăsim biscuiți care învelesc un întreg ou. Oul reprezintă viața și renașterea, iar învelirea lui reprezintă coroana.

Cea mai cunoscută tradiție catolică de la noi din țară este stropitul. Acest obicei provine din Germania, iar la început, stropitul se făcea doar cu apă. În prezent este folosit și parfumul.

Se spune că stropitul cu apă simbolizează purificarea. Iar pentru că apa provine din fântâni, ulterior a apărut și împodobitul cu ouă a fântânilor din satele populate de catolici.

În ce zile nu poate fi prăznuită Învierea Domnului

Paștele este sărbătoarea în care prăznuim "omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți veșnice și săltând îl laudăm pe Mântuitorul, pe cel unul binecuvântat și preamărit, Dumnezeuul părinților noștri". Pentru ca acest lucru să se întâmple cu adevărat, trebuie să rostim "Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le".

Paștele poate fi prăznuit în fiecare duminică, cu câteva excepții: în duminica Rusaliilor, pentru că atunci se sărbătorește pogorârea Duhului Sfânt, în Duminica Floriilor, pentru că atunci este intrarea în Ierusalim și altă excepție este atunci când cade o mare sărbătoare, precum Schimbarea la față, Ziua Crucii, Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos, Botezul Domnului Hristos.

IMPORTANȚA REALIZĂRII ACTIVITĂȚILOR

DIDACTICE DESPRE OBICEIURILE ȘI TRADIȚIILE DE PAȘTE

**Prof. învăț. preș STRUGAR PETRUȚA - ALINA
Grădinița „BRÂNDUȘA”, Sector 3, București**

Atunci când primăvara sosește pe meleagurile noastre aduce cu ea nenumărate bucurii. Zi de zi, putem vedea semnele ei dacă reușim să privim dincolo de grijile zilnice... Ghiocelul, mărișorul, glasul păsărelor, pomi pictați în alb și roz, Învierea Domnului, toate ne vorbesc de o Zână, numită Primăvara. Este un moment prielnic să trezim interesul copiilor față de anotimpul renașterii, despre practicile tradiționale ale sărbătorilor de Paște moștenite din cele mai vechi timpuri ce se desfășoară și în prezent în comunitatea noastră.

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante sărbători în calendarul creștin, fiind însoțită, în România, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație. Fiecare preșcolar trebuie să cunoască principalele tradiții și obiceiuri de Paște, pentru că îl ajută să înțeleagă și partea spirituală a acestei perioade, nu doar pe cea materială, în care se ciocnesc ouă colorate (mai ales roșii) și se primesc cadouri de la iepuraș. Astfel, cadrele didactice ajută copiii să patrundă în spiritul acestei sărbători, explicându-le tradițiile și învățându-i să respecte obiceiurile populare, pentru a simți trup și suflet acest moment important din religia ortodoxă. Le sunt explicate copiilor, atât sensul înroșirii unor ouă, cât și mersul la biserică după Lumină sau purtatul hăinuțelor noi în Duminica Paștelui.

Preșcolarii trebuie să știe că ouăle se vopsesc în Joia Mare și se ciocnesc în Duminica Paștelui, ciocnitul acestora marcând bucuria Învierii Domnului. La grădiniță, împreună cu educatoarea pot colora ouă din polistiren, pot lipi abțipilduri pe ele sau le pot face fel de fel de modele cu ajutorul cariocilor.

Li se explică micuților că se spune "Hristos a Înviat!" în momentul în care se ciocnesc ouăle, iar cel cu care ciocnește răspunde cu "Adevarat a Înviat!". Tradiția zice că persoana care ciocnește prima oul este întotdeauna cea mai în vârstă.

Un alt obicei popular care se respectă și în ziua de astăzi în multe zone ale țării este spălătul pe față în dimineața Paștelui, cu apa în care ții un ou roșu peste noapte. Se spune că cine se spală cu această apă este sănătos tot restul anului.

Astfel, activitățile didactice care au ca temă „tradițiile de Paște” sunt importante deoarece îi ajută pe copii să identifice activități specifice acestei perioade, să exprime sentimente de dragoste pentru sărbătorile religioase, să descrie caracteristicile mediului natural și social specifice sărbătorilor și, bineînțeles, să afle despre importanța Învierii Domnului Isus Hristos.

Cea mai mare bogăție a omenirii sunt copiii. De aceea trebuie să avem în vedere valorificarea tradițiilor și obiceiurilor de Paște în rândul copiilor mici, imaginându-ni-i într-o oră a prieteniei, fericiți să-și facă cunoscut unii altora cântecele, dansurile și obiceiurile străbunilor noștri.

Obiceiurile și tradițiile străbune românești reprezintă un tezaur inestimabil de înțelepciune ale căror valori și resurse nu se șterg niciodată.

Locuind într-o țară plină de tradiții, nouă, cadrelor didactice ne revine rolul să transmitem preșcolarilor obiceiurile și tradițiile specific anotimpului renașterii, astfel încât totul să pară desprins dintr-o poveste.

Bibliografie:

- Curriculum pentru educație timpurie – 2019;
- Pamfile Tudor, „Sărbătorile la români”, Editura: Saeculum, 2005;
- Petruș Liliana, „Tradiții și obiceiuri românești”, Editura: Flacăra, an 2015;

PAȘTELE PE ÎNȚELESUL CELOR MICI

Educ. ȘERBAN NATALIA / FĂȚĂCIUNE ANDRA
Grădinița „Strop de rouă” Sector 4, București

Fiecare om își amintește cu drag Sărbătorile Religioase din copilărie, petrecute în vizită la bunici, în sânul familiei, Paștele și Crăciunul. Aceste sărbători sunt încărcate de emoție, având nenumărate datini și obiceiuri populare românești care se transmit din generație în generație. Rolul grădiniței este să transmită și să perpetueze aceste datini și obiceiuri care fac parte din moștenirea culturală a țării noastre.

Iubim Crăciunul și ne este foarte ușor să le spunem copiilor povestea lui, căci ei asimilează repede ideea nașterii unui bebeluș sfânt, corelând-o poate cu un eveniment similar din familie. Cu Sărbătoarea Paștelui lucrurile stau un pic diferit, fiindcă ne vine greu să le explicăm celor mici concepte dificile precum moartea și, mai ales, învierea lui Hristos.

În copilărie, Paștele înseamnă pentru copii mai mult decât obiceiul de a ciocni ouă roșii, iar adevărata lui semnificație o află abia și înțeleg cei mici pe la zece ani, când la școală li se prezintă Biblia pentru copii. Generația actuală de copii este obișnuită să ceară și să primească mereu lămuriri. Acestea trebuie oferite cu tact pedagogic, astfel încât să nu le inducem copiilor ideea că Paștele reprezintă doar ouă roșii, cadouri și iepurași, dar nici să nu îi speriem cu informațiile delicate (moarte, crucificare etc). Informațiile trebuie introduse treptat, adaptate particularităților vârstei precum și capacității de înțelegere a copiilor.

Dincolo de ouă roșii și iepurași de ciocolată, Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină, căci fără realitatea Învierii creștinismul nu ar fi decât o culegere de basme frumoase. Sărbătorind Paștele în rit ortodox sau catolic, nu se poate ca cei mici să nu vadă în icoane scena crucificării, fără să pună întrebări despre ea. La fel cum împărțim poveștile despre reproducere și moarte în bucați digerabile, vom aborda diferit istoria primului Paște creștin în funcție de vârsta copilului.

Copiii foarte mici nu au bine definit în minte conceptul de moarte. Așadar, când le povestim copiilor sub patru-cinci ani istoria Paștelui vom pune accentul pe Înviere, fără a da detalii despre torturile răstignirii.

Un mod foarte simplu și drăguț în care se poate povesti copiilor preșcolari faptele biblice este punerea în scenă cu ajutorul unor marionete de carton, pe care le-am printat și

lipit pe role de prosop/hartie igienică Dacă nu avem la îndemână role de carton de la hârtia igienică, poți folosi pahare de plastic.

Copiilor de școală primară sau generală, care se luptă să își găsească identitatea în grupul celor de aceeași vârstă, le putem spune povestea punând accentul pe prietenie, trădare, și cum Petru, care s-a lepădat de Iisus de trei ori, a primit iertarea pe care o dorea atât de mult.

La vârsta aceasta copiii înțeleg simbolurile, fiind foarte potrivită ideea unor obiecte simbolice care să reprezinte momentele cheie ale săptămânii Pascale. În ouă colorate de plastic se pun mici simboluri care sugerează evenimentele din Biblie: o bucată de pască evreiască sau de biscuit ne duce cu gândul la cina cea de taină, câteva monede la trădarea lui Iuda, trei cuie mici la momentul crucificării, o piatră va simboliza bolovanul pus la gura mormântului, și așa mai departe. Putem transforma activitatea chiar într-o vânătoare de ouă, sporind valențele educative ale acestui joc.

În săptămâna Mare putem realiza cu cei mici atât la grădiniță cât și acasă, în familie, activități deosebite, educative ce vor rămâne întipărite pt totdeauna în sufletul copiilor.

*Vopsitul ouălor / Încondeiatul oualelor

Această tradiție este una dintre cele mai vechi și mai reprezentative tradiții pascale, răspândită în întreaga lume. Tradițional ouăle sunt roșii însă ele pot fi pictate în mult mai multe culori și cu desene sau imprimeuri.

* Ciocnitul ouălor

Este un obicei care nu mai are nevoie de prezentare. După ce fiecare membru al familiei ia vin și pâine sfințite, aduse de la biserică, începe masa de Paști iar primul lucru este alegerea și ciocnirea ouălor. Fiecare participant la masă alege un ou pe care îl ciocnește cap-cap sau fund-fund cu un vecin de masă, nu înainte de a spune "Cristos a înviat!" și răspunsul "Adevărat a înviat!".

*Gătitul cozonacului / pasca

Pasca și cozonacul sunt un dulce tradițional care se consumă numai cu ocazia sărbătorilor religioase (pasca doar de Paște de unde și numele). Este în fapt un dulce cu brânză și stafide, ornat, după priceperea fiecăruia, cu simboluri pascale realizate din baghete împletite din aluat (aluat de cozonac).

Știm cu toții că **cei mici sunt foarte încântați de bucătărit** așadar implicarea lor în realizarea cremei de brânză, în frământarea aluatului, în împletirea baghetelor din aluat vor fi cu siguranță primite cu entuziasm.

Mâncărurile tradiționale de Paște se duc, în multe zone din țară, la sfințit. Sunt puse frumos într-un coș, învelite cu ștergare brodate și sunt duse la biserică spre a fi sfințite, în diverse momente, în funcție de regiunea în care ne aflăm: în dimineața de Paști, în seara de Înviere.

*Udatul fetelor

"Udatul" este un obicei unguresc, foarte des întâlnit în Transilvania. În a doua zi de Paști băieții se strâng cu mic cu mare și pleacă "la udat" fetele; în trecut ele erau udate cu apă, astăzi ele sunt udate cu parfum.

Căutarea oușoarelor lăsate de iepurașul de Paști ("vânătoarea de ouă")

Acest obicei este unul de tradiție foarte probabil saxonă (Germania), atestat în unele țări europene încă din secolul XVI. La noi este ținut de multă vreme în comunitățile în care trăiesc sau au trăit sași (Sibiu, de exemplu) și în ultimii ani s-a răspândit în întreaga țară. Fără a fi un obicei tradițional românesc este de departe unul din obiceiurile preferate de copii, cu atât mai mult cu cât ouăle fierte sunt înlocuite cu ouăle de ciocolată.

Se spune că iepurașul de Paște vine și lasă în grădină aceste ouă, simboluri ale fertilității, pentru a fi găsite de cei care locuiesc în zonă. În fapt, adulții ascund ouăle (nu foarte bine pentru a putea fi găsite ușor de cei mici) în prima zi de Paști și apoi invită copiii să le găsească. Tot legat de simbolistica Pascală este obiceiul de a purta, în prima zi de Paște, haine noi. Aceste sărbători, care simbolizează renaștere și înnoire, sunt o ocazie de înnoire a vestimentației. Așa cum în mod tradițional moș Niculae aduce numai dulciuri, așa iepurașul aduce numai ouă și hăinuțe noi.

Când copiii pricep semnificația Paștelui, vor percepe mai profund și binecuvântările acestei Sărbători.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

**Prof înv preș ȘERBAN SPERANȚA
ELENA Grădinița nr. 240, Sector 3, București**

Sărbătoarea Paștelui poate fi asociată și cu primăvara. Retrezirea naturii la viață simbolizează tocmai noua viață pe care creștinii au câștigat-o prin crucificarea și învierea lui Iisus. Paștele creștin este similar cu 2 tradiții antice: una evreiască și alta păgană. Ambele tradiții sărbătorească trezirea la viață.

Învierea Mântuitorului, al cărui imn Troparul Paștilor - este cel mai triumfal pe care l-a cântat și l-a auzit vreodată neamul omenesc, creează în noi, creștinii, o stare sufletească ce nu se poate compara cu nici una din cele prin care trec oamenii. Învierea lui Iisus Hristos este un fundament doctrinar și ritual pentru credința creștină - catolică, ortodoxă și reformată.

Febra pregătirilor Sărbătorii de Paști începe cu mult timp înainte, în timpul Postului Mare, iar una dintre cele mai vestite preocupări ale oamenilor este încondeiatul ouălelor, un obicei prezent în toate zonele țării, dar nicăieri adus la nivel de artă, cum se întâmplă în Bucovina. La Paște, pe mesele localnicilor pot fi văzute adevărate opere de artă.

Sărbătoarea Paștelui începe cu Duminica Floriilor, ziua când se serbează întoarcerea lui Hristos în Ierusalim. Începând din această zi oamenii își amenajează grădinile, în ziua de duminică dimineață pleacă la biserici cu crenguțe de salcie, simbol al fertilității vieții, ca mai apoi să le agațe de streșinile caselor.

De ziua Floriilor oamenii își scoteau marțișorul și îl agățau de un pom roditor, dacă pomul rodea din abundență atunci aveai parte de un an bogat. Cei ce locuiau în apropierea unui râu obișnuiau să iasă la malul lui - în special fetele și băieții - împletind cununi din ramuri de salcie și le aruncau pe ape. Următoarea zi importantă din ajunul Paștelui este joi. În această zi clopotele bisericii încetează să mai bată. În ultima joie a postului se înroșesc ouăle.

Vinerea este Ziua Răstignirii lui Hristos, cea mai mare zi de post. Se zice că ziua de

vineri este o zi fără noroc. În această zi nu se practică munci grele de cultivarea pământului, nu se aprindea focul în sobă și nu se cocea pâinea. Sâmbăta clopotele bisericii își reluu dangătul. Cel mai important moment e sfințirea apei, botezarea la biserică.

În seara zilei de sâmbătă, familiile merg la biserică pentru a asculta slujba Învierii și a lua „lumină” de la lumânările preoților. Cu aceste lumânări aprinse ei vor reveni în case și vor aprinde candela, lumânarea nu trebuie să se stingă pe tot parcursul drumului.

După aceea vor ciocni ouă vopsite zicând „Hristos a Înviat” primind răspunsul „Adevărat a Înviat”. În ziua Paștelui dimineața oamenii obișnuiesc să pună ouă roșii în apă și să se spele din aceasta pentru a se proteja de boli. În alte zone se adaugă și ouă albe și bani. Mâncarea tradițională de Paști sunt: ouă vopsite, friptura de miel și pasca. Mielul - este considerat simbolul lui Hristos, ouăle – simbolul Divinității care fiind ciocnite de Paști sunt sacrificate. În tradiția populară ouale roșii sunt purtătoare de noroc. Cel mai cunoscut obicei de Paste își are originea în scena în care Iisus a fost rastignit pe cruce în Vinerea Mare. Venind să-și vadă fiul rastignit, Fecioara Maria avea în mână un cos cu ouă care s-au înroșit de la sângele Mantuitorului. În tradiția populară ouale roșii sunt purtătoare de noroc. Tocmai de aceea, în dimineața zilei de Paste este bine să ne spalăm pe față cu apa dintr-un vas în care sunt puse ouă roșii și monede de argint. Totodată, ouale roșii se ciocnesc la masa de Paste alături de binecunoscuta replică "Hristos a Înviat! - Adevărat a Înviat!", care simbolizează iertarea unui păcat greu al celor care au spus-o.

Mai mult decât atât, dacă cineva descoperă într-un ou două galbenusuri, acea persoană se va căsători în curând.

Paștele este o sărbătoare religioasă creștină, ce comemorează învierea lui Iisus Hristos, la trei zile după crucificarea sa în Vinerea sfântă, lucru care marchează sfârșitul postului Paștelui. Paștile sunt sărbătoarea cea mai sfântă din calendarul creștin, urmate de Crăciun și recunoscute ca zile libere în majoritatea țărilor de tradiție creștină, cu excepția notabilă a Statelor Unite, unde este sărbătorită doar duminica Paștelui (și nu și luna Paștelui).

Paștile creștine au loc nu departe în calendar de sărbătoarea Paștelui evreiesc - Pesah, care comemorează Exodul, pentru că se crede că Isus a înviat în zilele în care se ținea această festivitate.

Paștele sunt sărbători a căror dată este variabilă, pentru că nu corespunde unei date fixe din calendarul gregorian (care urmărește mișcarea Soarelui și schimbarea anotimpurilor). De fapt, ele sunt bazate pe calendarul lunar, ca și cel utilizat de iudei. După primul sinod de la Niceea din 325, s-a decis ca Paștile să fie sărbătorite duminică de după a 14-a zi din prima lună lunară din primăvară (teoretic, prima duminică după o lună plină, începând cu data echinocțiului de primăvară). În sfârșit, toate Bisericele acceptă metoda de la Alexandria, care plasează echinocțiul din emisfera nordică pe 21 martie (poate apărea două zile mai devreme sau mai târziu), data lunii pline fiind determinată după ciclul metonic. O problemă care a apărut mai târziu este diferența de practică dintre Bisericele apusene și răsăritene. Primele au adoptat calendarul gregorian pentru a calcula data Paștelor, iar ultimele calendarul iulian. Există totuși un număr însemnat de biserici răsăritene ce folosesc calendarul gregorian. A fost propusă o reformă pentru metodologia de calculare a datei Paștilor prin summitul de la Alep, (Siria), din 1997. Aceasta ar fi permis eliminarea diferențelor de dată între bisericile occidentale și orientale; reforma ar fi trebuit să intre în vigoare în 2001, dar a eșuat. Calculul

datei Paștelui, cunoscut sub numele de pascălie (lat computus), este destul de complicat. În timp au apărut pe lângă metodele tradiționale și unii algoritmi, precum cel realizat de matematicianul Carl Friedrich Gauss .

Bibliografie :

- 1.”Sfântul Chiril al Ierusalimului ,, Traducere de Preot Dumitru Fecioru , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române , București 1945
- 2.”Credința Ortodoxă”, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei ,Iași 2000
- 3.” Îndrumări Misionare”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române , București 1986

PAȘTELE LA ROMÂNI

Prof. TOADER LUCIANA

Școala Gimnazială nr.55, Sector 3, București

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină, iar anul acesta se sărbătorește pe data de 16 aprilie. În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. Pentru românii de pretutindeni, pregătirea pentru Paște înseamnă în principal aranjarea casei de sărbătoare, realizarea unei curățenii atât a casei, cât și a corpului, prin respectarea postului, prepararea bucatelor tradiționale.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țărani încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Vinerea Mare este ultima zi de vineri dinaintea Paștelui și din Postul Mare. În Vinerea Mare se țin obiceiuri și tradiții, Iisus fiind răstignit în această zi. În această zi se ține post negru. Conform credinței creștine, în Vinerea Mare a avut loc răstignirea lui Iisus pe cruce și moartea lui pentru salvarea oamenilor de păcate. În această zi se ține slujba numită Ceasurile împărătești și Vecernia, în timpul căreia se face scoaterea Epitafului în mijlocul bisericii pentru închinare. Este o zi de mare doliu a creștinătății. Se face pomenire în această zi la patimile lui Hristos. Potrivit unor tradiții și obiceiurilor în Vinerea Mare femeile merg la morminte unde aprind lumânări și îi plâng pe cei morți, apoi împreună cu preotul care duce Sfântul Epitaf, înconjoară de trei ori, biserica cu lumânări aprinse. Creștinii nu concep să

lipsească de la scoaterea Epitafului în biserică. Simbolul este acela al coborârii de pe Cruce a lui Hristos și a pregătirii trupului său spre înmormântare.

Deși sărbătoarea Paștelui este una plină de obiceiuri și tradiții care diferă de la o zonă la alta a țării, semnificația principală este dată de acel sentiment unic din interiorul nostru, care ne oferă atât bucurie și liniște, cât și speranță că indiferent de cât de grea ar fi viața vom putea mereu să o luăm de la început.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun haine noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă. Când preotul rostește „Hristos a înviat!” toți cei prezenți spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Cele mai populare tradiții și obiceiuri de Paște din țara noastră, care sunt menite să ne aducă noroc și să ne ferească de cumpene.

Ouale roșii- În dimineața zilei de Paște este bine să ne spălăm pe față cu apa dintr-un vas în care sunt puse oua roșii și monede de argint. Totodată, ouale roșii se ciocnesc la masa de Paște alături de binecunoscuta replica "Hristos a Inviat! - Adevărat a Inviat!", care simbolizează iertarea unui păcat greu al celor care au spus-o.

Hainele noi - În prima zi de Paște există obiceiul de a se purta haine noi. Gestul simbolizează reînnoirea trupului și a sufletului.

Ciocnitul ouălelor- Tradiția spune că pentru a fi mereu împreună cu cei dragi trebuie să împărțim primul ou ciocnit la toți membrii familiei. De asemenea, trebuie ca oul să fie spart

de către capul familiei. Tot acesta îl și curăță, iar fiecare își va lua bucățica din acel ou și îl vor mânca deodată.

Preparatele tradiționale sunt doar din miel În țara noastră, toate familiile servesc la masa de Paște carne de miel, pregătită fie sub formă de friptură, drob sau ciorbă. Mielul îl simbolizează pe Iisus Hristos, care a fost sacrificat pentru salvarea omenirii.

Sărbătorile Pascale și-au păstrat până în prezent farmecul și semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere de familie. Aceste sentimente sunt date atât de semnificația religioasă, întotdeauna mai există o șansă de mântuire, cât și de tradiții: oul pictat, iepurașul, masa cu mâncăruri tradiționale de Paște, slujba de sâmbătă seara și luarea luminii sfinte.

Bibliografie:

Editura Basilica, Elemente de educație religioasă- Pr. Dr. Cosmin Santi
Locuitori ai satelor: Ștefănești și Ileana, Județul Călărași

PROIECT DIDACTIC

Educatoare: TOMA MARIA-MIHAELA
Grădinița Nr. 185, Sector 5, București

Tema anuală de studiu: „Când, cum și de ce se întâmplă?”

Tema săptămânii: „Sărbătorile Pascale”

Tema activității: „Iepurașul”- memorizare

Domeniul experiențial: Domeniul Limbă și Comunicare

Denumirea activității: Educarea limbajului

Mijloace de realizare: Memorizare

Tipul activității: Formare de priceperi și deprinderi

Forma de organizare: Frontal

Scopul activității: Formarea priceperilor și deprinderilor de a memora și de a reproduce voluntar și logic poezia

Dimensiuni ale dezvoltării:

✚ C2. Mesaje orale în diverse situații de comunicare

Comportamente vizate:

✚ C2.1. Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă);

✚ C2.2. Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare

Obiective operaționale:

O1 – să recite poezia clar și expresiv respectând intonația, ritmul și pauzele;

O2– să-și îmbogățească vocabularul cu expresii și cuvinte noi necunoscute din poezie;

Strategii didactice:

- **Metode și procedee:** conversația, explicația, exercițiul.
- **Mijloace didactice:** decor pajiște, iepuraș, coș cu ouă.

- **Forma de evaluare:** aprecieri verbale, observarea sistematică a comportamentului, evaluare orală prin întrebări.

Bibliografie :

- ✚ Curriculum pentru educația timpurie- 2019
- ✚ Piramida cunoașterii- Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar, Editura Diamant, Coordonatori: Lolica Tătaru, Adina Glava, Olga Chiș, Referent științific: Prof. Univ. Dr. Vasile Chiș, 2014

Nr.crt	Etapale activității	Conținutul științific	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Evaluare
1.	Momentul organizatoric	Se creează condițiile psiho-pedagogice necesare desfășurării activității în bune condiții: -aerisirea sălii de grupă -amenajarea spațiului de desfășurare a activității -introducerea copiilor în sala de grupă			
2.	Captarea atenției	Captarea atenției se realizează cu ajutorul unui mesaj de la iepuraș care ne-a adus o poezie frumoasă, împreună cu o surpriză pe care o vor primi la finalul activității.	Conversația		Aprecieri verbale
3.	Anunțarea temei și a obiectivelor	Precizez preșcolariilor că astăzi vom învăța poezia „Iepurașul” și va trebui să o recite clar și expresiv în fața colegilor.	Conversația		
4.	Familiarizarea copiilor cu textul literar	Se va realiza prin recitarea model a poeziei de către cadrul didactic. Se va recita poezia cu voce tare, corect și cât mai expresiv, respectând intonația, ritmul și pauzele pentru a crea emoția necesară învățării. Pe măsură ce se recită poezia, se indică elementele prezente în	Conversația	decor pajiște, iepuraș, coș cu ouă	

		<p>fața clasei.</p> <p>După prezentarea conținutului poeziei, se vor explica cuvintele și expresiile necunoscute întâlnite („sfială”), dar și alte cuvinte și expresii semnalate de preșcolari).</p> <p>Se formează propoziții cu expresile și cuvintele necunoscute, pentru fixarea acestora în vocabular.</p> <p>Se recită încă o dată poezia.</p> <p style="text-align: center;">Iepurașul</p> <p style="text-align: center;">Cu sfială-n ochi și-n pași A sosit un iepuraș, Îmbrăcat în haină nouă Și în brațe-un coș cu ouă.</p>	<p>Explicația</p> <p>Exercițiul</p>	<p>decor pajiște, iepuraș, coș cu ouă</p>	<p>Aprecieri verbale</p>
--	--	---	-------------------------------------	---	--------------------------

		<p>Câte unul încetișor</p> <p>Le așază binișor,</p> <p>Printre firele de iarbă,</p> <p>Dar încet, să nu se spargă.</p>			
5.	Dirijarea învățării	<p>Se trece la momentul principal al activității unde se realizează fixarea și reproducerea poeziei.</p> <p>Memorarea poeziei se va face pe unități logice.</p> <p>- se recită prima strofă, iar apoi repetă 2-3 copii</p> <p>- se recită a doua strofă și se repetă împreună cu prima strofă pentru fixarea în memorie a fragmentelor logice în succesiunea lor firească;</p> <p>Copiii care recită vor fi stimulați prin aplauze și aprecieri pozitive.</p>	Exercițiul	<p>decor pajiște, iepuraș, coș cu ouă</p> <p>decor pajiște, iepuraș, coș cu ouă</p>	Aprecieri verbale
6.	Obținerea performanței	<p>Se va realiza jocul „Continuă poezia”, iar preșcolarii vor recita poezia în șoaptă.</p>	Exercițiul	<p>decor pajiște, iepuraș, coș cu ouă</p>	Aprecieri verbale

7.	Asigurarea retenției și a transferului	Se va fixa titlul precum și mesajul transmis de aceasta. „Ce poezie am învățat astăzi? Despre ce a fost vorba în poezie?”	Exercițiul Conversația		Aprecieri verbale
8.	Încheierea activității	Se vor face aprecieri globale și individuale asupra modului de desfășurare a activității. Vor fi recompensați cu aprecieri verbale și aplauze.	Conversația		

Iepurașul

Cu sfială-n ochi și-n pași
A sosit un iepuraș,
Îmbrăcat în haină nouă
Și în brațe-un coș cu ouă.

Câte unul încetișor
Le așază binișor,
Printre firele de iarbă,
Dar încet, să nu se spargă.

TRADIȚII SI OBICEIURI PASCALE

Prof. înv. preșcolar: UNGUREANU MIRELA
Grădinița „Floare de Colț”, Sector 3, București

Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare a creștinătății. Aceasta comemorează Învierea Mântuitorului Iisus Hristos, amintind astfel de patimile și sacrificiile făcute de Fiul Lui Dumnezeu.

După un post de șapte săptămâni, gospodinele încep încă din Joia Mare din Săptămâna Patimilor să pregătească cele mai bune bucate de Paște.

O tradiție din Moldova, păstrată încă din bătrâni, este ca tot în Joia Mare să se vopsească ouăle pentru că se spune că se păstrează mai bine. Tot în această zi se coc cozonacii și pasca.

Un alt obicei este cel al sacrificării mielului. În trecut, mielul era sacrificat doar sâmbăta de către bărbați. Acest obicei este preluat de la evrei, mielul închipuindu-L de fapt pe Mântuitorul Hristos care a fost pedepsit fără vină.

Ouăle roșii sunt asociate cu jertfa Mântuitorului, însă și celelalte culori au o semnificație aparte. Culoarea galbenă reprezintă iubirea Dumnezeiască, albastru semnifică speranța pe care ne-o aduce Învierea, iar negru este asociat cu durerea Maicii Sfinte în momentul în care și-a văzut Fiul suferind pe Cruce.

De asemenea, este de remarcat și faptul că, în cele mai multe zone, ouăle se vopsesc, însă există și regiuni precum Lăpuș sau Bucovina, unde acestea se încondeiază sau se lucrează cu ceară, fiind împodobite cu diverse motive florale și trecute apoi o singură dată prin culoare. Despre oul roșu se spune că poate fi și un păzitor al casei.

Următoarea zi, în Vinerea Mare, gospodinele țin post negru, nu se coace pentru că este considerat un păcat. Seara, după ce aproape totul este gata, copiii mari și mici, femeii și bărbați, se îmbracă de sărbătoare, iau câteva flori din grădină și pornesc spre biserică. Acolo se trece pe sub Sfânta Masă de 3 ori, apoi se cântă Prohodul. După Prohod, preotul împreună cu tot alaiul de enoriași ies afară să înconjoare Biserica, în frunte fiind un bărbat mai voinic care poartă în spate crucea pe care este întruchipat Iisus Hristos.

La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca și apa, având un rol purificator.

În noaptea de Înviere, creștinii merg la Biserică pentru a asculta slujba și pentru a lua Lumina Sfântă, urmând ca după slujbă, credincioșii să meargă și să aprindă lumânări la mormintele celor plecați de lângă ei.

Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale sau supărări.

În dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ou roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi; copiii trebuie să-și clătească fața cu apă și să-și atingă obraji cu

ouăle pentru a avea un an plin de bogății. Totodată, un alt obicei, este ca din primul ou ciocnit să mănânce toată familia, pentru a fi mereu împreună.

A doua zi de Paște este un bun prilej pentru ca familiile să se întregească și să se bucure de bucatele pregătite.

Bibliografie:

- <https://www.crestinortodox.ro/paste/obiceiuri-traditii-paste/>;
- <https://www.travelguideromania.com/ro/traditii-de-paste/>.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

**Prof înv preș VASILACHE IRINA
Grădinița Nr. 191, Sector 3, București**

Sărbătoarea Sfințelor Paști este cea mai mărită și solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos.

Cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusele românilor de pretutindeni, e sărbătoarea Paștelui, Paștele sau Învierea Domnului, pentru că în această zi “Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viața dăruindu-le”, iar pre cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului și împacându-i cu Dumnezeu. Ea cade totdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când toate în natură învie. Românii așteaptă sărbătoarea aceasta, după un post îndelungat, cu mare dor și bucurie, și caută în același timp ca locuințele lor să fie curate și cu toate pregătirile făcute în cea mai bună rânduială.

Există o mulțime de tradiții și obiceiuri de Paștele Ortodox pe care credincioșii le respectă în țara noastră. Una dintre aceste tradiții este vopsirea ouălor, care are loc de obicei în Vinerea Patimilor (deși unii creștini le pictează, de asemenea, sâmbăta).

Milioane de români își pun haine festive și participă la slujba de la miezul nopții la biserică. La câteva minute după ce ceasul lovește miezul nopții, toate luminile din biserică sunt închise. Apoi, preotul va ieși din altar cu o lumânare aprinsă care va da lumină întregii congregații. Fiecare persoană va trece lumina de la una la alta, până când toată lumea va ține o lumânare aprinsă. Aceasta simbolizează faptul că Hristos a înviat, simbolul luminii înfățișând viața și, în același timp, respingând întunericul, care este moartea. După aceasta, fiecare se întoarce cu lumina aprinsă acasă și o pastrează apoi pentru tot anul, spre a o aprinde la necaz, întâmplări primejdioase, la vărsări de ape, grindină, tunete, fulgere. Dimineața de Paște este însoțită de ciocnitul ouălor și de mâncatul “paștilor”, mici bucățele de pâine sfințită cu vin, aduse de la biserică după slujba de Înviere.

În ziua de Paște, oamenii servesc masa în familie, bucurându-se împreună de această sărbătoare frumoasă. Ei ciocnesc ouăle de Paște rostind tradiționalul “Hristos a Înviat!”- “Adevărat a Înviat!” și savurează preparatele tradiționale. Tradiția spune că cei care ciocnesc un ou în ziua de Paște se vor întâlni și în viața de apoi.

În ziua de Paște, majoritatea oamenilor mănâncă ouă roșii, drob, carne de miel, pască, cozonac și alte preparate tradiționale. Mielul este considerat a fi simbolul Mântuitorului, care s-a sacrificat pentru a salva omenirea. Iar pasca este un cozonac dulce, obținut din aluat umplut cu brânză și stafide și în mijloc semnul crucii, preparat de mame sau bunici.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din zona Transilvaniei, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

Este bine ca preșcolarii să cunoască toate aceste tradiții și obiceiuri, deoarece îmbogățesc orizontul de cunoștințe, își dezvoltă emoții și sentimente puternice, contribuie din plin la educarea sentimentelor de dragoste și admirație, mândrie și respect față de comorile creației populare. Totodată le cultivă trăsăturile de personalitate caracteristice omului nou de care are nevoie societatea noastră de astăzi .

Datinile, obiceiurile și tradițiile trebuie să nu piară, să dăinuie peste veacuri iar eu am încercat să le fac cunoscute copiilor, pentru că am considerat că este necesar ca cel ce vrea să le cunoască să le adune mănunchi pentru a le dărui din nou, cum spunea Anton Pann:”De la lume adunate/ Și apoi la lume date”.

Copiii trebuie să cunoască faptul că poporul român, neamul românesc de-a-lungul existenței sale deși a avut o istorie zbuciumată, a păstrat cu sfințenie tradițiile, datinile și obiceiurile

Bibliografie:

Cucoș, Constantin – 1996 - “Educația religioasă, conținut și forme de realizare “ – Editura Didactică și Pedagogică ,R .A . ,București

Răducu, Ani – 1999 - “Îndrumător elemente de educație religioasă pentru învățământul preșcolar , vol II “- Editura Grafika Print – București

www.wikipedia.ro

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

Prof înv preș VASILESCU NICOLETA-TATIANA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București

Educația religioasă este foarte importantă și influențează viitorul adult. Comportamentul unei persoane indică deseori dacă persoana este cultivată sau nu. O persoană culturală trebuie să-și cunoască propriile referințe religioase și să înțeleagă tradițiile și sărbătorile cu tematică religioasă. Sărbătorile sunt, conform DEX, zilele rânduite de creștini pentru a comemora evenimente importante din istoria religioasă sau în onoarea unui sfânt. Au deci rol comemorativ, având o influență covârșitoare în devenirea umană.

Trăim într-o lume în care valorile umane se degradează. Scăderea lăuntrică a viselor, a pasiunilor, și a virtuților dispare încet în lăcomie, în mașini luxoase și în mult snobism. Astfel, în planul existenței sociale, amintirea momentelor memorabile și a persoanelor sfinte din istoria mântuirii, vrednice de cinstit, poate avea ca efect însușirea unor valori morale și etice, a unei atitudini sănătoase față de viață. Omul învață ce înseamnă toleranța, cinstea, iubirea și respectul, cu alte cuvinte, deprinde regulile elementare de conviețuire.

Sărbătorile religioase și creștine sunt acele zile când omul îi mulțumește lui Dumnezeu pentru toate binefacerile primite, se căiește pentru păcatele sale, cere sprijin divinității împotriva ispitelor de la orice pas ale societății actuale. Sărbătorile sunt prilej de desăvârșire în planul moralității, de promovare a iubirii de Dumnezeu și de oameni. Omul modern apare, astfel, ca un potențial care se afirmă și se modelează în permanență, în funcție de influențele pe care le suportă, de dorința de schimbare. În plus, o dovadă în sprijinul acestei afirmații, este că sărbătorile constituie o prezență permanentă în viața omului.

Sărbătoarea Paștelui este un moment plin de emoție de care toți copiii se bucură din plin. Tradițiile acestei sărbători presupun o serie de activități desfășurate atât acasă, cât și la biserică.

În grădiniță sunt planificate și desfășurate activități tematice pentru sărbătoarea Paștelui care au rolul de a-i ajuta pe cei mici să înțeleagă semnificația acestei sărbători, să le provoace bucurie și să le stârnească interesul pentru cunoaștere.

Vopsitul ouălelor și încondeiatul acestora sunt tradiții foarte îndrăgite de copii. Această tradiție este păstrată și în grădiniță, unde copiii pictează, vopsesc și încodează ouă în fiecare an. Semnificativă pentru această sărbătoare este culoarea roșie a ouălelor, care simbolizează sângele lui Hristos. Cei mici sunt foarte impresionați atât de povestea lui Hristos, cât și de legea ouălelor roșii. În Joia Mare gospodinele vopsesc ouălele și pregătesc pasca și totodată fac curat în casă și în curte pentru a întâmpina Paștele în curățenie.

O altă tradiție foarte importantă o reprezintă mersul la biserică în noaptea Învierii. Conform tradiției străvechi, la miezul nopții dintre zilele sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc auzind clopotele care bat, se spală cu apă curată, se îmbracă în haine noi și pornesc către biserică având cu ei o lumânare cu care iau lumină sfântă de la preot. Preotul iese din biserică ținând

Sfânta Evanghelie, crucea și o lumânare, urmat de toți credincioșii din biserică, și împarte lumina toți celor prezenți în fața bisericii, strigând „Hristos a înviat!”.

În ziua de Paște, toată familia se așază la masă și ciocnesc ouă, mănâncă preparate din miel, cozonac, pască, se roagă și binecuvântează toate cele avute.

Copiii sunt foarte încântați de aceste tradiții, care au o valoare formativă și îi ajută să se dezvolte din punct de vedere moral și să experimenteze cu plăcere lumea exterioară din punct de vedere cultural.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

Prof. înv. preș VASILIU FLORENTINA ELENA
Grădinița nr.185, București

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății. Ea are darul de a aduce familia împreună și este plină de obiceiuri tradiționale pe care le pot pune în aplicare mămicile, tăticii și copiii din România. Ziua de Paște este tot timpul duminică. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „Săptămâna Paștelui” sau „Săptămâna luminată”. Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor.

Tradiții și obiceiuri de Paște:

- Cel mai răspândit obicei creștin de Paște este vopsirea de ouă roșii. Acestea sunt nelipsite de pe masa copioasă din prima zi a acestei sărbători și face deliciul celor mici, care abia așteaptă să le ciocnească. Deși înainte nu se accepta ca ouăle să aibă altă culoare în afara de cea roșie, acum lucrurile s-au mai schimbat, iar mamele și copiii le colorează cu verde, galben sau albastru. Există mai multe legende legate de obiceiul vopsirii ouălor în cultura românească. Cea mai populară dintre ele spune că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a așezat coșul cu ouă lângă cruce și acestea au fost înrosite de sângele care picura din rănilor lui Iisus.

- **Lumina sfântă**

În noaptea de Înviere, credincioșii sunt încurajați să meargă la biserică și să ia lumina.

Ei trebuie să aducă de acasă o lumânare, pe care o vor aprinde cu cea pe care o scoate părintele din altar. Lumina este simbolul Învierii. Cele mai multe familii păstrează restul de lumânare rămasă nearsă după slujba și o aprind în cursul anului în cazul în care au un mare necaz.

La sfârșitul slujbei de Înviere, preotul împarte tuturor Sfintele Paști și îi împărtășește pe cei mici.

- **Mielul**

În România, toate familiile servesc la masa de Paște carne de miel preparate sub diverse forme. Fie ca este vorba despre friptura sau drob, cei mici și cei mari se bucura de carnea gustoasă. Mielul este simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

- Pasca

Acest preparat dulce obținut din aluat, branză și stafide este printre felurile preferate ale celor mici. El se prepară o dată pe an de mame și bunici.

- Iepurașul de Paște

Personaj folcloric transformat în simbol al acestei sărbători, Iepurașul de Paște este cel care aduce ouă încă din dimineața celebrării Învierii Domnului. Provenind din credințele germanilor luterani, acest iepuraș a avut la început un rol similar cu al lui Moș Crăciun, el lăsându-le ouă colorate doar copiilor cuminiți. Legenda ni-l înfățișează transportând în coșul său ouă pictate, dar și numeroase dulciuri pe care le lasă pe la casele copiilor.

Bibliografie:

1. <https://www.travelguideromania.com/ro/traditii-de-paste/>
2. <https://www.radioromaniacultural.ro/sectiuni-articole/istorie-filozofie-psihiologie/documentar-traditii-si-obiceiuri-romanesti-de-paste-id5353.html>

OUĂLE DE PAȘTI LA ROMÂNII

Prof. Voinea Elena Daniela
Școala Gimnazială Nr. 88, Sector 3

Sărbătorile de Paști au constituit, încă din cele mai vechi timpuri, un reper calendaristic inconfundabil, atât pentru poporul român cât și pentru alte comunități creștine de pe bătrânul continent. Înroșitul sau încondeiatul ouălor pare să aibă la bază virtuțile obiectului respectiv: sursă primordială a vieții pe pământ, a pământului însuși și chiar a întregului univers, părinte al lumii, la care, se adaugă aspectul și valențele pe care i le conferă culoarea, care, la început, a fost cea roșie, reprezentând sângele, adică viața, dar și focul, puterea lui purificatoare. Astfel, asocierea oului, ca factor dătător de viață, cu acea culoare roșie a focului semnifică viața lipsită de primejdii. Oul roșu devine astfel simbol al tinereții, al sănătății robuste, al vieții senine.

Nu poate fi ignorată, de asemenea, bogăția uluitoare a modelelor ornamentale și nici evoluția tehnicii de lucru, care, la aceste popoare, a ajuns să atingă perfecțiunea. Mai trebuie avut în vedere că la popoarele de rit ortodox, unde slujitorii bisericii sunt mult mai toleranți, practica înroșirii și desenării ouălor de Paști a fost intens stimulată, impregnată de elemente religioase, mai întâi cu desene cu caracter aniversar ale miracolului Învierii lui Iisus Hristos, vopsirii și încondeierii ouălor atribuindu-li-se obârșii creștine, în legătură cu acestea fiind puse în circulație numeroase legende, preponderent ecleziastice la toate popoarele unde este cultivat obiceiul.

Cu privire la obiceiul românilor de a întâmpina marea sărbătoare a Învierii Domnului cu ouă roșii, acesta se situează pe la mijlocul veacului al XVII-lea, când, la Oradea se organiza și târgul ouălor roșii, unde „aceste obiecte ritual – ceremoniale se vindeau ca oricare altă marfă, însemnând că obiceiul ajunsese la o maximă înflorire și se bucura, nu numai printre români, de cel mai larg interes.

Ca simbol al creației, al zămislirii vieții, oul a inspirat, din vechi timpuri, numeroase legende, basme, o întreagă literatură. În cultura românească este suficient să amintim doi reprezentanți de seamă: Constantin Brâncuși și Ion Barbu, a căror operă gravitează în jurul acestui subiect, considerat ca formă geometrică perfectă - "obiectul perfect". Originea colorării ouălor se pierde în negura epocii precreștine, din timpurile când Anul Nou se sărbătorea la echinocțiul de primăvară. Ele erau date în dar, ca simbol al echilibrului, creației și fecundității. Și la romani, colorate în roșu, ouăle făceau parte dintre darurile sărbătorii lui Janus și erau folosite la diferite jocuri și ceremonii religioase.

Obiceiul colorării ouălor s-a transmis creștinilor și este încă practicat mai ales la popoarele Europei și Asiei. Spre deosebire de alte țări ale Europei, unde obiceiul s-a restrâns sau a dispărut, la români a înflorit, atingând culmile artei prin tehnică, materiale, simbolica motivelor și perfecțiunea realizării. Ouăle "încondeiate" ("împistrite" sau "muncite") s-au constituit, la români, într-o mărturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, integrându-se între elementele de o deosebită valoare ale culturii spirituale populare, care definesc particularitățile etnice ale poporului nostru. Folclorul conservă mai multe legende creștine care explică de ce se înroșesc ouăle de Paști și de ce ele au devenit simbolul sărbătorii Învierii Domnului. Cea mai răspândită relatează că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a pus coșul cu ouă lângă cruce și acestea s-au înroșit de la sângele care picura din rănilor lui Isus. Domnul, văzând că ouăle s-au înroșit, a spus celor de față: "De acum înainte să faceți și voi ouă roșii și împetrișate întru aducere aminte de răstignirea mea, după cum am făcut și eu astăzi".

Tehnici: Sunt două posibilități de pregătire a oului pentru "împistrire"- fierberea lui înainte sau golirea. Acestea din urmă sunt păstrate ca ornament. Pentru ornamentare se folosește ceara caldă, cu care se trasează desenul pe oul alb, după care se cufundă în culoarea pregătită dinainte. Când oul trebuie să conțină mai multe culori, se cufundă succesiv în culori din ce în ce mai închise, după ce s-au "scris" motivele cu ceară, tot succesiv. Pentru a îndepărta ceara, se pune oul aproape de o sursă de căldură și se șterge cu o pânză; apoi se unge cu ulei sau grăsime pentru a-i da strălucire.

Ornamente: De-a lungul timpului, motivele ornamentale s-au complicat (ca și culorile), chiar dacă semnificația simbolică nu mai este cunoscută decât de bătrânele satului. Motivele predominante sunt cele geometrice, fitomorfe, zoomorfe, antropomorfe sau naturaliste, reprezentând animale, păsări, sau chiar scene biblice, în diferite combinații. Cromatica și motivele decorative diferă de la zonă la zonă și chiar de la creator la creator, depinzând de imaginația acestuia.

În Muntenia și Oltenia, motivele ornamentale sunt naturaliste și cu mai puține culori, Oboga fiind unul din centrele cunoscute din județul Olt.

În Moldova, cu cât înaintăm spre nord motivele și culorile sunt mai elaborate. Vestite sunt ouăle încondeiate de la mănăstirea Sucevița al căror decor este executat din mărgele.

În Transilvania și Banat găsim o mare varietate de modele și culori atât la români cât și la minoritățile naționale. Țara Bârsei a atins un nivel deosebit prin finețea desenului și compoziției ornamentale și cromatice.

Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii. Ouăle sunt alese cu grijă, numai de găină, se fierb, se pun în culoare, apoi se lasă la uscat și se șterg cu grăsime de porc ca să aibă luciu. Odinioară, ouăle de Paști erau vopsite în culori vegetale, preparate după rețete străvechi, transmise din generație în generație, cu o mare varietate de procedee și tehnici. Plantele folosite în acest scop, în funcție de momentul când erau recoltate, de timpul de uscare și de modul în care erau combinate, ofereau o gama extrem de variată de nuanțe.

Ritualuri: Datorită încărcăturii simbolice religioase, ouăle încondeiate sunt folosite nu numai ca obiect de decor, dar și în practicarea unor ritualuri, din care semnificativ pare cel practicat în Bucovina: cojile ouălor de Paști, împreună cu alte resturi alimentare, sunt aruncate în râu, pentru ca apa să le poarte la "Blajini" (ființe imaginare, încarnări ale copiilor morți nebotezați, al căror loc de viețuire se află la "capătul lumii", aproape de Apa Sâmbetei); în felul acesta, și Blajinii au știre că pentru toți creștinii a venit Paștele.

Bibliografie:

1. Florea Marian, Simion – „Sărbătorile la români”, vol. II, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994;
2. Zahacinschi, Maria, Zahacinschi Nicolae – „Ouăle de Paști la români”, Editura Sport-Turism, București, 1992.

OBICEIURI, TRADIȚII ȘI SUPERSTIȚII ROMÂNEȘTI DE SFINTELE PAȘTI

**Prof. înv preș VRĂJITORU ALEXANDRA
Gradinita Nr. 191, Sector 3, București**

Obiceiuri, tradiții și superstiții de Paște

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țărani încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori.

Când preotul rostește „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Obiceiuri de Paște în regiunile României

Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune:

În **Țara Moților**, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți că a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfrupta atât „hoții”, cât și „păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din **zona Transilvaniei**, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

În **Banat**, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continua masa cu friptură de miel.

În **Bucovina**, fetele se duc în noaptea de Învierie în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spala pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Învierie când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a își arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu.

În **Moldova**, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ouă roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copiii trebuie să și clătească fata cu apă și să și atingă obrajii cu oualele pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

Obiceiuri, Credințe și Superstiții de Paște

– La Învierie este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator.

– În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

- Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări.
- În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neînceptă. Se spune că vei avea vederea bună în restul anului.
- La masa de Paști e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea.
- Cu cine ciocnești ouăle vopsite în ziua de Paști, te vei întâlni în lumea cealaltă.
- Dacă păstrezi un ou roșu 40 de zile după Paști și nu se strică, vei avea noroc tot anul.

